

Nasmijani **STUŠKO**

List učenika Srednje turističko - ugostiteljske škole
Mostar, 15. svibnja 2011., broj 17., godina XIII.

razrednik Marinko Vrljić

KONOBARI 3.b

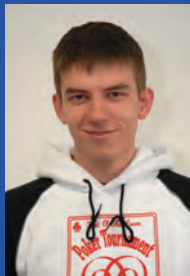
Generacija 2010./2011.

Alessandro Lukić

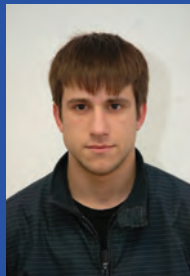
Ante Knezović

Danijel Marijanović

Dragana Totić

Franjo Zlomislić

Ivan Drežnjak

Josip Mikulić

Kristijan Raič

Luca Perić

Marin Banović

Marin Čarapina

Marko Ćorić

Robert Zovko

Slaven Skoko

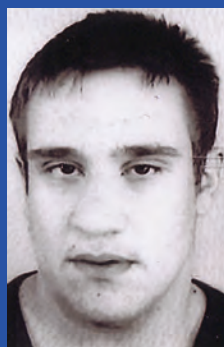
razrednica Daria Pavlović

UČENICI S POSEBNIM POTREBAMA

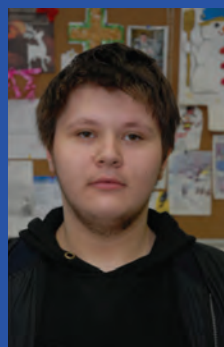
Generacija 2010./2011.

stručni nastavnik
Jerko Pejić

Josip Erić

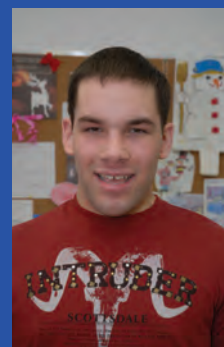
Josip Šimić

Marina Raguž

Matej Šapina

Vinko Bogoje

NASMIJANI STUŠKO

list učenika
Srednje turističko-ugostiteljske
škole
u Mostaru
Ulica Stjepana Radića 3
88000 MOSTAR
Telefon/faks: +387 36 320 107

Glavna i odgovorna urednica:
Blanka Kolenda, prof.

Uredništvo:
Sanja Miletić, prof.
Jure Filipović, prof.
Monika Filipović, prof.

Marko Džakula
Ana Marić
Miran Kohnić
Marija Žepić
Martina Petrić
Ana Jurić
Matej Marković
Ines Martinović
Anna-Mari Ezgeta
Dajana Jozić
Marija Moro
Nika Abramović

Slog i prijelom:
Nada Šaravanja

Fotografije:
Marin Knezović

Naklada: 400 primjeraka

Tisak: GRAFIČAR, Mostar

Urednikova riječ

Dragi čitatelji! Pred vama je, kao i svake godine u ovo vrijeme, novi broj lista Srednje turističko-ugostiteljske škole Nasmijani STUŠKO. Doduše, od sada na čelu s novom glavnom urednikom budući da nam je dosadašnji urednik prof. Stjepan Galić otišao u zasluženu mirovinu. Nastojat ćemo zadržati onu kvalitetu koju je naš list imao do sada, a potruditi ćemo se da iz broja u broj budemo što bolji. Kao glavna tema ovogodišnjeg 17. broja našega lista svakako se ističe uspjeh naših učenika na gastro natjecanju u Sarajevu, gdje su u svih pet disciplina u kojima su se natjecali, naši učenici osvojili svih pet zlatnih odličja. Tu su naravno i drugi uspjesi i sudjelovanja učenika na različitim natjecanjima i projektima, kao i ostali zanimljivi uradci naših vrijednih članova Novinarske sekcije, profesora i ostalih učenika koji su svojim prilo-

zima željeli učiniti naš list što boljim. Tako smo sve ovo vrijeme marljivo prikupljali materijale želeći da budemo informativni i zanimljivi te se nadam da ćete uživati u čitanju našega STUŠKA budući da smo u njega unijeli puno truda i ljubavi.

Blanka Kolenda

Novinarska sekcija STUŠ-a

Novinarsku sekciju naše škole čine uglavnom učenici iz svih odjela, a koji već sada gaje veliku ljubav prema novinarstvu.

Redovito se sastajemo i pripremamo materijale za naš školski list, a u planu nam je i izrada zidnih novina na hodniku škole. Tako će svi učenici redovito moći pratiti zbivanja vezana za školu, kao i ostale zanimljive informacije koje

se tiču zanimanja koja se izučavaju kod nas. Da bi naši mladi novinari vidjeli kako se u stvarnosti rade jedne dnevne novine, otišli smo u posjet mostarskom Dnevnom listu i na licu mjesta se uvjerali kako to izgleda u jednoj ozbiljnoj medijskoj kući. Dojmovi su bili odlični te smo zajednički konstatirali kako je novinarstvo vrlo odgovoran i zahtjevan posao.

B.K.

Razgovor s Perkanom Pervanom, ravnateljem Srednje turističko-ugostiteljske škole

Ponosan sam što sam ravnatelj ove škole

Ravnatelj naše škole Perkan Pervan i u ovom broju Stuška ima mnogo razloga za veselje s obzirom na uspjehe koje su postigli naši učenici i nastavnici u ovoj školskoj godini. Naravno, pitali smo ga i za ostala aktualna zbivanja u našoj školi.

- Početkom školske godine naša se škola okitila s pet odličja najljepšeg sjaja. Što nam možete reći o tome?

Školska godina 2010./2011. nije mogla bolje započeti za našu školu kad su u pitanju natjecanja. Organizatori iz Sarajeva su nas pozvali da sudjelujemo na Međunarodnom gastro natjecanju, gdje su se natjecale škole iz BiH, Crne Gore i Makedonije. Škola je prihvatila sudjelovanje i pristupila dvomjesečnim pripremama zajedno s aktivima struke. Natjecanje se odvijalo u pet natjecateljskih disciplina po vrlo zahtjevnom programu. Mi smo se prijavili u svih pet disciplina i s ponosom naglašavam da smo osvojili isto toliko zlatnih odličja. Ovom prigodom još jednom čestitam učenicima i nastavnicima na tako značajnom uspjehu uz veliko hvala svima onima koji su nam omogućili da odemo u Sarajevo.

- Kako biste ocijenili ovu generaciju u odnosu na prethodne budući da imate bogato iskustvo?

Nažalost, moram kazati da nove generacije nisu na razini onoga što ja kao ravnatelj očekujem. Uočavam kod učenika ove generacije nedovoljno angažmana u svezi sa savladavanjem odgojno-obrazovnog procesa te općenito odnosa prema školi i nastavnicima. Zapažam da nedostaje kreativnosti, učeničke

inventivnosti i želje za napredovanjem kako pojedinca, tako i kompletnih odjela po zanimanjima. Uočava se jedna anemija i depresija kod većine učenika i valjda je to preslika trenutačnog stanja u društvu.

- Što biste poručili učenicima, a što profesorima za poboljšanje uspjeha naše generacije?

Poručio bih učenicima da razmisle koliko truda i muke imaju njihovi roditelji, odnosno staratelji koji ih upućuju na školovanje da bi sutra mogli sami egzistirati za sebe i svoju buduću obitelj. Savjetovao bih da se čuvaju svih poroka koji danas vrebaju na svakom koraku i da uče maksimalno u skladu sa svojim mogućnostima kako se u kasnijoj životnoj dobi ne bi kajali za propuštenim. Što se tiče profesora, njima bih poručio da nastave svoj časni rad i djelovanje u skladu s propisima i tradicijom ove struke te da permanentno usavršavaju svoje znanje i vještine kako bi podigli razinu edukacije učenika za koji stupanj više, čime će i rezultati škole biti mnogo bolji.

- Jeste li zadovoljni što ste naš ravnatelj ili biste voljeli raditi nešto drugo?

Na vaše pitanje teško je odgovoriti u potpunosti, ali ću vam odgovoriti protupitanjem. Tko ne bi bio zadovoljan da je ravnatelj jedne strukovne škole koja je u nekoliko navrata osvajala zlatna, srebrna i brončana odličja na europskoj razini, ukupno 21 odličje. Koja je na razini države BiH osvojila sve što se osvojiti može. Koja je od Međunarodne lige humanista za 2009./2010. školsku godinu dobila pri-

znanje kao Pedagoški kolektiv godine. Koja je dobila Zlatnu krunu kao najbolja obrazovna institucija u zemlji i koja je dobila veliki broj drugih priznanja. Sve nabrojeno govori dovoljno samo za sebe i naravno da sam ponosan što sam ravnatelj ove škole. Vezano za vaš upit u svezi s nekim drugim poslom ističem da bih se po završetku planiranih aktivnosti na dogradnji ove škole, uvođenja novih zanimanja i opremanja novih kabineta rado okušao u novim, zahtjevnijim izazovima.

- Čuli smo da Vas je angažiralo Britansko vijeće za izradbu Priručnika za povezivanje škola i gospodarstva u BiH?

Predstavnici Britanskog vijeća ponudili su mi prije nekoliko mjeseci mogućnost da sudjelujem u izradbi priručnika kojem će cilj biti stimuliranje i promoviranje suradnje srednjih škola i gospodarstva u BiH. Priručnik bi davao upute i korake školama koje žele izaći iz stereotipa sudjelovanja strukovnih škola kroz svoju praktičnu nastavu na tržištu ponude i potražnje te u tom kontekstu i djelomičnog samofinanciranja škola. Srednja turističko-ugostiteljska škola je, prema mišljenju Britanskog vijeća, ocijenjena kao škola s najboljom praksom u BiH uz još tri škole iz Tešnja, Doboj i Bijeljine. Drago mi je da sam bio jedan od sedam članova radne skupine koja je sudjelovala u ovom programu, ujedno i što sam dao određeni doprinos glede ostvarenja cilja ovog programa.

- Što biste za kraj poručili prošlim, sadašnjim i budućim učenicima naše škole?

Prošlim učenicima naše škole poručujem da oni nisu prošlost, nego da mogu biti sadašnjost i budućnost ove škole ukoliko nastave školovanje u struci. Važno je napomenuti da sam i ja jedan od prošlih učenika ove škole te da je veliki broj naših današnjih profesora, nastavnika i stručnih suradnika završio ovu školu. Sadašnjim učenicima poručujem da budu savjesni i odgovorni u ovom razdoblju školovanja kako bi savladali odgojno-obrazovni program. Činjenica je da učenici ove škole vrlo lako dolaze do zaposlenja, odnosno tolika je potražnja za zanimanja kuhar, konobar, slastičar da bismo trebali povećati broj upisnika.

Poruka budućim učenicima bila bi da pročitaju ovo što sam poručio prošlim i sadašnjim učenicima i mislim da bi im to bilo dovoljno. Na kraju bih želio čestitati Dan škole posebno našim učenicima po prilagođenom programu, svim ostalim učenicima, našim umirovljenicima, kolegicama i kolegama koji danas rade u školi.

Razgovarala: Marija Žepić, 2.a

Britansko vijeće u BiH (British Council) izdalo Priručnik za povezivanje škola i gospodarstva u BiH

STUŠ među školama s najboljom praksom

Ravnatelj naše škole Perkan Pervan izabran je za jednog od ukupno sedam članova radne skupine koja je radila na ovom projektu

Kaže se da je temelj svakog društva kvalitetno školstvo na svim razinama, a ulaganje u srednje stručno obrazovanje bila bi najbolja dugoročna investicija za jednu državu, pogotovu našu. Tako je Britansko vijeće u Bosni i Hercegovini (British Council) izdalo Priručnik za povezivanje škola i gospodarstva u BiH, čiji je cilj pomoći, stimulirati i promovirati suradnju srednjih škola i gospodarstva kao načina poboljšanja znanja i vještina koje učenici dobivaju u obrazovnom sustavu, a koje su potrebne za zapošljavanje.

Povezivanje škola s tvrtkama

Također se želi ukazati na potrebu izravnog povezivanja škola s tvrtkama kroz predstavljanje korisnih stvari koje te tvrtke mogu imati od ovakvog vida suradnje. Istaknuto je koliko je bitno da obrazovni sektor i gospodarstvo u našoj zemlji rade zajedno kako bi se mladim

ljudima omogućilo da steknu znanje i iskustvo koje je potrebno domaćem gospodarstvu i samim time pronađu odgovarajuće zaposlenje. U priručniku je dan i prikaz fondova iz Europske unije koji stoje na raspolaganju srednjem obrazovanju u BiH te su predstavljeni uspješni primjeri korištenja sredstava EU-a u Hrvatskoj i Srbiji. Priručnik je zamišljen tako da pomogne školama koje žele ostvariti suradnju s lokalnim i regionalnim poslodavcima, a sve to urađeno je na temelju primjera dobre prakse

škola u BiH. Tako je ovaj hvalevrijedan projekt posebice značajan za našu školu jer je upravo Srednja turističko-ugostiteljska škola Mostar izabrana među četiri škole s najboljom praksom u BiH, a ravnatelj naše škole Perkan Pervan izabran za savjetnika i jednog od ukupno sedam članova radne skupine koja je radila na ovom projektu. Svakako treba dodati da su svi članovi radne skupine stručnjaci iz oblasti obrazovanja i ekonomije.

Brojna priznanja

Razlog ovakvom priznanju zasigurno su svi zapaženi rezultati koje je naša škola postigla u odgojno-obrazovnom procesu na razini BiH, ali i na međunarodnoj razini. Ovdje prije svega treba spomenuti da je naša škola, kao najstarija škola ovakvog tipa u državi, u posljednjih desetak godina osvojila više od 20 zlatnih, srebrnih i brončanih odličja i plaketa. Na svim natjecanjima na kojima su sudjelovali naši su učenici osvajali prva mjesta. Škola je također dobitnik Zlatne krune kao najbolja odgojno-obrazovna institucija u BiH, Međunarodna liga humanista dodijelila nam je Zlatnu plaketu za pedagoški kolektiv godine u BiH, a ravnatelju Pervanu Zlatnu plaketu sa značkom za njegov rad. Sva ova priznanja prepoznalo je Britansko vijeće u BiH uvrstivši našu školu među škole s najboljom praksom u zemlji, a učenike i djelatnike obvezalo da i dalje budu uspješni u svome radu.

Blanka Kolenda, prof.

Održano Međunarodno natjecanje turističko-ugostiteljskih škola

Naši učenici i u Sarajevu

Natjecanje se odvijalo u pet natjecateljskih disciplina u kojima su učenici naše škole osvojili svih pet zlatnih odličja

Učenice Ana Subašić, Klaudija Prce i Lana Hodžić prezentirale su Herceg etno selo – Međugorje

Kada se govori ili piše o školi općenito, to nas asocira na učenike, učitelje, nastavu, ocjene itd. Govori li se pak o Srednjoj turističko-ugostiteljskoj školi iz Mostara, to nas, osim svega naprijed navedenoga, asocira na natjecanja, nagrade, odličja, priznanja...

Ništa čudno. To je jednostavno tako. Mi smo škola koja je, usudujemo se reći, posljednja dva desetljeća sudjelovala na više međunarodnih natjecanja nego bilo koja druga škola iz Bosne i Hercegovine. Sa sigurnošću možemo reći da smo se natjecali s više konkurentnih europskih škola nego sve ostale bosanskohercegovačke srednje škole zajedno. Štoviše, nije bilo natjecanja, a da nismo osvojili neku ili, bolje reći, po nekoliko laskavih nagrada i priznanja. Zapravo, nagrade nismo osvojili samo onda kada nam je zbog financijskih razloga natjecanje bilo uskraćeno.

Što se tiče natjecanja na prostorima Bosne i Hercegovine, tu smo apsolutni prvaci. O tomu svjedoče silna odličja, svekolikoj javnosti izložena u našim školskim radionicama. Budući da smo i u ranijim brojevima našega Nasmijanog STUŠKA pisali o svojim uspjesima, ovdje ćemo se osvrnuti na Međunarodno natjecanje srednjih turističko-ugostiteljskih škola, koje je održano u sarajevskom Centru Skenderija 12. studenoga 2010.

Na poziv organizatora natjecanja naša je odabrana natjecateljska ekipa prionula s pripremama.

Prvi naš korak bio je osigurati novac za potrebe natjecanja. Taj korak smo svladali zahvaljujući dobrotvorki naše škole gospođi Dijani Gupta, vlasnici turističke agencije Matal iz Međugorja. Gospođa Dijana nam je osigurala besplatan hotelski smještaj i ishranu u glavnomu bosanskohercegovačkom gradu.

Učenica Antonija Krišto osvojila je zlatno odličje za Gurmanski buket

Herceg etno selo – Međugorje se s pravom može nazvati čudom hercegovačkoga kraja, a izgrađeno je s obazrivošću i ljubavlju prema prirodi i okruženju. Konačni cilj bio je u sadašnjost vratiti hercegovačko selo onakvo kakvo je bilo prije stotinjak pa i više godina.

potvrdili da su najbolji

Dugi korak je bio odrediti turističku destinaciju koju će naši učenici predstaviti na tom natjecanju. Odlučili smo se za Herceg etno selo Đ Međugorje. Nazvali smo direktora koji je svesrdno ponudio svoju pomoć i poitali do našega odredišta na dogovor. Gospodin Branimir Penava, naš domaćin, bio je vrlo susretljiv, što i dolikuje voditelju tako ugledne kuće. Pod vodstvom mentora, profesorice Adrijane Bagarić i profesora Jure Filipovića, razrađen je plan prema kojemu su naše učenice Ana Subašić, Klaudija Prce i Lana Hodžić u potpunosti savladale gradivo i vještine za kvalitetno prezentiranje Herceg etno sela Đ Međugorje pa prosudbeno povjerenstvo nije imalo dvojbi koju od četrnaest natjecateljskih škola proglasiti pobjednikom.

U disciplini Pripremanje hladnog jela kao eksponat nacionalne ili klasične kuhinje izvodilo se pod mentorstvom Jerke Pejića i Ivone Bevanda te učenice Antonije Krišto. Ekspонат je nosio naziv Gurmanski buket i osvojio je zlatno odličje. Treća disciplina zvala se Pripremanje slatkih jela kao eksponata po vlastitom izboru. Ova disciplina izvedena je pod mentorstvom Antonije Škobić i učenice Ivane Bošković, a eksponat je nosio naziv Slatki dom i također je osvojio zlatno odličje.

Sljedeća disciplina nosila je naziv Pripremanje miješanih pića (koktela), a izvodila se pod mentorstvom Vlade Jurića i učenika Alessandra Lukića. Radilo se o trima koktelima - Fresh, Barbara i Pinki, a u ovoj disciplini ponovno je zauzeto prvo mjesto.

Posljednja disciplina zvala se Postavljanje svečanog stola za šest osoba, a izvodili su je, pod mentorstvom stručnog nastavnika Marinka Vrljića, učenici Marin Banović i Marin Čarapina. Za ovu disciplinu u Škola je izabrala svečanu večeru u čast dodjele priznanja Međunarodne lige humanista i također je osvojila zlatno odličje.

Uredili: Jure Filipović, prof.
Blanka Kolenda, prof.

**Učenik
Alessandro Lukić
zauzeo je prvo mjesto u
pripremanju koktela**

Slatki dom učenice Ivane Bošković osvojio je prvo mjesto

Razgovor s Dijanom Gupta, dugogodišnjom turističkom djelatnicom i turoperatorom turističke agencije Matal

Dobro je činiti dobro

Kada je Bog stvorio čovjeka, onda ga je stvorio da bude sličan njemu. Takav čovjek treba imati posve konkretne ciljeve koje mora postići u odnosu prema Bogu i drugima. Trebali bismo biti sposobni reći i Bogu i drugima: „Ovo je moj život za tebe i moji su darovi tebi na službi“

Zahvaljujući svesrdnoj potpori gospode Gupta uspjeli smo i ove školske godine otići na natjecanje srednjih turističko-ugostiteljskih škola

Razgovarao: Jure Filipović, prof.

Riječima iz naslova ovoga teksta započeo sam svoj razgovor s našom dobrotvorkom, gospodom Dijanom Gupta koja je dugogodišnja turistička djelatnica - turoperator turističke agencije Matal. Udana, majka dvoje djece, Stefani i Ana-Marije. U mladosti je bila aktivni član karate kluba Student i ansambla Crveni makovi. Trenutačno radi na organizaciji turističkih aranžmana Italije, Bliskoga istoka i dr., kao i na promidžbi turi-

stičkih potencijala u Bosni i Hercegovini. Zanima se za pitanja i probleme socijalne politike, položaja medija, a u slobodno vrijeme radi na pravima zaštite životinja.

- Svoje obadviye kćeri upisali ste u našu školu koju su uspješno završile. Zašto ste odlučili upisati djecu upravo u našu školu?

Moja uloga je bila dobronamjernog savjetnika roditelja, ali nisam sudjelovala u odluci oko izbora škole moje

djece. Odluka je bila njihova nakon dužih razgovora sa mnom. Poznavajući svoju djecu i njihove predispozicije i nadarenosti za jezike, nalazila sam da je upravo vaša škola pravi izbor za njih. Svaki roditelj bi trebao toliko poznavati svoje dijete da bi ga mogao usmjeriti koja škola bi trebala biti pravi izbor. Turističko-ugostiteljska škola u Mostaru na čelu s ravnateljem prof. Perkanom Pervanom i ostalim nastavnim kadrom svojom su kvalitetom nastave, programom i raznim pobjedama i odličjima na lokalnim i regionalnim natjecanjima pokazali da su kolektiv vrijedan pozornosti i poštovanja.

- Nadaleko je poznato da rado pomažete drugima. Otkud tolika ljubav i emocije za druge?

Kada je Bog stvorio čovjeka, onda ga je stvorio da bude sličan njemu. Takav čovjek treba imati posve konkretne ciljeve koje mora postići u odnosu prema Bogu i drugima. Trebali bismo biti sposobni reći i Bogu i drugima: „Ovo je moj život za tebe i moji su darovi tebi na službi“. Svaka nas religija uči da prije svega budemo dobri ljudi i graditelji mira. Mir je osnova ljudskog života. Bez mira nismo stigli nigdje. Pripadam onim ljudima koji su senzibilizirani za potrebe drugih ljudi, pogotovu djece s teškoćama u razvoju, starijih, nemoćnih, na potrebe manjih etničkih zajednica, pitanja romske djece. Svi njihovi problemi i pitanja trebali bi biti prvi na dnevnom redu političkih skupova u zamjenu za pitanja o nacijama, identitetima i teritoriju. Nalazim da se mora uložiti više napora, a svakako i sredstava u socijalnoj politici, da se pronade način kako skrbiti o ljudima koji su potpuno ovisni o društvu. Svaki građanin trebao bi biti sam sebi kriterij i da taj kriterij postane mjerilo naših odluka i djela. Potpuno je neprihvatljivo da mi kao članovi uređenog društva stavljamo na marginu probleme koji su nam svakodnevnici. Osjećam se žalosno i

postideno kada se ljudi dijele po pitanju nacije, religije, društvenog statusa. Ovdje kod nas u BiH upravo naša raznolikost kulture različitih religija, identiteta, nacija trebala bi nas još više povezati, a ne udaljavati i razdvajati jedne od drugih. Ako me netko uspije uvjeriti da hrvatska, bošnjačka ili srpska majka drukčije plače i voli svoje dijete, prihvatit ću da smo različiti. U bolu smo svi jednaki. Mi kao društvo moramo biti učinkoviti, a ne popularni. Svi bi u sebe trebali imati toliko volje, poštovanja i građanske dužnosti da se socijaliziramo s problemima i potrebama s najranjivijim ljudima našega vremena.

- Na početku našega razgovora rekli ste: Uvijek je dobro činiti dobro. Ja bih u tom kontekstu dodao: Dobro se uvijek dobrim vraća. Što je to dobro što Vas veže za našu školu?

Vaša škola je primjer kako ste širokog srca i otvorenih vrata vašeg skromnog kolektiva primili djecu s posebnim potrebama, omogućili im solidno obrazovanje i skrb. To sam doživjela kao i osobni poziv da na neki način pomognem toj djeci. Nismo stvoreni da preuzmemo ulogu Boga, ali Bog nam daje i otvara putove kako to trebamo dijeliti s drugima. I kad kupite ili napravite tortu, nikada je ne pojedete sami, nego je podijelite s drugima.

- Zahvaljujući Vašoj svesrdnoj potpori uspjeli smo i ove školske godine otići na natjecanje učenika srednjih turističko-ugostiteljskih škola. Naši učenici su se natjecali u pet natjecateljskih disciplina i u svim disciplinama osvojili prvo mjesto zlatno odličje. Tako ste uvelike zaslužni što smo i u Sarajevu potvrdili da smo najbolja škola u Bosni i Hercegovini.

Hvala vam, ali nije baš tako. Vi ste prije svega to uspjeli svojim radom i trudom. Uspjeh vam nije došao preko naročitih veza i poznanstava. Kvaliteta i znanje u konačnici uvijek dođe na vrh svake piramide. Impresionirana sam pozitivnom ulogom i osobnošću vašeg ravnatelja prof. Perkana. Ne samo da je dobar pedagog nego i širok čovjek za potrebe i suosjećanje boli drugih ljudi. To je čovjek koji rado pomaže svima. Uspjeh je napraviti kolektiv koji funkcionira kao obitelj. Možda sa strane ponekad ima i zavisti i ljubomore, ali i zavist treba zaslužiti. Pravi ste primjer kao bi trebala funk-

cionirati jedna obrazovna ustanova u demokratskom društvu. Što se tiče vaše pobjede u Sarajevu, zahvalite dobrim ljudima koji su mi se rado odazvali da budu donatori. Bit ću slobodna pa reći: „Zar nije najljepši dar učiniti druge sretnima?“

- Poznato je da je naša škola jedina na ovim prostorima koja pruža utočište djeci s posebnim potrebama. Pruža im mogućnost da završe školu i steknu zvanje, a neki od njih i mogućnost za zaposlenje. Za te učenike ste u više navrata prikupljali pomoć od skupina talijanskih turista koje dovodite u Mostar.

Kada mislimo i pričamo o Talijanima, neka prva konotacija je da su oni zemlja nogometa, mode, glazbe i ukusne hrane. Sve to stoji, ali kada ih upoznate kao naciju, shvatite da, koliko god oni žive nekim drugim tempom i standardom od nas, imaju jako izražen osjećaj za potrebe drugih. Kao nacija su jako senzibilizirani i spremni bezuvjetno pomoći onima kojima treba pomoć, bez obzira na njihov status. Oni su poslije ratnih događanja u BiH zajedno s ostalim državama, npr. Japanom, Turskom, Njemačkom, Francuskom i dr., bili glavni donatori pomoći na svakom polju. Mislim da mi tu njihovu ljubav i podršku nikako ne bismo smjeli zaboraviti. Zahvalna sam im zbog toga. Cilj mi je raditi na edukaciji mladih ljudi kroz razne projekte pomoći drugima, a da ti projekti zažive u praksi treba dosta raditi na unaprjeđenju pozitivnih odnosa i dijaloga s mladima kako sa zemljama Europske unije, tako i šire. Da bi se to dogodilo, imperativno nam mora biti obrazovanje mladih.

- Budući da se dugo bavite turizmom, recite našim učenicima, budućim turističko-ugostiteljskim djelatnicima nešto o stanju u turizmu s pozicije iskusne turističke djelatnice.

Turizam u BiH ne bi trebao biti slovo na papiru. Mi smo mala, ali kvalitetna država. U svijetu nas ne bi trebali prepoznavati kao zemlju ratova, nemira ili netolerancije prema drugima. Ne poznajem baš puno država i mjesta gdje ste za sat vremena vožnje i na moru i na planinama. Priroda nas je široko i raznoliko podarila. Te mogućnosti trebamo iskoristiti. Promidžba mora biti na Mostaru, Sarajevu, Međugorju, Vlačiću, Ljubuškom, Kraljevoj Sutjesci, Počitelju, Blagaju itd.

Koliko toga ima za vidjeti i doživjeti, a ako te potencijale iskoristimo na pravi način, možemo biti prepoznatljiviji npr. po proizvodnji organske hrane, pitke vode, etno turizma, stočarstva, raznih rudnih bogatstava, pa ako treba uložiti u istraživanje piramida u Visokom. Treba raditi, a ne stalno sumnjati. Pronaći rješenja i dijaloge kako ljudi u Bosni i Hercegovini trebaju raditi i unaprjeđivati turističke potencijale i biti sretni i korisni ljudi, a ne duboko ranjeni i povrijeđeni. Imam nade za nas. Uvjeren sam da će i naši političari pružiti ruku pomirenja jedni drugima i raditi u korist ove zemlje i svih naroda u Bosni i Hercegovini. To je jedan od načina da budemo ljudi.

- Što biste na kraju poručili mladima?

Kako internet pravi razne mreže u procesu globalizacije, tako i mi moramo praviti mreže mladih, pozitivnih i kvalitetnih ljudi. Oni bi trebali biti ti koji bi rušili vrijeme, granice, prostor, razlike i predrasude. To bi trebala biti mreža mladih ljudi koji će rasti u miru, razvijati se u pozitivne generacije, ljude neopterećene prošlošću, nacijom i religijom. Imperativ svakoga društva trebao bi biti obrazovanje mladih ljudi. Na tom putu ne smijemo zaboraviti etiku kućnog odgoja i da se mir prvo gradi u svojoj kući, a onda i u susjedstvu. Škole i fakulteti ne bi trebali biti samo obrazovne nego i odgojne ustanove. Educirati mlade ljude o problemima droge, alkohola, prostitucije, kocke i sličnih nedaća, da mladi znaju prepoznati što su najveći neprijatelji našega vremena. Uključiti ih u volonterski rad za zaštitu životinja, posjet starijim i nemoćnim, pomoć siromašnim, posjetiti i pozvati i romsku djecu u naše škole. Tražeći način kako pomoći drugima u njihovim potrebama, neće imati potrebe ni vremena ući u začarane krugove droge, alkohola i slično. Kroz takve i slične projekte možemo u budućnosti očekivati da ćemo imati zdrave mlade generacije koje će pridonositi boljem životu pojedinca i zajednice. Na tom putu ne smijemo zaboraviti Boga kao glavnoga kreatora naših života, prisutnog u svim sferama našeg života. Dovoljno je to samo prepoznati i krenuti. Budi te i vi svjetlo ispružene ruke u ovomu nemirnom svijetu.

Gospodo Dijana, hvala Vam na ovom razgovoru i na svim Vašim dobročinstvima koja činite pomažući bližnjima. Sretan Vam Uskrs i neka se dobro dobrim nagradi!

U Svetom pismu nalazimo Isusove riječi „tvoja te vjera ozdravila“ (Mt 9, 22)

Vjera i duhovnost mogu liječiti i izliječiti!

O čvrstoj vezi i odnosu vjere i zdravlja govori se u brojnim studijama, posebice u empirijskim istraživanjima američkih psihologa i brojnih drugih koji se bave graničnim pitanjima vjere i suvremene znanosti. Mogu se naći i brojni primjeri gdje pojedinci svjedoče o tomu kako su imali teške i neizlječive bolesti i kada su ih liječnici „otpisali“, posvetili su se vjeri i molitvi i izliježili se. Kako se to dogodilo, znanost nema odgovore, ali i ne želi prejudicirati jer je znanstvena metodologija precizna i svaka tvrdnja se mora i te kako dokazati i činjenično potvrditi.

Vjera i religija općenito, slažu se i znanstvenici i ljudi iz religije, u formi duhovnosti je i te kako povezana s fizičkim i mentalnim zdravljem. Prije svega religija ima odgovore na pitanja što i nakon smrti, dok to znanost nema pa će mnogi reći da je i tu ta snaga vjere u odnosu nad medicinom. S druge strane, vjera pomaže i ljudima tijekom samog života, posebice ako je riječ o oboljenjima ili ozljedama koje su dovele do teške invalidnosti, kroničnih oboljenja i narušavanja kvalitete zdravlja općenito. Prema tome, religija ima svoje mjesto u rehabilitaciji takvih bolesnika, ali to je jedna daleko šira i stručnija tema o kojoj će liječnici, ali i religijski terapeuti reći daleko više. (O iscjeliteljskoj snazi religije piša i naš Hercegovac fra Šimun Šito Ćorić „Psihologija religioznosti“).

Danas nije rijetkost, naprotiv se preporuča, da liječnici, psiholozi i kapelani rade skupa na ozdravljenju pacijenata. Liječnici i terapeuti moraju bolje upoznati religijske običaje i uvažavati ih te poticati, a ne vrijeđati ili kao nekada ismijavati im se. Prije svega tu mislimo na molitvu, posjetu kapelici i sudjelovanje na sakramentima, posebice svetoj misi i ispovijedi, kao i bolesničkom pomazanju. Kršćanstvo daje veliku pozornost zdravlju ljudi, s tim da ona na zdravlje gleda kao jedinstvo duha i tijela. U tom smislu zdravlje podrazumijeva oboje, a i poznata je krilatica „u zdravom tijelu zdrav duh“.

Zdravlje je Božji dar, kao što je primjerice i vjera. Zbog toga nema sukoba između vjere i zdravlja, naprotiv. Zdravlje i čovjek trebaju biti u službi drugoga i života i zbog toga je religija apsolutno za zdravlje i protivni se uništavanju zdravlja i smatra to grijehom. Protiv je duhana, alkoholizma, ovisnosti i svega što narušava ljudsko

Medicina i duhovnost ne smiju biti jedna prema drugoj negativno usmjereni i kategorično isključivi „ili medicina“ „ili duhovnost“. Naprotiv, zajednički trebaju surađivati na dobrobit čovjeka i njegova zdravlja. Sakrament bolesničkog pomazanja nije zamjena za kirurški zahvat kao što i sakrament ispovijedi nije zamjena za psihoterapiju. Tu jednostavno nema riječi „ili“, nego zajednički do zdravlja kao najvećeg dobitka za čovjeka.

zdravlje. S druge strane, zagovara zdrav život i dostojanstvo čovjeka kako bi ostvario Kraljevstvo Božje već i ovdje na zemlji. U Svetom pismu nalazimo Isusove riječi „tvoja te vjera ozdravila“ (Mt 9, 22).

Čovjek je integralno biće, ali ga možemo promatrati kroz četiri dimenzije: tjelesna, emocionalna, društvena i duhovna. Bog nas je stvorio kao psihosomatsko biće, sazdan od duše i tijela. Sv. Pavao primjerice naglašava da ono što kroz tijelo zaradimo, to nas čeka u nebu. Kršćanstvo ne gleda na tijelo negativno. Isus je se utjelovio i prošao zemaljski život. Možda je u prošlosti postojala predrasuda da su kršćani protiv tijela zbog užitaka i nagona pa su neki pogrešno i shvaćali post i pokoru kao nešto protiv tijela, što ne odgovara istini i vrijednosti tijela.

Emocionalni ili afektivni segment čovjeka je također značajan i on se danas sve više dovodi u vezu s uspjehom čovjeka. Nekada se samo naglašavala racionalna inteligencija, a danas sve više i emocionalna inteligencija kao čimbenik uspjeha u ostvarenju ljudskog života. Treća dimenzija čovjeka je društvenost, jer čovjek je od samog početka i društveno biće kao što je i duhovno biće. Kršćanska duhovnost posebice naglašava odnos prema drugim ljudima, „služiti drugome“. Jedna od dvije Isusove zapovijedi ljubavi i kaže: „Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga“.

Duhovnost je jedna otvorenost za Boga, za nadnaravno i vječno. Nakon smrti tijelo nam se vraća u zemlju i propada, dok je duša besmrtna. Liječnik psihija-

tar može primjerice završiti i specijalizirati psihijatriju, a da ne pravi razliku između psihičkog i duhovnog profila čovjeka, ali može i praviti tu razliku pa pokušavati medikamentima izliječiti ljudsku dušu, što sigurno neće donijeti dobre rezultate. Dok bi primjerice iniciranje njegova duhovnog stanja, zajedno sa svećenikom, bolje pomoglo bolesniku.

Bolesti tijela se utvrđuju suvremenom opremom i dijagnostikom, dok bolesti duše najbolje prepoznaju duhovni psiholozi i svećenici. Bol i patnja su često povezani i s duševnim nezadovoljstvom osobe i tu nam klasični lijekovi neće puno pomoći. Za te bolesti Katolička crkva ima lijekove u sakramentima. Bolesničko pomazanje je sakrament za jačanje i ozdravljenje duše i tijela. Ispovijed je sakrament za pročišćenje i ozdravljenje duše od grijeha. Sve-ta misa ili euharistija je najsvetiji sakrament i zahvaća cjelokupnu dimenziju čovjeka i snagu koja iznutra treba ozdraviti cijelo tijelo. Nije li čovjek najviše bolestan kada je u grijehu? To ga sprječava i zatvara u svim ostalim dimenzijama ljudskog života.

Prevenција protiv bolesti i zauzimanje za zdravlje, u smislu tijela, traži: redovit i zdrav život, spavanje, kretanje, uzimanje raznovrsne i potrebne količine hrane, više voća, povrća i vode, a manje masnoga i slatkoga itd. Dok bi savjet za dušu bio: moliti se, čitati Sveto pismo, opraštati, biti miran i radostan, zagovarati istinu, ljubav, slušati savjest, činiti dobra djela, vjerovati u dobro, ljude, Boga i druge čine pobožnosti.

Zoran Zekić, vjeroučitelj

Mons. Tomo Vukšić zareden za biskupa, prvoga vojnog ordinarija u Bosni i Hercegovini

Hercegovina dala još jednog biskupa

Događaj desetljeća za Crkvu u Hrvata u Bosni i Hercegovini je ređenje don Tome Vukšića za biskupa, prvoga vojnog ordinarija u BiH. Ređenje je izvršio kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit vrhbosanski, u zajedništvu sa suzarediteljima mons. dr. Ratkom Perićem, biskupom mostarsko-duvanjskim i trebinjsko-mrkanskim, i mons. dr. Franjom Komaricom, biskupom banjolučkim. Uz njih je bilo i 25 nadbiskupa iz Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Makedonije i Austrije, kao i tri apostolska nuncija: mons. Alessandro D'Errico, apostolski nuncij u BiH, mons. Mario Roberto Cassari, apostolski nuncij u Hrvatskoj, i mons. Petar Rajić, apostolski nuncij u Kuvajtu.

Također, ređenju je nazočilo oko 250 svećenika. Među svećenicima suslaviteljima bio je i veći broj provincijalnih poglavara, redovnika i redovnica te profesora, bogoslova, sjemeništaraca, kao i članova obitelji novoga biskupa, vjernika iz njegove rodne župe Studenci te predstavnici institucija i svjetovne vlasti, kao i Ministarstva obrane BiH. Isto tako, kao gosti na ređenju nazočili su predstavnici Srpske pravoslavne crkve i Islamske zajednice u BiH, čime je i na djelu pokazan ekumenizam i međureligijski dijalog.

„U 130 godina uspostavljene pune i redovite biskupske hijerarhije ova je Mostarsko-duvanjska biskupija, ne uključujući Trebinjsku dijecezu, inkardinirala 125 biskupijskih svećenika i dala pet biskupa. U istom razdoblju s područja biskupije zaređeno je na stotine svećenika, pripadnika u prvom redu Hercegovačke franjevačke provincije

Ređenje don Tome Vukšića za biskupa bio je događaj desetljeća za Crkvu u Hrvata u Bosni i Hercegovini

te drugih biskupija i redovničkih zajednica u hrvatskom narodu. Iz ove su biskupije ponikla brojna zvanja redovnika i redovnica u raznim provincijama. Bogu hvala na njegovu daru“, istaknuo je biskup Ratko Perić u pozdravnom govoru. Apostolski nuncij u BiH nadbiskup Alessandro D'Errico pročitao je na latinskom jeziku apostolsko pismo „Magni aestimamus“ pape Benedikta XVI. o uspostavi Vojnog ordinarijata u BiH te pokazao apostolsko pismo metropolitu Puljiću i svima nazočnima.

U prigodnoj propovjedi kardinal Puljić je podsjetio da je upravo toga dana prije šest godina preminuo sluga Božji Ivan Pavao II. Napomenuvši da je mons. Vukšić za biskupsko geslo uzeo Isusove riječi „Mir vam dajem“, podsjetio je da je papa Ivan Pavao II. u Sarajevu 13. travnja 1997. o tome rekao sljedeće: „Mir koji Krist dariva svojim učenicima nije mir što pobjednici nameću po-

bijedenima, jaki slabijima. Taj mir ne nalazi svoje opravdanje u sili oružja. On se, naprotiv, rađa iz ljubavi. Rađa se iz Božje ljubavi prema čovjeku i čovjekove ljubavi prema čovjeku“.

U samom činu ređenja mons. Vukšić je dao obećanje vjernosti Crkvi nakon čega je ležeći na tlu ispred oltara puk predvođen svećenicima zazivao Božji blagoslov pjevajući Litanije svih svetih. U središnjem dijelu ređenja biskupi su položili ruke na glavu ređenika, kao i druge prikladne molitve i držanje Evanđelja nad glavom. Nakon mazanja sv. Krizmom novi biskup je primio evanđelistar te na ruku stavio biskupski prsten, a na glavu solideo i mitru i predao mu pastirski štap kao znamenja biskupstva.

U svom obraćanju biskup Vukšić je zaželio da sve bude na Božju slavu, u službi dobra svih ljudi i na duhovnu korist vjernika. Tijekom mise pjevao je Katedralni oratorijski zbor, pod ravnanjem don Dragana Filipovića koji je također skladao nekoliko pjesama koje su pjevane na misi ređenja, a sudjelovao je i Orkestar Oružanih snaga BiH. Nakon mise upriličen je svečani ručak u mostarskom hotelu Ero na kojoj su novom biskupu uručeni i prigodni darovi.

Inače, dr. don Tomo Vukšić rođen je 9. siječnja 1954. u Studencima kod Ljubuškog, od roditelja Ivana i Mare. Osnovnu školu je završio u Studencima i Ljubuškom te kasnije Gimnaziju u Zagrebu i Filozofsko-teološki studij u Sarajevu. Magisterij je obranio na Papinskom orijentalnom institutu u Rimu te iz kanonskoga prava na Papinskom sveučilištu Urbaniana i doktorat. Objavio je brojne stručne i znanstvene radove, više od 700 članaka u različitim zbornicima i časopisima.

Zoran Zekić, vjeroučitelj

Mostarsko-duvanjska biskupija je do sada inkardinirala 125 biskupijskih svećenika i dala pet biskupa

U Hrvatskome domu hercega Stjepana Kosače u Mostaru održana 17. manifestacija Dani hrvatskoga jezika 2011.

Dati prednost hrvatskim piscima!

Našu školu su na ovogodišnjem natjecanju predstavljali Marko Džakula i Martina Sosa, uz pratnju Jetmire Čočaj na gitari, te literarni rad Lane Hodžić

Kao i prethodnih godina i ove je godine u Hrvatskome domu hercega Stjepana Kosače u Mostaru održana 17. po redu manifestacija Dani hrvatskoga jezika 2011. Organizatori su bili Zavod za školstvo Mostar i Srednja ekonomska škola Joze Martinovića koja je ujedno bila i domaćin natjecanja. Učenici, mladi recitatori, predstavili su svoje škole s područja Hercegovačko-neretvanske županije. Ekonomska škola je bila jako dobar domaćin i pripremila je zanimljiv i zabavan program. Našu školu su na ovogodišnjem natjecanju za najboljeg recitatora predstavljali Marko Džakula (4.a) i Martina Sosa (2.a), uz pratnju Jetmire Čočaj (2.a) na gitari. Naši učenici su se, prema

Za najboljeg recitatora natjecali su se Marko Džakula i Martina Sosa, uz pratnju Jetmire Čočaj na gitari

ocjenama žirija u sastavu Sonja Jurić (pjesnikinja i profesorica), Andreja Pehar (stručna savjetnica za razrednu nastavu) i Lidija Jerković (stručna savjetnica za hrvatski jezik), visoko plasirali te tako opravdali svoja očekivanja. Nagradu za najbolju recitaciju osvojila je Nikolina Miletić, učenica Srednje škole dr. fra Slavka Barbarića, s pjesmom Neki su umrli lju-beći se, autora Zvonimira Goloba. Drugo mjesto zauzela je Srednja likovna škola

Gabrijela Jurkića s pjesmom Barbara, francuskog pjesnika Jacquesa Preverta, dok je treće mjesto zauzela Gimnazija fra Grga Martića s pjesmom Zaboravi, autora Rade Šerbedžije.

Također su dodijeljene nagrade za najbolji literarni rad o temi U razgovoru je uvijek najbolje koristiti se blagim riječima i jakim argumentima. Od svih pri-spjelih radova izabrana su tri najbolja. Prvo mjesto pripalo je učenici Martini Vranjović iz Srednje strojar-ske škole Fa-usta Vrančića. Drugo mjesto osvojila je Josipa Ravić, učenica Srednje medi-cinske škole sestara milosrdnica, dok je treća nagrada otišla u ruke Borisa Filipi-ća, učenika Gimnazije fra Grga Martića. Našu školu predstavljao je literarni rad učenice 3.a Lane Hodžić.

Dani hrvatskoga jezika prošli su u ugodnoj atmosferi, međutim nezadovoljni smo našim plasmanom jer bi se na ma-nifestaciji Dani hrvatskoga jezika tre-bali promovirati hrvatski jezik i hrvatski autori. Mislim da ste svi pročitali da je drugo mjesto pripalo pjesmi francuskog autora te smo vrlo razočarani što cijenje-ni žiri ipak nije dao prednost hrvatskim piscima.

Ovim putem bismo željeli zahvaliti svim profesorima hrvatskoga i stranih jezika koji su nas pripremali za ovaj nezabora-van dan. Od srca veliko hvala!!!

Marko Džakula, 4.a

Dani hrvatskoga jezika prošli su u ugodnoj atmosferi

Razgovor sa Slavom Antinim Bagom, autorom knjige koja na jedinstven način promovira turizam BiH

Dobar tek, Bosno i Hercegovino!

U knjizi je opisano 167 različitih jela autohtone bosanskohercegovačke kuhinje, ali i onih jela koja su nastala pod utjecajem orijentalne, mediteranske, mađarske i drugih kuhinja na ovim prostorima

Udruženje izdavača i knjižara BiH dodijelilo je Bagi posebnu nagradu za znanstveno djelo

Razgovarala: Blanka Kolenda, prof.

zapravo riječ.

Nedavno je iz tiska izišla nova knjiga Slave Antina Bage pod naslovom *Dobar tek, Bosno i Hercegovino*, koja je prevedena i na engleski jezik. Nedugo nakon toga Udruženje izdavača i knjižara BiH dodijelilo mu je posebnu nagradu za njegovu knjigu, ocjenjujući je znanstvenim djelom. Budući da je Bago bio dugogodišnji djelatnik i ravnatelj naše škole te da njegova knjiga na jedinstven način promovira turizam Bosne i Hercegovine, odlučili smo doznati od njega o kakvoj je knjizi

- Nedavno je iz tiska izišla Vaša knjiga *Dobar tek, Bosno i Hercegovino*. O kakvoj se knjizi radi i komu je ona namijenjena?

Sve je krenulo od ideje da zajedno s nekim kolegama napravim knjigu o autohtonim jelima naših krajeva te sam ja tako malo-pomalo sakupljao recepte i sve složio u ovu knjigu. U knjizi je opisano 167 različitih jela autohtone bosanskohercegovačke kuhinje, ali i onih jela koja su nastala pod utjecajem orijentalne, me-

diteranske, mađarske i drugih kuhinja na ovim prostorima. Važno je reći da su prvi put u stručnoj literaturi iz oblasti turizma i ugostiteljstva u jednoj knjizi sažeti: recepti i načini njihova gotovljenja, kultura posluživanja tih jela, vrste pića koja se poslužuju uz ta jela, karakteristike svake od pet gastronomskih regija koje čine našu kuhinju, jela i pića koja se poslužuju za vjerske blagdane itd. Knjiga je obogaćena sa 180 fotografija u boji te uistinu tehnički jako dobro opremljena, a namijenjena je turističko-ugostiteljskim djelatnicima, kućanstvima, studentima te učenicima turističko-ugostiteljskih škola.

- Prije nekoliko dana Vam je u Sarajevu uručena posebna nagrada za znanstveno djelo?

Udruženje izdavača i knjižara BiH dodijelilo mi je posebnu nagradu za moju knjigu *Dobar tek, Bosno i Hercegovino*. Bio sam uistinu počašćen i ushićen kao da sam dobio Nobelovu nagradu.

- Osim ove, izdali ste još nekoliko knjiga s područja ugostiteljstva?

Dobar tek, Bosno i Hercegovino je sedma knjiga iz oblasti ugostiteljstva, a u pripremi je i osma. Sve su te knjige priznate kao udžbenici.

- Poznato je da pišete pjesme, drame, pripovijetke i romane te da ste član Društva hrvatskih književnika. Kako idu zajedno ugostiteljstvo i književnost s obzirom da ste do sada objavili i 16 književnih uradaka?

Književnost je dar s neba, a znanje je nešto što se stječe vremenom, i u praksi i u teoriji budući da sam 42 godine radio u turističko-ugostiteljskoj oblasti.

- Što biste poručili učenicima i djelatnicima naše škole?

Učenicima bih želio poručiti da uče jer će nakon završetka škole zasigurno naći svoje mjesto u gospodarstvu, pogotovu oni koji se obrazuju za zanimanja kuhara i konobara. Izabrali su lijepo zanimanje jer onaj tko hoće, može sve postići, a za one koji žele raditi, uvijek ima posla. Svim nastavnicima poručujem da imaju čast raditi u jednoj ovako lijepoj školi u kojoj se uče četiri strana jezika.

Mladi ljudi sve su više nezainteresirani za aktivnosti koje iziskuju slobodno vrijeme i napor

Utjecaj medija na mlade

U medijima ima puno nasilja, a nasilje utječe na raspoloženje osobe koja gleda televiziju ili čita novine. Reakcije osobe na scene nasilja su tjeskoba, zbunjenost i strah

O utjecaju medija na mlade danas se može govoriti na različite načine i s različitih stajališta. Ipak, danas se sve više osjeća nezainteresiranost mladih za aktivnosti koje iziskuju slobodno vrijeme i napor. Bilo da je riječ o televizijskom programu, glazbenoj industriji, o web stranicama, otkrit će se da su mediji prisutni i presudni u oblikovanju mentalnog sklopa današnjeg čovjeka.

Staviti medije pod kontrolu

U medijima ima puno nasilja, a nasilje utječe na raspoloženje osobe koja gleda televiziju ili čita novine. Reakcije osobe na scene nasilja su tjeskoba, zbunjenost i strah. Takvi programi koji se nude široj javnosti mogu izazvati neželjene posljedice kod mladih, a to su agresivnost, drskost, okrutnost, ubojstvo i samoubojstvo. Ne treba dopustiti da mediji upravljaju nama i da sredstvo bude u rukama medija, nego je potrebno medije staviti pod kontrolu. Ne vrši se nikakav izbor i selekcija emisija, gledaju se razne emisije čiji sadržaji ne odgovaraju mogućnostima djeteta da bi ih mogao shvatiti. Zato je potrebna prethodna selekcija u izboru emisija. Emisije treba birati na temelju uzrasnih mogućnosti djeteta, na osnovi obrazovnih, kulturnih, informativnih i drugih potreba. Roditelji ne bi trebali najveći dio vremena provoditi pokraj malog ekrana i pri tome zapostavljati komunikaciju s ostalim članovima obitelji i druge razne aktivnosti. Učenici nepotrebno mnogo vremena troše sjedeći ispred malih ekrana,

danonoćno gledajući televizijski program. To je po zdravlje i psihi mlade osobe vrlo štetno: kvare se oči, dolazi do deformitete u držanju tijela, izostaju šetnje u prirodi i čistom zraku, nema druženja s vršnjacima i sl.

Obitelj na prvom mjestu

Mediji su, htjeli mi to ili ne, kruh kojim se hrani današnji čovjek. Danas bi roditelji tinejdžera morali biti svjesni da se mozak trajno razvija i usavršava te da postoji velika opasnost od onemogućenog razvoja vitalne funkcije mozga koje mogu uvjetovati npr. nezrelim prosuđivanjem. Danas se

mediji uvlače u život mladih kao surogat mama i tata, nagovještavaju životna iskustva i sigurnost koju bi mladom čovjeku trebala pružiti obitelj i s njom povezana zajednica. Medijski sadržaji koji se posreduju preko naših malih ekrana mogu djelovati vrlo bezbolno i štoviše kao pomoć u relaksaciji od svakodnevnih briga i napora. Ipak, već svi znaju da mediji kod mladih oblikuju predodžbe, a da predodžbe izazivaju motivacije, potiču različite želje, potrebe i ponašanje. Danas nas ne treba čuditi ponašanje tinejdžera prema drugima jer je ono sukladno onome u medijima. Ukoliko danas roditelji žele svome djetetu pružiti kvalitetan uvjet za razvoj zrele i odgovorne osobe, tada oni zapravo moraju ostati na visini roditeljskog poziva. U današnje vrijeme ritam života je tako ubrzan da nam ostaje premalo vremena za djecu. Djeca bi nam trebala biti na prvom mjestu pa tek onda karijera ili zadovoljenje nekih osobnih potreba. Cilj ne bi trebao biti samo provesti vrijeme zajedno s djetetom, nego to vrijeme maksimalno iskoristiti u jednom takvom ozračju da na njega prenesemo pozitivno u smislu njegova ispravnog odgoja. Nije tako mali broj onih koji su na svoju djecu prenijeli rezultate rada, ali je vrlo malo onih koji su na njih prenijeli i radne navike, a odnos prema radu da i ne pričamo. Za društvo u kojem živimo možemo slobodno reći da je autoritet oca i majke prošlost, a sad su to mjesto ispunili mediji.

Julineta Jurić, pedagoginja

Naša škola aktivno sudjeluje u projektu CIVITAS

Pokušajmo djelovati

Nadamo se da ćemo što više mladih potaknuti da ne uzimaju štetne tvari koje će im, ako postanu ovisni o njima, uništiti život

Ekipa naše škole proglašena je najboljim timom za koordinaciju

CIVITAS dolazi od latinske riječi i znači građanstvo-državljanstvo. To je bio pravi termin koji se odnosio na stanovnike, ali i čitava naselja i političke zajednice te određivao njihov pravni status. Osnovni cilj CIVITASA je razvijanje informativnog, kompetentnog i aktivnog građanina koji će biti posvećen razvoju demokratskog društva. Ponekad se rabio samo izraz „civis“, a odnosio se na stanovnike.

Kao i prethodnih godina naša škola aktivno sudjeluje u projektu CIVITAS. Naša ovogodišnja tema je: „Pokušajmo djelovati“. Pod

time se podrazumijevaju vanjski utjecaji, odnosno droga, alkohol, cigarete i druga opojna sredstva koja štete mladima. Radili smo mnoge ankete i intervjuje kako među srednjoškolskim, tako i među osnovnoškolskim uzrastom. Intervjuirali smo mnoge osobe, a među njima su: premijer Srećko Boras, liječnica dječje medicine Senada Vujica i studentica socijalnog rada na Filozofskom fakultetu Monika Petrić. Dali su nam odgovore na mnoga vrlo važna pitanja o mladima kao npr. kako žive mladi pod djelovanjem raznih vanjskih utjecaja. Našu

temu još smo razradili i na četiri plakata. Dotaknuli smo se i igrališta kao jednog od problema zašto djeca koriste štetne tvari. Premali broj dječjih igrališta, a preveliki broj tržnih centara onemogućuje normalan dječji razvoj i igri i veselju. Sport je jedini ključ uspjeha, ali za to nema dovoljno ni sredstava ni prostora jer je prevelika površina grada otišla u tržne centre i zgrade. Još jedan problem je internet. Prevelika uporaba interneta dovodi do velikih problema i raznih poteškoća u razvoju. Cilj nam je što više mlade naraštaje okrenuti na pravi put. Na pravi put bez opojnih sredstava i bez društva koje će ih na to nagovoriti. Nadamo se da ćemo što više mladih potaknuti da ne uzimaju štetne tvari koje će im, ako postanu ovisni o njima, uništiti život.

Također je bitno napomenuti da je 16. travnja održano natjecanje u Gimnaziji Mostar i da je ekipa naše škole proglašena najboljim timom za koordinaciju. U projektu CIVITAS sudjelovali su učenici: Ana Čavar, Anna-Mari Ezgeta, Doris Bebek, Martina Vidović, Martina Petrić, Dajana Jozić, Roberto Ivanković, Luka Alilović, Stefan Delić, Antonija Krišto, Matej Marković, Nebojša Stevanović, Luka Goluža i Tino Pregelj.

Martina Petrić, 1.a

Omladinski informativni projekt

Sve se može kad se hoće

Projekt uključuje učenike iz svih razreda i smjerova, iz čega možemo zaključiti da je ovo odličan način za okupljanje mladih i iskazivanje njihova talenta

Uz pomoć i ideje profesora Roberta Buhica mala, ali uporna skupina učenika odvažila se napraviti korak naprijed i odigrati predstave za mališane u gradskim vrtićima. Cilj projekta jest da se prikupe sredstva kako bi se mogla obnoviti svlačionica u kojoj se presvlače učenici ove škole (kuhari i konobari). Projekt uključuje učenike iz svih razreda i smjerova, iz čega možemo zaključiti da je ovo odličan način

za okupljanje mladih i iskazivanje njihova talenta. U projektu sudjeluje dvanaest učenika koji daju sve od sebe da mališanima izmame osmijeh na licu. Rade dvije predstave zanimljive za djecu, a i njih same. Prva se predstava sastoji od životinjskih likova i njihovih veselih karaktera, dok druga pak uključuje dječake i djevojčice koji se bore za svoje mjesto u predstavi.

Ana Jurić, 1.a

U projektu sudjeluje dvanaest učenika koji daju sve od sebe da mališanima izmame osmijeh na licu

Usprkos tomu što mnogi zatvaraju svoja vrata pred našim teškoćama

Još uvijek ima dobrih ljudi

Nemojmo zaboraviti da je Srednja turističko-ugostiteljska škola Mostar još uvijek jedina srednja škola u ovoj županiji koja ima odjel učenika s posebnim potrebama

Školska 2010./2011. godina počela je na uobičajen način prema već ustaljenom rasporedu i programu za naš odjel. U prvi razred smo upisali pet učenika. Učenici su se dobro adaptirali i navikli na rad i red u našem odjelu te su dobro prihvaćeni od svojih kolega i profesora.

Izlet u Bogodol

Već u prvim danima jeseni imali smo nekoliko aktivnosti vrijednih zabilješke. Jedna je vožnja vlakom za djecu, što je bio dar vlasnika Gradskog vlaka, a druga je izlet u Bogodol kod našeg učenika Tvrtka. Taj izlet će ostati svima u pamćenju jer je protekao u veseloj i ugodnoj atmosferi. Majka navedenog učenika, inače članica Školskog odbora, gospođa Milka Vrljić otvorila je vrata privatnog posjeda u Bogodolu i ponudila djeci bogatstvo sadržaja za igru, rekreaciju, druženje i cjelodnevni odmor te

se pobrinula za hranu i piće. Hvala još jednom i nadamo se da nas naša Kuma, kako je naši učenici od milja zovu, neće zaboraviti. Najvažniji i najsretniji dan za sve bio je Dan svetoga Nikole. I opet paketići, veselje, domjenak, predstava, druženje, sve kao i svake godine dosad... Kako? To zna samo gospodin ravnatelj koji se ne predaje bez obzira što su svi okrenuli leđa i ne misle na ovaj naš odjel, on iznalazi načina i ostaje dosljedan onome što je davno obećao za naše učenike. U tjednima prije Božića našim učenicima su pomogli izradivati nakit te uređivali učionicu i učenici „dobrovoljci“ iz redovitih razreda Srednje turističko-ugostiteljske škole. Zahvaljujemo im, a posebice prof. Ljilji koja ih je na to potaknula i zajedno s nama radila u našoj učionici. Zahvaljujemo i pedagoginji što je potaknula učenike Srednje medicinske škole na

U odjelu uvijek vlada dobro raspoloženje

dolaske i sudjelovanje u nastavi i aktivnostima naših učenika. Obostrano je djelovalo pozitivno i poticajno, sklopljena su nova prijateljstva, a svi su ponešto novo naučili.

Pet maturanata u odjelu

Jedan naš učenik iz prvog razreda je uključen u projekt na sat jednom tjedno kod prof. Roberta. Zahvaljujući gospođi Dijani iz Medugorja posjetila nas je i jedna skupina divnih i pobožnih ljudi iz Italije te im zahvaljujemo na slatkišima, toplim zagrljajima i suzama ljudi koji nas i ne znaju, a udostojali su se biti s nama i pomoći nam.

Sve su nas ganule suze jedne bake sa Sardinije koja ima 86 godina, grčila je djecu, dala novac za hranu i molit će se za njih. Liječnica iz te grupe, s kojom sam razgovarala, bila je dirnuta koliko je djece i potreba, a da samo škola snosi svu brigu. Do završetka planiramo još barem dva izleta, a pripremamo se i za proslavu mature. Tomu se naši učenici posebice raduju, pri čemu su nam posebnu podršku pružili učenici 4.a naše škole koji nas posjećuju i o svemu se dogovaramo. Od naših maturanata, a ukupno ih je pet, jedna učenica je već mjesec dana na adaptaciji u Caritasovoj radionici u Čapljini. Za nju smo sigurni da će se uspjeti uključiti po završetku škole. Za ostale nažalost nemamo još nikakvih mogućnosti glede zaposlenja pa i dalje apeliramo na odgovorne u svezi s tom problematikom. Svim maturantima želimo sve najbolje u njihovu životu, a vama dragi i poštovani profesori od srca hvala što ste uvijek uz nas. Velika hvala gospodinu ravnatelju koji je jedini pravi humanist u ovom gradu, koji nas se ne stidi i ne zatvara svoja vrata pred našim teškoćama, kako to još uvijek i nažalost neki čine, jer nemojmo zaboraviti da je ovo još uvijek jedina srednja škola u ovoj županiji koja ima odjel učenika s posebnim potrebama, a prisjetimo se malo koje je ovo stoljeće i u kojem vremenu živimo?

Daria Pavlović, prof. defektolog

Učenici su za Uskrs bojali pisanice

Djeca s Down sindromom

Svi smo mi različiti u fizičkom, psihičkom i intelektualnom smislu, svi mi imamo svoje sindrome (jasne i vidljive ili tajne i dobro čuvane), ali svi činimo mozaik koji se zove život

Djeca s Down sindromom sporije uče, kasnije prohodaju i progovore, izgledaju malo drukčije, ali nisu ništa manje važna od sve ostale djece. Treba im puno više pažnje i ljubavi koju vam oni i te kako znaju vratiti. Često se misli da sva djeca s teškoćama imaju Down sindrom, međutim ovaj sindrom ima specifična obilježja po kojima se razlikuje od drugih. Među prvim koji se posvetio ovom problemu bio je liječnik iz Engleske Langdon Down (1828. - 1896.). On je proučavao taj sindrom na svom djetetu i prvi opisao povijest i simptome ovog sindroma 1866. On je izdvojio u svome istraživanju oko 10% djece koja su sličila jedno drugome kao braća pa ih je nazvao mongoloidnima (mongolizam zbog karakterističnog izgleda koji podsjeća na mongolsku rasu). Tek je kasnije ta skupina simptoma s cjelokupnom kliničkom slikom po njemu dobila naziv Down sindrom.

Najčešći genetski poremećaj

Termin mongoloidi nije ispravan i ne koristi se jer stigmatizira i obilježava na pogrdan način pripadnike jednog naroda, a i samu djecu s ovim sindromom. Down sindrom je najčešći genetski poremećaj koji nastaje uslijed viška jednog kromosoma ili dijela kromosoma u jezgri svake stanice tijela. Jedno od 650 novorođene djece rađa se s DS-om. Taj poremećaj sprječava normalan fizički i mentalni razvoj djeteta. DS uzrokuje pogrešan prijenos kromosoma tijekom stanične diobe spolnih stanica. Najčešće poremećaj nastaje u jajnoj stanici prije, rjeđe nakon, oplodnje, a ponekad čak i u spermijima. Unatoč godinama istraživanja, razlog nastajanja pogrešne podjele stanica još uvijek je nepoznat. Oblik DS-a ne ovisi o vanjskim činiteljima niti se na njega može utjecati. DS pogađa sve rasne skupine i može se javiti u bilo kojoj obitelji bez obzira na zdravlje roditelja, ekonomsku situaciju ili način života. Znamo da kod žena starijih od 35 godina postoji povećan rizik da će roditi dijete s ovim sindromom te da vjerojatnost i učestalost pojave DS-a značajno raste s godinama majke, ali u zadnje vrijeme djecu s ovim sindromom rađaju i mlađe majke.

Bolje razumijevanje ovog sindroma je važno kako bi se osobama s DS-om i njihovim obiteljima olakšao život i pružila prilika da on bude potpuniji i aktivniji. Nekada se smatralo da je roditi dijete s DS-om kazna. Takvu se djecu nekad skrivalo, izoliralo, nije im se pružala adekvatna medicinska

Naši cvjetići Igo, Marina, Andela, Bruno i Matej

pomoć, kao ni druga stručna pomoć. Zanimljivo je da su oni djeca kao i sva druga djeca, željna ljubavi, nježnosti, prijateljstva, intelektualnog poticanja i kulturnog izražavanja. Nažalost, svi mi prečesto vidimo samo izgled, oštećenje, a ne dijete, osobu, ljudsko biće. S obzirom na vanjske posebnosti djeca s DS-om su vrlo uočljiva i međusobno slična po izgledu. Mogu postojati i promjene na unutarnjim organima, a osobito su česte prirodne srčane pogreške. Kod djece s DS-om uvijek je prisutna mentalna retardacija koja varira od lakog do težeg stupnja, a najčešće se radi o umjerenoj mentalnoj retardaciji. Bez obzira koliko oboljenja ili poremećaja je prisutno, ova djeca trebaju posebnu pažnju tijekom odrastanja, različite medicinske i rehabilitacijske postupke (defektološki i logopedski tretmani, fizikalnu terapiju) te posebne metode učenja. Ovaj poremećaj vrlo je kompleksan i zahtijeva veliku angažiranost cijele obitelji.

Aktivnije sudjelovanje u zajednici

Djeca s DS-om su ponajprije djeca s istim socijalnim, emotivnim i obrazovnim potrebama kao i druga djeca. Oni žele biti uključeni u zajedništvo s drugom djecom, žele učiti i igrati se s njima, biti u istom vrtiću i u istoj školi s njima. Odrasli s DS-om imaju iste socijalne i emotivne potrebe kao i druge odrasle osobe. Oni žele živjeti

samostalno, neovisno, žele živjeti s prijateljima, s partnerima, žele biti korisni građani u svojoj okolini i zajednici. U mnogim zemljama svijeta život osoba s DS-om se znatno poboljšao. Medicinska skrb je sve bolja i dostupnija. Bolje je razumijevanje razvojnih i edukacijskih potreba. Povećano je socijalno prihvaćanje, veće su mogućnosti za napredak i učenje i aktivnije sudjelovanje u zajednici. Mnoga djeca su integrirana u redovne škole, puno više djece uči čitati i pisati te postižu i bolji uspjeh u školi nego što je bio slučaj prije desetak ili više godina. Dobro su došli u različite sportske i druge klubove, u ritmičke i dramske skupine. Mnogi odrasli s DS-om dobivaju prilike za zapošljavanje. Danas sve više osoba s ovim sindromom živi kod kuće s obiteljima i sudjeluju u svakodnevnim aktivnostima zajednice. Druže se s osobama koje imaju neke poremećaje, kao i sa zdravim osobama, stvaraju prijateljstva, zapošljavaju se, sudjeluju u sportskim aktivnostima, žive samostalno, žive s prijateljima, zasnivaju obitelj. Neki od njih će trebati manje pomoći, a neki više na tom njihovom putu samostalnog življenja.

Svake godine čine se veliki koraci u identifikiranju gena na 21. kromosomu koji uzrokuje karakteristike DS-a. I ne zaboravimo ih! 21. ožujka je njihov dan, Međunarodni dan osoba s Down sindromom.

Daria Pavlović, prof. defektolog

Razgovor s Denisom Vasiljem, pomoćnim kuharom u restoranu Didaktik

Sretan sam zbog posla koji radim

Tijekom školovanja Denis se isticao na praktičnoj nastavi te toliko zavolio kuharstvo da je s teorijske nastave tražio da bude izuzet i obavlja praksu

Razgovarala: Sanja Miletić, prof.

Denis: Volim kuhati sva jela, a posebice biber meso i mednu rosu

Naša škola je jedina u regiji uspješna u integraciji i edukaciji učenika s posebnim potrebama. Uz pravilnu potporu i prepoznavanje dodatnih potreba uspijevamo našim učenicima dati i zvanje i samopouzdanje za njihov budući život. Stoga smo iznimno ponosni na učenika Denisa Vasilja koji od 2005. godine radi kao stalni zaposlenik u školskom restoranu Didaktik.

Tijekom školovanja Denis se isticao na praktičnoj nastavi te toliko zavolio kuharstvo da je s teorijske nastave tražio da bude izuzet i obavlja praksu. Nakon školovanja učeniku je ponuđeno radno mjesto zbog tog iznimnog zalaganja i predanosti profesiji. Nadamo se da će biti više ovakvih svijetlih primjera u našem obrazovnom sustavu te da naša škola neće biti usamljeni primjer.

- U ovoj školi si 2005. godine stekao zvanje pomoćnog kuhara i slastičara i iste si godine primljen na posao. Kako i zašto ti je ponuđen posao?

Pred sami kraj moga školovanja ravnatelj nas je posjetio u našem školskom kabinetu. Meni je rekao da mi otac dođe u školu. Kad sam ocu prenio poruku, nije mu bilo drago. Pitao me zašto trebam doći u školu, da nisam nešto nevaljalo učinio? Kad je otac zabrinut došao u školu, ravnatelj ga je pitao želi li da ja radim u školskom restoranu. Oca je to obradovalo, kao i sve nas u obitelji.

- Što najviše voliš na poslu i od koga si sve to naučio?

Zajedno s profesorima sudjelujem u pripremanju svih jela. Volim kuhati sva jela, a posebice biber meso. Od kolača najviše volim praviti mednu rosu. Za sve sam zahvalan svome profesoru Jerki. Mnoge recepte sam naučio napamet.

- Kako izgleda tvoj tipičan dan na poslu?

Nekad je dobar, nekad loš. Moram nabaviti sve potrebno, paziti da je dobro pripremljeno, da gostima odgovara.

- Koristiš li ono što naučiš u školi i kod kuće?

Neka jela koja naučim na poslu spravljam i kod kuće, ali kući i ne kuham previše. To radi moja mama.

- Stvaraš li sam recepte?

Nisam još, ali se trudim naučiti što više.

- Pratiš li na TV-u neku emisiju o kuhanju?

Kad god stignem volim pogledati takve emisije.

- Kako i zašto si odabrao ovo zanimanje i školu?

Centar za socijalni rad me uputio u ovu školu. Na početku nisam baš bio zadovoljan tom odlukom i odabirom zvanja, ali sam danas jako sretan zbog toga.

Životna prilika za kuhare amatere

Od ožujka ove godine gledatelji Nove TV 13 tjedana mogu pratiti Masterchef - najkreativniji kulinarski reality show svih vremena. Naime, samo 20 kuhara amatera imalo je priliku ući u Masterchef kuhinju i započeti veliku gastronomsku avanturu. Mladi, stari, kućanice, ribari, inženjeri, pravnici, umjetnici, trgovci, arhitekti, dizajneri, direktori - samo su neka od zanimanja natjecatelja koji se natječu za laskavu titulu hrvatskog masterchefa. Oni iz tjedna u tjedan pripremaju različita jela od namirnica koje im se daju i sve to pred vrhunskim majstorima kuhinje, gastronomima i kritičarima, a stručni ocjenjivački sud čine Tomislav Gretić, Radovan Marčić i Mate Janković, dok je voditeljica Jasna Nanut.

Na životnom raskrižju

Matura - ispit zrelosti

I na kraju ove nastavne godine iz naše će škole izići novih 14 hotelijersko-turističkih tehničara, 14 konobara, 31 kuhar/slasičar i 5 pomoćnih kuhara i slasičara

Već 55 godina iz naše škole izlaze učenici/-ce koji s uspjehom polože završni ispit, tj. ako maturiraju. Ovaj čin mnogi nazivaju narastanjem u ljude. To je doba kad se završava jedno, najljepše razdoblje u čovjekovu životu. Dolazi se na životni rondo, odakle ima bezbroj smjerova kojima se može krenuti. Koji put odabrati? I ovu će generaciju život razbacati na sve strane svijeta. Mnogima će još dugo u ušima i u mislima ostati refren poznate pjesme koja se najviše pjeva na maturanoj zabavi: Tko zna kad i tko zna gdje?

Završni ispit

I na kraju ove nastavne godine iz naše će škole izići novih 14 hotelijersko-turističkih tehničara, 14 konobara, 31 kuhar/slasičar i 5 pomoćnih kuhara i slasičara. Neka je svima sa srećom ulazak u novo životno razdoblje. Većini onih koji završavaju trogodišnje školovanje već je osiguran posao u struci. Tehničari će uglavnom krenuti na više ili visoke škole i fakultete. Neke pripadnice ljepšega spola će promijeniti prezime. Zato, evo jednoga dobronamjernog savjeta: Nikada u životu nemojte učiniti nešto zbog čega bismo se crvenjeli mi koji smo vas učili i odgajali tako da narastete u ljude. Vjerujem u to kako se ni vi nikada nećete crvenjeti zbog nekog postupka svojih odgajatelja i nastavnika.

Matura je u mnogim zemljama i jezicima kolokvijalni, a gdješto i formalni naziv završnog ispita nakon završetka srednjeg obrazovanja. Cilj mature je opća ocjena učeničkog znanja stečenog tijekom srednjoškolskog obrazovanja i odgoja. Matura ne daje automatski pravo upisa na sveučilište jer neke struke provjeravaju stečena znanja i sklonosti (prijamni i kvalifikacijski ispit i razredbeni ispit) s ciljem odabira najboljih.

Životni rondo

Neke države provode maturu kao državni ispit (državna matura u Albaniji, ispit zrelosti u Austriji, Belgiji, Njemačkoj, državni ispit zrelosti u Bugarskoj, završni državni ispit u Italiji, maturalni ispit u Poljskoj, državna matura u Sloveniji i Hrvatskoj, federalni ispit zrelosti u Švicarskoj itd.). U Francuskoj je matura sveučilišni ispit.

U svakom slučaju, vi dragi naši maturanti sretno dolazite na svoj životni rondo kao na onaj pravi Rondo, ispred Kosače. Ne dopustite sebi da krenete u krivom smjeru, u slijepu ulicu. Uvijek imajte dovoljno mudrosti da ne zaboravite najljepši dio svoje mladosti. I uvijek imajte razloga zapjevati makar djelić stare studentske pjesme (iz 1267. god.) Gaudeamus igitur: ...Radujmo se dakle, dok smo mladi... Život naš je kratak... Brzo dolazi smrt... nikome neće biti oprošteno! Živjela akademija, tj. škola, živjeli profesori! Živio svaki član, živjeli svi članovi, neka uvijek budu u cvatu mladosti! Naša nova generacija hotelijersko-turističkih tehničara, konobara, kuhara, slasičara i posebnog odjela učenika s posebnim potrebama spremna je za nove životne izazove. Svim onim maturantima koji će nastaviti školovanje želimo svaku sreću. Onima koji će početi raditi škola će pomoći pronaći odgovarajući posao, tako da nitko neće biti na Zavodu za zapošljavanje. Sretno vam punoljetstvo i ovaj svečani čin odrastanja u ljude!

Stjepan Galić, prof.

Dobrovoljno darivanje krvi

Kapi koje život znače

Dobrovoljno darivanje krvi je tradicionalna aktivnost Crvenog križa po kojoj je ta organizacija desetljećima prepoznatljiva

Gotovo svakome se u životu dogodi da mu kao lijek zatreba najdragocjeniji lijek na ovom svijetu - krv. Zato se svaka četiri mjeseca na razini grada Mostara za maturante, tj. sve punoljetne osobe srednjih škola organizira dobrovoljno darivanje krvi za one kojima je krv najpotrebnija. Do sada je Crveni križ u dva puta organizirao davanje krvi. Dana 7. prosinca odziv je bio jako malen. Krv je dalo tek nešto više od 50 učenika, kao i 12. travnja kada je broj učenika otprilike bio isti. Nažalost, mnogi ne shvaćaju važnost te životne tekućine. Dobrovoljno darivanje krvi je tradicionalna aktivnost Crvenog križa po kojoj je ta organizacija desetljećima prepoznatljiva. Krajnji cilj je prikupljanje dovoljnih količina krvi. Crveni križ vrši promociju i regrutaciju davatelja, a Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH obavlja stručni dio uzimanje krvi od davatelja.

Crveni križ nastoji ovim humanim ljudima odati priznanje u ime društva i zahvaliti im na poklonjenoj «kapi koja život znači». Jer,

to su ljudi koji su svojom ljubavlju za druge i nesebičnom darivanju sebe stvorili jaku mrežu humanosti. Masovnost ove mreže je humani cilj kojem možete doprinijeti i vi i vaš susjed, prijatelj, kolega... Odazovite

se na akcije dobrovoljnog darivanja krvi i pozovite i druge da slijede vaš primjer jer je darivanje krvi dobrovoljno, anonimno i besplatno, a dobrovoljni davatelji krvi su najhumaniji ljudi.

Marko Džakula, 4.a

Učenici naše škole aktivni u različitim sekcijama i projektima

Uspjeh ovisi o odlučnosti i trudu

Možda mala, ali svakako škola koja je aktivna u raznovrsnim sekcijama, projektima i aktivnostima. Pod vodstvom naših profesora ostvarujemo puno toga kako bismo raz-

bili monotoniju i svakodnevni rad i učenje učinili zanimljivijim. Nismo svi zainteresirani za iste stvari, ne volimo svi isto, a naša škola nam pruža raznovrsne aktivnosti i svatko bi

se mogao pronaći u nečemu. Sigurno da je svaka od tih aktivnosti za naše dobro i dobro cijele škole. To je prvenstveno druženje mladih. Počevši od naše Novinarske sekcije koju vodi profesorica Blanka Kolenda. Iz svakog razreda ima po nekoliko učenika koji su se dobrovoljno javili kako bi sudjelovali u uređivanju naših školskih novina. Tko zna, možda mladi amateri postanu budući novinari! Profesor Robert Buhić organizirao je projekt koji za cilj ima poboljšati svlačionicu kuhara i konobara, osim toga profesor vodi i projekt CIVITAS. Svi oni koji vole naš hrvatski jezik sigurno su se prijavili u sekciju koju vode naše profesorice hrvatskog jezika, u kojoj još više otkrivamo bogatstvo jezika. No, one koje ni to ne zanima svako sudjeluju u sportskim aktivnostima koje vodi profesorica TZK Ana Kovačević. Osim svega toga imamo Vijeće učenika u kojem iz svakog razreda po dvoje odabranih predstavlja svoj razred i iznosi kritike, bilo pozitivne ili negativne. Kako god, uspjeh ne ovisi toliko o sredstvima kojima raspolažemo, koliko o našem umijeću, odlučnosti i trudu koji uložimo!

Ines Martinović, 1.a

Izvjeste učenika 2.a

Nije sve tako crno

Kristina Glavina je vrlo važna članica break-dance skupine

Naš razred je u posljednje vrijeme predstavljan kao jedan od najgorih razreda u cijeloj školi. Zato su učenici 2.a priredili izvješće o tome kako nije sve crno u našem razredu.

Andrea Džidić, profesionalni trener plesa sa 16 godina

Zvuči nevjerovatno, ali je istinito. Učenica 2.a razreda postala je sa 16 godina trenerica i instruktor plesa. Svaka čast Andrea!

Kristina Glavina, vrlo važna članica break-dance skupine

Osvojila je mnoge nagrade sa svojim hip-hop dance nastupima i postala time veliki fan hip-hop glazbe. Svaka čast Kristina, samo nastavi tako!

Mario Petrić, veliki košarkaški talent i jedan od najboljih play-

makera u BiH

Cedevita, Cibona i Zagreb samo su neki od klubova koji traže angažman ovoga učenika 2.a razreda. U kratkom razdoblju privukao je pozornost scouti mnogih klubova u BiH i Hrvatskoj. Mario, i dalje se nastavi tako truditi!

Ana Marić, jedna od talentiranih mladih neafirmiranih pjesnikinja koja piše na hrvatskom, talijanskom i engleskom jeziku

Napisala je skoro 100 pjesama. Piše pjesme i na talijanskom jeziku, a u školi prolazi s jako visokim prosjekom. Svaka čast i da je više takvih!

Martina Sosa, učenica koja je predstavljala našu školu na Dani- ma hrvatskoga jezika

Unatoč tome što nije pobijedila, mi smo presretni da imamo učenicu koja je nastupila na jednome prestižnom natjecanju kakvo je ovo. Nadamo se da će nas Martina opet predstavljati i pokazati svoj talent i izvan grada Mostara.

Antonio Marić, jedan od najboljih matematičara u HNŽ-u

Osvojivši 5. mjesto pokazao je značajan dar za matematiku i čak i iznenadio našu školu, ali i profesoricu Ljilju Drlje koja ga je nagradila ocjenom koja je nama ostalima utopija 5.

Marija Žepić, izniman vokalni izvođač i možda u budućnosti čak i pjevačica

Ova učenica 2.a svoje je pjevačke talente pokazala na Melodijama Mostara. Godine 2007. osvojila je 1. mjesto na Dječjem festivalu u Mostaru. Velika je pjevačka nada zbog fantastičnih vokalnih sposobnosti.

Jetmire Čočaj, basistica i moguća nada metal glazbe

Veliki talent pokazuje na svojoj bas gitari i nadamo se da ćemo je uskoro čuti i u izvedbi s bendom.

učenici 2.a

Posjetili smo Dnevni list

Novinari Novinarske sekcije naše škole su zajedno sa svojim profesoricama Blankom Kolenda, Sanjom Miletić i Ines Skoko posjetili redakciju Dnevnoga lista. Naime, cilj je bio da učenici vide kako izgleda jedna redakcija te da se upoznaju s radom ove medijske kuće. Urednik Dnevnoga lista Dario Lukić bio je vrlo strpljiv i objasnio našim mladim novinarima sve ono što ih je zanimalo. Također smo obišli sve rubrike, upoznali se s uredništvom i doznali kako se jedne dnevne novine zapravo izrađuju. Sljedećeg dana je Dnevni list objavio fotografiju naših učenika i uz to članak o našem posjetu. Učenici su uistinu bili oduševljeni i poželjeli su opet doći.

B.K.

Ljudi kao strojevi

- Što ćeš danas raditi?

- Ma, znaš ono uobičajeno, kad dođem kući raspredit ću se, jesti, biti malo za računalom, napisati zadaću, gledati TV i spavati. Slušajući taj razgovor dvojice učenika u

glavi mi je sinula slika nas ljudi kao proračunatih bića, baš poput strojeva, sve ima svoj tijek. Jesu li ljudi doista postali takva bića? Uvelike je razvoj tehnologije doveo do sve manjeg komuniciranja uživo. Za sve posto-

ji uređaj koji će nam omogućiti potrebno, a da ne maknemo prstom. Kina je vodeći proizvođač univerzalnih stvari, no zapitate li se nekad da su razvojem tehnologije i nas učinili robotima. Ljudi se malo-pomalo otuđuju jedni od drugih, ponekad pomislim na stara vremena. Kad sam bila mlada moji vršnjaci i ja smo sate i sate provodili vani u igri. Danas su tu igru djeca nažalost zamijenila satima i satima za internetom, školom i spavanjem. Te sve stvari koje mi smatramo sitnicama zapravo se svode na skoro najveće probleme u svijetu. Previše vremena za internetom uzrokuje slab vid, manje kretanja, što dovodi do smanjene kondicije te pretilosti. Vjerujem da moji vršnjaci baš kao i ja idu u školu zato jer moraju, zbog naredbe roditelja, ali kad pogledam drugu stranu obrazovanja, i nije toliko loše, bogat si onoliko koliko jezika govoriš. Zato mislim da bi školu trebali prihvatiti kao nešto pozitivno što nam pomaže da postanemo netko i nešto, a ne suprotno od toga. Pali smo u kolotečinu današnjice, svi gledaju samo svoj posao, nitko ne mari za druge, mislim da bismo trebali naći način kako ćemo to promijeniti, inače ćemo postati kao roboti kojima je suđeno roditi se, provesti život prosječno i umrijeti.

Ana Jurić, 1.a

Ljudi kao zli i grješni

Gledajući na grijeh svi znamo što je i kako ga činimo. Samim dolaskom na svijet radamo se s grijehom, oslobodimo ga se te ga kroz život obnavljamo i nastavimo živjeti u njemu. Kako god, mislim da je ljudski griješiti. Ne postoji čovjek koji nije griješio, ali postoje osobe koje su prešle svaku mjeru grijeha. Ipak, postoje i one osobe koje uživaju u tome da nanose zlo ljudima i ne razmišljaju koliko posljedica ostaje. Ponekad i učinimo nešto nenamjerno i nesvjesno. Okrećući se oko sebe shvaćamo da smo okruženi zlom. Sva ubojstva, sva nasilja, droge, pogledajte samo novine, ispunjene su crnom kronikom. Čovjek postaje sve više ovisan o nekim opojnim sredstvima te tehnikom. Na neki način i tehnologija nam donosi neke zle stvari. Mislim da se nećemo moći tako lako riješiti naših grijeha i da svatko treba nositi svoj križ života i živjeti s njim. Grijeha možemo ispovjediti i mogu nam biti oprošteni. Možemo se pokajati, ali duboko u sebi znamo

da smo to nešto učinili i grize nas savjest. Stvoreni smo s grijehom i mislim da ćemo i umrijeti s njim. Ipak, uvijek se važno po-

kajati za svoje grijeha i misliti pozitivno jer samo to nas može spasiti da ne budemo zli i grješni.

Anna-Mari Ezgeta, 1.a

Umjesto rođendanske čestitke

Škola (school, Schule, école, scuola)

Potrebna je škola koja neće nuditi podatke tvrdeći da su oni znanje nego instrument za stjecanje i provjeru znanja, škola koju će zanimati kako učenik razmišlja, a ne kako je nabiflao gradivo

Škola je odgojno-obrazovna ustanova, mjesto organiziranog učenja na kojem se izvodi nastava koju za polaznike/učenike izvodi stručna osoba (učitelj, nastavnik, profesor...). Znači, škola je ustanova za kolektivno stjecanje obrazovanja. I dobre i loše strane škole potječu upravo iz te njezine kolektivnosti: jeftinije je ako učitelj iznosi isto gradivo pred više učenika, može biti korisno ako organizira instrukciju kolektiva u kojemu učenici onda uče i jedni od drugih, nije loše ako škola učenike i socijalizira, ali je strašno ako ih uniformira, ako potiče licemjerje i mimikriju, ako utvuljuje autoritarnu shemu poslušnosti jačemu (ne samo učitelju nego i samoj instituciji kao otuđenome autoritetu).

Razvoj škola

Još u antičko doba Seneka mlađi je kritizirao: Non vitae, sed scholae discimus (Ne učimo za život nego za školu). Ta prijetnja se nadvija i danas. Potrebna je škola koja neće nuditi podatke tvrdeći da su oni znanje nego instrument za stjecanje i provjeru znanja, škola koju će zanimati kako učenik razmišlja, a ne kako je nabiflao gradivo. Heraklit je utvrdio da poznavanje podataka ne uči pameti, a Hrvat svećenik Ivan Ilich zadužio je čovječanstvo konceptom deškolarizacije, koji ne znači ukidanje škola, nego napu-

štanje škole kao religije koja manipulira (indoktrinira, reproducira socijalne motive u korist bogatih), koja prodaje akademske naslove, a jačanje škole kao zajednice u kojoj se prenose sposobnosti i potiču kritički i kreativni resursi. Pojam škola je hrvatskome jeziku posuđenica. Grčki termin *shole* izvorno je značio dokolicu, zatim učeno razmatranje koje se provodi u dokolici. U antičkom Rimu *schola* počinje označavati instituciju i mjesto na kojem se poučava. U tom značenju termin se najčešće rabi u većini suvremenih jezika. Škole se od davnina javljaju u svim civilizacijama, bilo kao mjesta na kojem se podučava u znanju (npr. astronomija u Mezopotamiji) ili u raznim vještinama (npr. pisanje u Egiptu). Takve rane organizirane škole obično su vodili učeni svećenici. U antičkoj Grčkoj javljaju se posve svjetovne škole usmjerene k razmatranju i razvijanju znanja, napose filozofije (npr. Platonova akademija). Dostupnost školovanja dugo nije bila predmetom organiziranog državnog zanimanja pa su se obično školovala djeca viših klasa. Aktivnošću Crkve prema vjerskom obrazovanju svećenstva u samostanima, od srednjeg vijeka postupno se uz vjerske razvijaju i svjetovne (pučke) škole. Tako se od 17. st. javljaju prve osnovne škole. S potrebnom za usvajanjem sve raznorodnijih oblika i

razina znanja, škole se granaju na niže, srednje, više i visoke, općeobrazovne i stručne.

Nastaviti s uspjesima

Naša škola je srednja strukovna škola u oblasti turizma i ugostiteljstva. Tu svoju odgovornu zadaću obavlja od 1954. god., dakle punih 57 godina. Za to vrijeme postignuti su zadivljujući rezultati, u odgojnom i obrazovnom smislu. Naravno, tu su i odlični rezultati u izvannastavnim aktivnostima. S ponosom ističemo da na prostorima bivše yu države nema prostorno i brojčano manje škole koja ima bolje rezultate od naše škole. Uostalom, zar proglašavanjem naše škole najboljim pedagoškim kolektivom u BiH ne govori dovoljno. A imamo i imali smo što pokazati i na međunarodnim GASTRO natjecanjima. Zar brončano odličje i treće mjesto ne govori više nego dovoljno? Ni u jednoj drugoj školi se ne uče četiri strana jezika: engleski, njemački, francuski i talijanski.

Ima li ljepše rođendanske čestitke našoj školi od iskrene želje da se nastavi s uspjesima? Siguran sam da nema. Naravno, uvijek ima i može bolje. Nije naodmet upamtiti misao Oscara Wildea: Oni koji nalaze lijep smisao u lijepim stvarima, kultivirani su. Za njih ima nade.

Stjepan Galić, prof.

Vesna Parun – jedna od najistaknutijih suvremenih hrvatskih pjesnikinja

Odlazak buntovnice čarobnih riječi

To mjesto u hrvatskoj književnosti zauzela je zahvaljujući raskošnosti pjesničkog izraza, bogatstvu tema i motiva i neiscrpoj stvaralačkoj plodnosti

Vesnu Parun ubrajamo među najpoznatije i najistaknutije suvremene hrvatske pjesnike druge polovice 20. stoljeća. To mjesto u hrvatskoj književnosti zauzela je zahvaljujući raskošnosti pjesničkog izraza, bogatstvu tema i motiva i neiscrpoj stvaralačkoj plodnosti te bi bilo neprimjereno ne posvetiti joj prostor u našem školskom listu.

Bila je buntovnica čarobnih riječi. Bila je samosvojna, snažna. Mnogi su je voljeli i pronalazili se u njezinim stihovima, bez hrabrosti da to javno iznesu kao ona. Život je nije previše mazio. Znala je stoički nositi svoju patnju, svoj životni i pjesnički križ u vremenu sazrijevanja i dostojanstveno predstavljati svoju književnost. Vesna Parun u svojoj je intimnoj tišini, izolaciji i samoći skromno stvarala vrhunsku književnost. Mnogi od nas su odgajani na njezinim prelijepim dječjim stihovima, divili se njezinoj ljubavnoj, pejzažnoj i satiričnoj poetici. Bila je primjer principijelnosti, nikada se nije htjela poviti i klanjati

nikakvim strukturama u politici ili kulturi. Samozatajno i iz prikrajka promatrala je svijet oko sebe. Davala je svoj sud pretapajući misli u stihove – svoje najjače oruđe. Jedino je pjesme ona u životu imala. Poklanjala je i ostavljala cijelu sebe u njima. Čitajući njezinu liriku snažno i emocionalno možemo proživjeti i osjetiti svaki njezin stih. Duboka misao s kojom se svi možemo poistovjetiti prožima njezinu liriku. Intimističke su to ispovijesti prožete dubokim osjećajima. Radila je i pisala neumorno do posljednjeg životnog trena. U svom staračkom krhkom bolešću izmučenom tijelu do posljednjeg je daha davala sebe književnosti i pretakala svoje najintimnije doživljaje iz svog nadasve bogatog životnog iskustva u stihove kako bi nas njima razveseljavala. Njezin život bila je tužna priča. Otišla je kako je i živjela – tiho, samozatajno i skromno. Ipak, ostavila je iza sebe opus vrijedan divljenja. Prva knjiga Zore i vihori objavljena je 1947. do legen-

darnih zbirka Crna maslina, Vidrama vjerna, Koralj vraćen moru, Sto soneta te bezbroj dječjih i satiričnih knjiga. Lirski je najbolje odredila svoj život: "Ljubav je zemljovid duše. Moj zemljovid. Bože, ne otmaj mi ga!"
Uredile: Marija Žepić, 2.a Sanja Miletić, prof.

Važnost čitanja lektire

Ne sudi knjigu po koricama!

Zašto ja moram pročitati ovu knjigu, što će meni ovo trebati u životu – prvo je od pitanja koje se postavi kada se bliži kraj mjeseca, a mi još nismo ni pogledali lektiru. To se događa jer mi zapravo ne shvaćamo važnost te zadatke. Koliko je samo ljudi započelo novu eru u svom životu pročitavši knjigu. Svaka lektira je posebna na svoj način i u svakoj od njih ima ono nešto što nas možda privlači, a možda i odbija, kao

što i sam naslov govori: Ne sudi knjigu po koricama! Knjige su zanimljive, pune raznih događaja, skrivenih poruka, tajni i vrlo korisnih savjeta. Knjiga nas odvodi na mnoga neočekivana mjesta, upoznaje s neobičnim likovima iz mašte. Ponekad nam se čini da opisuje nas, naše osjećaje i misli. Pred nama se otvaraju vrata čarolije u koju koračamo puni sreće i zadovoljstva. Kada jednom prodemo kroz ta vrata, želimo zauvijek ostati u zemlji snova, ali ne možemo. Svaka pročitana riječ nam se ureže duboko u srce. Čitanje knjige je poput razgovora s najplemenitijim ljudima ovog i prošlih stoljeća, koji su ih napisali.

Razgovor u kojem nam otkrivaju samo svoje najbolje misli. Knjige imaju moć zaustaviti vrijeme, vratiti ga u prošlost ili odvesti nas u budućnost. I na kraju, kao što je rekao engleski dramatičar i romanopisac William Somerset Maugham: „Kada čitam neku knjigu, kao da je čitam samo očima, ali ponekad naletim na neki odlomak, možda samo rečenicu koja za mene ima značenje i postane dio mene.“ Samo jedna rečenica nam može promijeniti život i to samo nabolje.

Martina Petrić, 1.a

Hrvatska književnost u BiH u 17. i 18. st.

Početkom 17. st. na ovom je prostoru književni rad započeo relativno živo. Prve prinose dali su franjevci. Među jednoličnim i književno zanimljivim pojavama najznačajnija je pojava Matija Divković (1563. - 1631.). Njegovi katekizmi uglavnom su kompilacije, a štivo također prijevod ili prerada poznatih srednjovjekovnih pisaca, ali je i značaj Divkovićeve djela u tome što je pisao čistim lijepim narodnim jezikom, sa svježinom i lakoćom pučkog pripovijedanja. Stoga je uvelike utjecao na sve kasnije pisce franjevece u BiH. Divkovićev rad nastavili su mnogi franjevci od kojih su najpoznatiji Stjepan Matijević i Pavao Papić, koji su s talijanskog i latinskog jezika prevodili pobožna i moralistička djela te ih, kao i Divković, tiskali bosančicom. U 17. st. dva su pisca franjevca svoja djela napisali latinicom, Ivan Bandulović i Ivan Ančić. Osim toga, tijekom 17. st. u pojedinim samostanima nastaju kronike i ljetopisi od koji su najznačajniji: Fojnička kronika (obuhvaća događaje od 1300. godine), Ljetopis fra Andrije Šipračića i Kronika fra Nikole Lašvanina koja pripada 18. st. Sklonost prema kroničarskom književnom zapisivanju u franjevačkim samostanima bili su u osnovi ljetopisni razlozi čuvanja od zaborava povijesnih događaja i širih povijesnih sjećanja u nemirnim vremenima. To je povezano s teološkim izvorima najstarijih predaja iz kojih je zračila ideja o providenju i predodređenju. Među piscima iz 18. st. posebno mjesto zauzima franjevac iz Fojnice Vice Vicić, autor prve zbirke duhovnih pjesama, a koju je kasnije objavio Ivan Frano Jukić.

Matěj Marković, 2.c

Mali jezični savjeti

Negacije

Ostavimo li po strani aktualne (a ne: aktuelne) prepirke o zanižanim oblicima glagola htjeti, preostaju nam dvije najčešće pogreške kada je riječ o negacijama: u upitnim rečenicama (gdje ih tako zovem zbog prefiksa) i kada riječ ni stoji ispred ne.

U prvom slučaju čujemo i čitamo:

Je li me netko tražio?

Jesi li nekoga vidio?

Jesi li nešto našao?

Takva je sintaksa nastala pod utjecajem srpskoga jezika, a u hrvatskom pravilne su dvije inačice:

Je li me tko tražio?

Jesi li koga vidio?

Jesi li što našao?

Ili:

Je li me tko god tražio?

Jesi li što god našao?

U drugom pak rečenice poput *Ni ne namjeravam to učiniti* treba preoblikovati u *I ne namjeravam to učiniti*, jer se niječna čestica *ni* ispred zanižanoga glagola uvijek mijenja veznikom *i*.

Kad smo već kod toga, spomenut ću i zamjenice sastavljene predmet(cima) *ni-*, *i-* u uporabi s prijedlozima. Nije naime dobro govoriti "za ništa", "od nikoga", "u ničemu", "po ičemu", "za išta"... nego *ni za što*, *ni od koga*, *ni u čemu*, *i po čemu*, *i za što*.

Datumi

Danas je osmi ožujka, Međunarodni dan žena. Rekoh, osmi ožujka. To je zapravo skraćeni oblik koji se rabi umjesto *osmi dan mjeseca ožujka*. Taj se datum može dakle ispravno napisati na dva načina: kao 8. 3. 2011. (pazite, bez nula!) i kao 8. ožujka 2011.

Imenice "kći" i "mati"

Imenice ženskog roda *kći* i *mati* nepravilne su i u jednini sklanjaju se ovako:

N kći, mati

G kćeri, matere

D kćeri, materi

A kćer, mater

V kćeri, mati

L kćeri, materi

I kćerju/kćeri, materom.

Vidimo dakle da se prva imenica sklanja kao i sve koje završavaju tzv. nultim gramatičkim morfemom (radost, plijesan, momčad), a druga pak djelomično kao one što završavaju na -a (žena, kuća). Stoga je pravilno govoriti i pisati:

Ona je moja **kći**. (tko, što)

Posjetio sam njegovu **kćer**. (koga, što)

Odnosno:

Danas će mi doći **mati**.

Pitao sam **mater** za oca.

O genitive množine

Je li pravilno *fresaka*, *freskâ* ili *freski*, evo nekoliko rečenica o tom problemu. Najprije, u navedenom su primjeru svi oblici dobri. Ali možemo govoriti o tome koji su u hrvatskom jeziku *češći*. Ostavimo li po strani imenice ženskoga roda koje pripadaju i-osnovama (ili se sklanjaju po i-deklinaciji: radost, radosti; kost, kosti; starost, starosti; mladost, mladosti; kći, kćeri...), u najbrojnijima, koje pripadaju a-deklinaciji odnosno e-vrsti (pritužba, prituzbe; ženidba, ženidbe; izložba, izložbe...), u našem je jeziku uobičajeno da se suglasnički skup razbija tzv. nepostojanim a. Dočim srpski preferira uporabu nastavka -i u genitivu množine tih imenica.

Znači, u srpskom pretežno imamo izložbi, izvedbi, narudžbi, ženidbi, žrtvi itd., a u hrvatskom izložbâ - izložaba, izvedbâ - izvedaba, narudžbâ - narudžaba, ženidbâ - ženidaba, žrtvâ - žrtava...

U imenica svih rodova pravilno je stoga rabiti (i) danas rijetke i neobične genitivne oblike (u kojima se bezvučni suglasnik nikada ne vraća pa je zato biljež+ka > bilješka - bilježaka, ali svjedoč+ba > svjedodžba - svjedodžaba) koje su u posljednjih stotinjak godina potisnuli tudi: klubaka, nebaca, srdaca - uz domorodaka, tvrdaka, bresaka...

Ju ili je?

N ona

G nje, je

D njoj, joj

A nju, ju, je

V ----

L njoj

I njom, njome.

Pogrešno je reći *Idem ju posjetiti*. Pravilno je samo *Idem je posjetiti*. Odnosno: *Idem posjetiti nju*. Jer, oblik *ju* dopušten je samo kad se iza zamjenice nalazi nenaglašeni oblik glagola *biti* ili kada joj prethodi riječ koja završava na -je:

Marko ju **je** vidio. (ne može biti: Marko je je vidio.)

Kupuje ju.

Nije ju strah.

O vezniku jer

Ako su uzročne rečenice u tijesnoj vezi, ne odvajaju se zarezom:

Mi ćemo im dati jer smo se na to obvezali. (u tom slučaju smijete napisati enklitiku iza veznika)

Ali ako je zavisnost labava, tako da se one osjećaju kao poluzavisne, ispred veznika stavlja se zarez:

Mi za to imamo i stvarnih dokaza, jer osim provincijalizama tu nalazimo i književnih oblika.

Ipak, daleko više muči novokomponirana navedena da se veznik *jer* piše iza *zato*. Primjerice:

Pobijedit ćemo zato jer smo bolji. A to je pogrešno. Iza zato smije slijediti samo što: Pobijedit ćemo zato što smo bolji. I nikako drukčije!

Pisanje pridjeva sveti

Pridjev *sveti* se piše **velikim** početnim slovom samo kada je riječ o **državi** (Sveti Tomo i Princip), **zemljopisnom pojmu** (otok Sveta Helena, brdo Sveta Gera) ili pak **imenu** crkve, samostana ili slične institucije, odnosno ulice ili trga. U posljednjem slučaju dopušteno ih je pisati na dva načina: crkva Svetog Nikole ili Crkva svetog Nikole; ulica Svete Ane ili Ulica svete Ane.

Isto tako, rabimo li metaforu za Vatikan, napisat ćemo Sveta Stolica, jer to više nije preneseno značenje nego vlastito ime, slično kao Vječni Grad za Rim, Zemlja Izlazećeg Sunca za Japan ili, sukladno tomu, Lijepa Naša za Hrvatsku.

Iz tih je primjera uočljivo da se spomenuti pridjev kao dio imena nekog sveca piše **malim** slovom: sveti Petar, sveti Pavle, sveti Josip... Kada bismo ih pisali velikim početnim slovom, ta bi imena označavala **blagdane**: *Sutra je Sveti Josip*. No i to možemo pisati dvajako, npr. *Proslavit ćemo Blagdan svete Lucije*.

Sitnice koje jezik znače

Iz ruskog nam je jezika došla - a političari su je, nažalost, kanonizirali - sintagma *po tom pitanju*. Konstrukcije i sintagmatske tvorevine nikad ne treba ropski prenositi iz jednog jezika u drugi. Nego valja razmisliti imamo li mi Hrvati neko primjerenije rješenje. Pa tako danas svi govore da *nemaju ništa reći po tom pitanju*. Umjesto o tome.

Nijemci su nam pak darovali sličnu jezičnu glupost, zbog koje često čujemo da je netko oslobodio svoju zemlju *bez da je ratovao*. Kao da se teško sjetiti sklopa **a da nije...**

Ili što reći o vremenskim "prilozima", opet doslovno prenesenima iz sintakse germanskih jezika, kao što su "ovo jutro", "ove večeri", "ovog ljeta"? Zar mi nemamo **jutros, večeras i ljetos** (posljednja se riječ odnosi na najbliže ljetu i može značiti i ovu i prošlu godinu, ovisno o kontekstu)?

Pošto je samo na tržišnici

Pod utjecajem srpskoga jezika, u hrvatskom se vremenski prilog *pošto* nažalost rabi umjesto veznika *budući da*, s obzirom na to da ili *kako*. Pa čitamo rečenice poput:

Pošto je rođeni Zagrepčanin, nije mu teško pisati o Zagrebu. A to je pogrešno. Spomenuti prilog smije stajati isključivo u značenju "nakon što": *Jeo je pošto je došao.*

Znači, u prvoj rečenici "pošto" treba zamijeniti trima navedenima, ali i veznikom *jer*.

Priredila: Monika Filipović, prof.

SPOMENAR ŠKOLSKE

1. a

Razrednica: Andrijana Bagarić

1. b

Razrednica: Draženka Perić

1. c

Razrednik: Vlado Jurić

2. a

Razrednica: Dražana Dujmović

1.6a

Razrednica: Ljilja Drlijo

1.6b

Razrednica: Ana Kovačević

1.6c

Razrednik: Jure Filipović

Učitelji s posebnim potrebama

Razrednica: Daria Pavlović

IVETTE

Ivette je bila ljepotica jedna
Svake pohvale i lijepe riječi vrijedna.
Svi momci jednostavno su se klanjali
I svoja zaljubljena srca njoj poklanjali,
Ali Ivette to nije uopće zamaralo,
Jer njezino srce drugom je pripadalo.
Marin je bio mladić taj
Koji je njezinim očima dao sjaj.
Ivette je bila zaljubljena u njega
I to joj je bilo važnije od svega.
Marin je bio Ivetin cvijet
I voljela ga je više nego cijeli svijet.
Ivetin pogled bio je hladniji od leda,
Ali za Marina bio je sladi od meda.
Oni su bili najljepši par,
A ljubav im je bio najveći dar.
Ivetin život bajka je najveća,
Jer pratila ga je samo sreća.
Ivette sada ljubavne slike boji
I svoj život u ljubavi vječnoj kroji.

Ana Marić, 2.a

DALEKA LJUBAV

Velika daljina nas dijeli
Da se zaljubimo, to nismo htjeli
Nismo znali da ćemo do ljubavi doći
Sada ne znamo kako ćemo jedno bez drugoga moći

Svake noći prije spavanja molim Boga da te
voli kao ja
Ljubavi daleka, znaj da je to moja jedina
molitva
Sanjamo o danu kada ćemo se vidjeti
i jedno drugo lagano poljubiti

Tvoj osmijeh uljepša mi dan
Samo on mi je potreban za lagani san
Voljela bih na tvojim rukama zaspati
I jutrima se na njima buditi

Tvoje nježne usne dotaći
I više se nikada od tebe ne odmaći
Možda si daleko od očiju
Ali od srca moga nisi
Zadnja točka u mojoj životnoj slagalici, ljubavi, ti si.

Nika Abramović, 2.a

MOJA MAJKA

Moja majka, dar Boga moga,
moja majka, ljepota svijeta svoga.
Moje sunce što zemlju grije,
moja radost što osmijehom bije.
Moja točka svijetlosti u tami,
moj dio srca što dobrotom mami.

O, moja majka stara,
dio plavog morskog žara.
Dio ljepote pučine plave,
dio livade i zelene trave.
Dio neba i oblaka nježnih,
Dio ljeta i zima snježnih.

Da, to je moja majka,
moja sreća i divna bajka.
Da, to je moj ukras života,
Da to je moja ljubav i ljepota.
Moja majka, dar Boga moga,
moja majka, ljepota svijeta svoga.
Anna-Mari Ezgeta, 1.a

SJENA

Prošlost me prati
Osjećam njegovu sjenu
Kao sunčevu zraku
Kao mjesječevu mijenu..

I sve što bržim
korakom idem
osjećam kao da me stiže..

Okrenem se, nikoga nema
Pa zar me itko slijediti treba
Pomislim samo moj strah je
Jer moja ljubav i dalje traje.

Sada se nalazim na raskrižju tuge i sreće
Eh, kad bi barem postojalo nešto treće
Ali opet ostat će samo tuga
I nada da postoji šansa druga.

Dragica Bevanda, 3. a

GRAMATIČKO STANJE STUŠ-a

U školi svoj
Prevladava visoke inteligencije kvocijent.
I svi imamo savršen prezent.
Svatko je ovdje
Pametna, savršena i čist,
A loše ocjene, već su odavno aorist.
Sve ono loše, sada je perfekt
Samo neke grube riječi i svadice,
Još su imperfekt,
Ali i one će uskoro postati pluskvamperfekt.
Od glagolskih pridjeva trpnih
Postali smo glagolski pridjevi radni,
Kojim upravljaju imperativi
Koje svi mi slušamo, kao pravi infinitivi.
U našoj školi,
Nema nikakvih problema
Koji bi nas rastavili,
Poput morfema.
Svi smo mi,
Sami za sebe imenice
I ne trebaju nas mijenjati nikakve zamjenice.

Pjevamo sve lekcije,
Kao da su spjev
I svi nas opisuju kao najljepši pridjev.
S takvim znanjem,
Imamo sudbinu ambasadora,
Ili doktora
I ne čeka nas ništa, osim sretnog futura.
Ako recept za smijeh traži vaša duša,
Onda neka pročita gramatičko stanje
STUŠ-a.

Ana Marić, 2. a

ONDA KAD SHVATIŠ

Onda kad shvatiš kako sve je počelo smi-
sao gubiti,
Kad misliš vječno ćeš suze liti,
Kad sve o čemu si se nadao na loše krene,
Kad nestanu od svake nade sjene,
Kad misliš kako svakom se izgubio sjaj u
oku,
Kad ne želiš nikome reći tajnu duboku,
Kad te povrijedi onaj koga voliš,
Kad odustaneš sa životom da se boriš,
Kad nemiri ti na vrata pokucaju,
Kad sama se otključaju,
Kad suze ti pređu preko praga,
Kad oni u koje si vjerovao odu bez traga,
Kad misliš kako si ostao sam i nemoćan,
Kad poželiš da cijeli život samo ružan je
san,
Kad gdje god kreneš ista pitanja te prate,
Kad sve pjesme u prošlost te vrate,
Kad postavljaš pitanje gdje si pogriješio,
Kad misliš da nikad ništa nisi riješio,
Kad se pitaš zašto si na svijetu ovom,
Kad ne raduješ se ničim novom,
...I tad dođe netko..
Za kog si mislio da srcu je daleko,
U jednom trenu te u život vrati,
Svaku tvoju riječ savršeno shvati,
Shvatiš da ipak život je vrijedan,
Da za sreću dovoljan je samo osmijeh je-
dan,
Nadeš put kojim trebaš ići,
A sreća će te s vremenom stići!

Ineš Martinović, 1. a

UZALUD SE NADAM

Pogledaj me, zar ne vidiš da bez tebe ja
sam luda
Da bez tebe nemam kuda
Bez tebe ništa nema smisla
Poslije tebe ni boja ne ostaje sa kista
Zalutaš li ikada u naš mali svijet
Sjećas li se kada sam bila tvoj mali cvijet
Pamtiš li naša lutanja noću
Pogriješila sam kada sam mislila da bez
tebe moću

Oprosti mi što od sebe sam te otjerala
Ali kad bih mogla, znaj da vrijeme bih vra-
tila
Samo još jednom da osjetim tvoje usne
I osjetim kako za tobom kuca srce moje

Ti jedini poznaješ me potpuno
Jedini znaš kada me netko povrijedi okrut-
no
Ti si taj koji zaslužuje ljubav moju
Ti si taj kojem odoljeti ne mogu

Nakon tebe sunce više neće sjati
Nebo će se otvoriti, a ja ću opet pasti
Kada tebe nema ja na dno padam
A onda ćeš se vratiti uzalud se nadam

Nika Abramović, 2.a

Ana Marić

LJEPOTA ŽIVOTA

Dijete, pogledaj nebo plavo,
Dijete, pogledaj sve što ti je Bog podavao.
Pogledaj prirode ljepotu,
pogledaj svijeta divotu.

Zagledaj se u sunce sjajno,
zagledaj se da bude trajno.
Čuvaj sve što je srcu drago,
neka bude tvoje vječno blago.

Čuvaj vjeru svijeta svoga,
čuvaj ga od pakla toga.
Vjeru u ljubav nemoj gubiti,
nauci praštati i ljubiti.

Nauči živjeti,
nauči sitnicama se diviti.
Anna-Mari Ezgeta, 1.a

ROMANTIČNA DUŠA

Ljubav s tobom je nemoguća misija
Samo moja romantična vizija
Ova osjećajna žena, tužna lica
Zna da si izdajica.

Svoje osjećaje zakopala je duboko u sebi
Poslije takve izdaje kako i ne bi.
Sada ta romantična žena duboko u sebi
osjećaje krije
I hladno se smije.

Vatru u očima si mi ugasio
A moje snove upropastio
Sada u srcu led caruje
Ovo ludo srce hoće da se daruje.

Samo ostaje nada
Da će netko ovaj led otopiti
I svu moju želju za tobom potopiti.
Dragica Bevanda, 3.a

SAMA

Sjedim sama i gledam
Zaljubljeni par
Pomislím: "O, Bože"
Da smo to mi bar.

I sjetim se naših
Sretnih dana
Punih nestašluka
I životnih strana.

Bio si moj početak i kraj
I samo sam tebe voljela znaj.
A ti si mi ostavio
Ožiljak na duši
Što te još volim
To me guši.

Rodila ti je djecu
Liče na tebe
Moga su to biti naša
Da si ostao kraj mene.
Dragica Bevanda, 3.a

OKURAZILA SE MALA

Okurazila se mala,
Pa je patnji i boli na kraj stala.
Sve demone patnje i nemoći
Zbog kojih je svake besane noći,
Neutješno plakala
Iz života svoga napokon je istjerala.

Iz njezinog života,
Kao najveća grozota
Izašao je on,
Zloban kao crni demon
Koji je jedini krivac za njezinu patnju bio,
Jer je nikad nije istinski volio.

Govorio joj je da je obožava
I da je ona njegovoj zemlji trava,
Dok neka druga djevojka
U njegovim zagrljajima i poljupcima uživa.

Svaka riječ iz njegovih usta,
Laž je, velika i prosta.
Njezin um bio je pun
Njegovih laži milijun.

U njegovim očima,
Kao u najljepšim čarima
Ona je sve ljepote svijeta vidjela,
Ali nažalost, svega toga se zastidjela.

Njegove uvrede i laži ona je trpjela jako
dugo,
Da nikako nije mogla reći zbogom tugu.
No došao je napokon i taj trenutak,

Kada je sve zlo i patnju spremila u tamni kutak.

Iz svoga života ona ga je izbacila
I napokon je s velikim olakšanjem odahnula.
U zaborav je otišla još jedna budala,
Jer, okurazila se mala.

Ana Marić, 2.a

LIVADA OSTVARENIH SNOVA

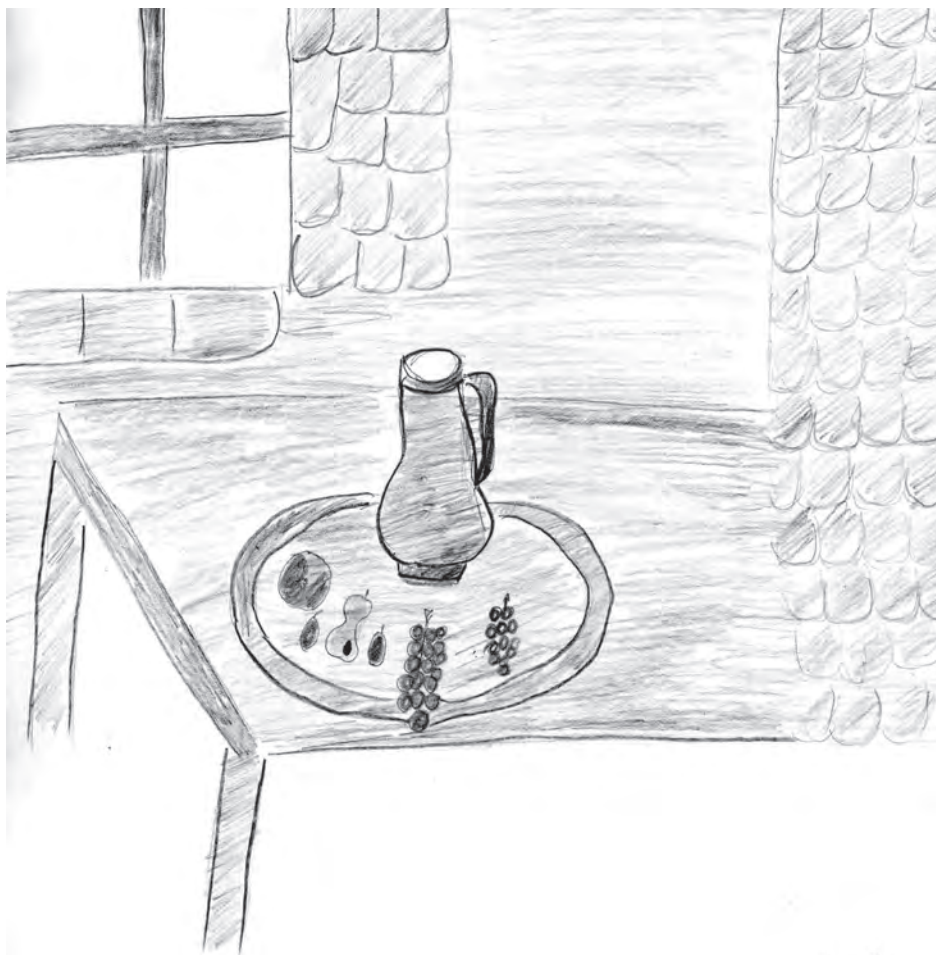
Tamo gdje se sunce i more dodiruju
Tamo gdje se valovi morski smiruju.
Tamo gdje se jutro rađa iznova,
Nalazi se Livada ostvarenih snova.

Ta livada obilje je predivnih snova,
Da to ne može zamisliti ni mašta čovjekova.
Ta livada ne poznaje ni patnju ni tugu,
I na njoj je moguće vidjeti dugu.

Na toj livadi ljubav i sreća vladaju
Na toj livadi noćne more stradaju.
Livada ostvarenih snova nadu u nama kroji,
Da za svaki naš san ostvarenje postoji.

Svaki san možemo ostvariti,
Samo to moramo istinski željeti.
Svaka duša koja čvrsto vjeruje,
Neka zna da ta livada snove zaista ispunjuje.

Ana Marić, 2.a

Ana S.

NA ŽIVOTNOM SAM RASKRIŽJU

Uzimam olovku u ruku, hvatam zrak i počinjem pisati. Moje misli dotiču one prelijepe srednjoškolske dane, kada je sve bilo lagano, bez pretjeranih briga i problema. Obuzima me poseban osjećaj, tužnog, a i sretnog prizvuka. Ni sama ne mogu vjerovati da je sve tako brzo prošlo. Nismo više djeca nego odrasli ljudi, oni koji moraju samo odlučivati. Posebno sada kada stojimo na životnom raskrižju i kada trebamo razmisliti kamo i kako dalje. Svatko od nas ima neki svoj cilj koji želi ostvariti. Neće to biti nimalo lako u ovako teškim vremenima ekonomske i moralne krize. Uništene su prave vrijednosti. Svi smo podjednako okruženi raznim porocima kojima su se nažalost mnogi mladi već odavno predali i uništili sebi živote. Smisao se trži u pogrešnim stvarima i na pogrešan način. To mnogi, a posebice mladi, ne mogu ili ne žele shvatiti. Ne smijemo se predati porocima ovoga svijeta. Moramo ustrajati u svojim dobrim odlukama. Prije nego što napravimo prvi korak koji će nas pomaknuti s raskrižja života i odvesti dalje, trebamo dobro razmisliti. Koraci mogu biti lagani uz veliku hrabrost, volju i vjeru. Sve loše predrasude trebamo odagnati i prepustiti se optimizmu. Temeljito graditi prave kvalitete u sebi, čineći tako život ljepši sebi, a i drugima oko sebe. Za kraj želim svojim prijateljima reći: "SVIJET OSTAJE NA NAMA" i svojim ispravnim odlukama i postupcima moramo ga učiniti ljepšim. Nemojmo sutra žaliti za nečim što smo mogli učiniti, a nismo. Odmah to činimo uz dozu zrelosti i odgovornosti!

Marija Bokšić, 3.c

MOJ ŽIVOTNI MOTO

Čitajući autobiografije poznatih osoba, vidjela sam da oni uvijek ističu svoj moto koji ih vodi kroz život. Shvatila sam da nikada nisam razmišljala o svom životnom motu, o svom životnom vodiču. Ja sam mlada djevojka, tinejdžerka koja bez opterećenja prolazi kroz život. Kada bi me netko iznenada upitao koja su moja uvjerenja, moj životni moto, zamislila bih se. Nakon duljeg razmišljanja, možda bih rekla da uvijek moraš dati sve najbolje od sebe, uživati u svakom trenutku života i radovati se malim, svakodnevnim stvarima. U ovom svijetu nemira i promjena život nam često donosi neugodna iznenađenja. Samo jedan trenutak, neki mali događaj može nam preokrenuti život, izdići ga na neku višu razinu ili ga potpuno uništiti. Teško je ne izgubiti se u vrtlogu života i odabrati trajni izvor nadahnuća. Neki ljudi prožive čitav život ne razmišljajući o njegovu smislu, jer ih okolnosti primoravaju da misle jedino o tome kako će preživjeti dan, jer su siromašni ili bolesni i nemaju nikakvu nadu da će im život biti bolji. Razmišljati samo o sebi u takvom svijetu je egoistično jer su svi ljudi, bez obzira gdje žive, kako izgledaju ili što rade. Kroz život treba ići širom otvorenih očiju i otvorenog srca. Živeći u jednoj malo zemlji, među ljudima koji sve intenzivno proživljavaju, naučila sam da uvijek moram biti vjerna svojim idealima. Ti ideali su moje naslijeđe, to je ljubav u njezinu najčišćem obličju koje su moji preci utisnuli u moje tijelo i dušu. To je velika odgovornost jer moram biti dostojna te ljubavi te svojim djelima iskazivati svoju zahvalnost. Voljela bih postati uzor drugima, to je sve što sam naslijedila kako bih prenijela budućim generacijama. Ako uspijem prenijeti to naslijeđe, tada ću znati da sam uspjela i da je to bio najbolji životni moto s pomoću kojeg je ostvaren uspješan život.

Lana Hodžić, 3.a

SVE VELIČINE OVOG SVIJETA NE VRIJEDE KOLIKO JEDAN DOBAR PRIJATELJ

Prijateljstvo je jedan poseban osjećaj, baš kao i ljubav. To je veza između dvoje ljudi koja traje cijeli njihov život. Neki kažu da je prijateljstvo samo strah i bijeg od samoće, no mislim da se iza toga krije nešto mnogo veće. Prijateljstvo je neprocjenjiva stvar. Ono je veće od bilo kakvih materijalnih bogatstava na ovom svijetu. Zagrljaj najboljeg prijatelja i ljubav koju nam on pruža je najveće bogatstvo koje možemo imati. Taj zagrljaj nam pruža osjećaj sigurnosti, radosti, sreće i ljubavi. Mi taj zagrljaj dobivamo svakoga dana i nismo ni svjesni koliko on vrijedi. Jedna od najljepših stvari u prijateljstvu je prisjećanje svega što smo prošli s najboljim prijateljem. Pričati događaje na smiješan način, šale u svezi s tim događajima,

a najbolje od svega je plakati od smijeha zbog toga. Da bi prijateljstvo opstalo, nije važna komunikacija nego naši osjećaji prema drugoj osobi. Najbolji prijatelj je onaj s kojim možete sjediti i šutjeti satima i osjećati se ugodno, a kada odlazite, imati osjećaj da je to bio najbolji razgovor u vašem životu. Pravi prijatelj je onaj koji zna pjesmu tvoga srca kada je ti zaboraviš. Prijateljstvo je baš kao i cvijeće: morate ga zalijevati da bi ono raslo i čuvati ga da ne uvene. Kada izgubiš najboljeg prijatelja, izgubio si sve, jer poslije ništa neće moći nadopuniti prazninu koju osjećate zbog gubitka najboljeg prijatelja i ništa neće moći zamijeniti njega. Bez prijateljstva je svačiji život prazan i rijetko tko je sretan bez njega.

Jetmire Čočaj, 2. a

KNJIGA JE NAJBOLJI PRIJATELJ

Knjige su nam danas jako važne, potrebne su nam, mislimo kako nam ne treba čitanje knjiga, ali griješimo. Mnogi danas misle da čitajući knjige gube svoje dragocjeno vrijeme, ali nije tako. Vrijeme koje smo proveli čitajući neku knjigu znamo da smo dobro iskoristili i da smo barem malo obogatili svoje znanje. Uz knjigu se možemo odmoriti od svakodnevnih poslova koje obavljamo, ona nam pomaže u pozitivnom smislu jer su one naši prijatelji. Čitanje knjige je važno i dobro za nas. To će nam trebati jer svaki dan je potrebno malo vremena provesti uz knjigu. Knjige su naši nijemi učitelji koji nam pomažu da obogatimo svoje znanje. Danas imamo ljudi kojima su knjige vrlo važne, kojima knjige pomažu više nego pojedini ljudi, ali imamo i onih kojima su knjige neka glupost koja nam nikako ne pomaže, da je bezvrijedna. Takvo nešto ne bismo smjeli pomisliti jer nam knjige zaista puno znače. Knjige su naši prijatelji bez kojih ne bismo mogli živjeti, život bi bio besmislen. Knjiga nam uvijek pomogne, utješi nas i zato je možemo smatrati najboljim prijateljem bez kojeg ne bismo mogli. Čitajući knjige nećemo postati ni sretniji ni bolji, ali kad pročitate knjigu kao da smo stekli novog prijatelja, a kad je ponovno pročitate, kao da smo sreli starog prijatelja.

Martina Žilić, 3.c

KNJIGA NIJE HRANA, ALI JE POSLASTICA (Tin Ujević)

Knjiga nije hrana, ali je poslastica... lako često u današnje vrijeme zbog interneta, TV-a i drugih tehničkih otkrića nemamo običaj uzeti i pročitati barem dvije-tri stranice. Internet je iz dana u dan sve napredniji i nudi nam razne olakšice. Baš zbog toga knjiga nam je poslastica, poslastica koja nam otvara vrata mašte, okrepljuje dušu... Knjiga je najbolji prijatelj, ključ... ključ je koji otvara mnoge poglede, misli, čitanjem vidimo svijet drugim očima. Jer što je knjiga? Misli jednoga čovjeka koji je imao potrebu poučiti sve nas... Desert je poslastica koja nas okrepljuje, daje energiju za razne aktivnosti, a knjiga je također poslastica za naš um jer u današnjim uvjetima imamo sve servirano. Sliku, ton, ne trebamo baš puno mozak koristiti... a upravo je to ono što nas zakida jer razmišljanjem razvijamo mozak, a ujedno i postajemo otporniji na mnoge probleme. Knjige nas ne mogu osiromašiti,

a mogu nas naučiti mnogim stvarima. Prema mnogim knjigama snimljeni su i igrani filmovi, crtani filmovi, ali čitanjem razvijamo i svoje govorne sposobnosti. Zbog nje postajemo bolji, baš poput prijateljica koje nas vraćaju na pravi put. Vjerujem da je svima mama čitala Trnuružicu, Crvenkapicu, Snjeguljicu i slično te da smo svi mi pročitali Šegrtu Hlapića koji nam je ostao u sjećanju. lako često ne razmišljamo i nismo nikada pomislili da bi nam knjiga mogla biti poslastica, ja mislim da sam navela dovoljno primjera. Život je stvoren od navika pa možemo dodati još jednu zbog koje se, vjerujem, nikada nećemo pokajati. Današnja poslastica i najbolji prijatelj kojem ćemo danas posvetiti vrijeme nek' nam bude knjiga, pa makar 15-ak minuta. Knjiga nije hrana, ali hrani dušu... Knjiga ne progovara, ali poručuje i uči nas dosta toga. Antonija Krišto, 3.c

Samo budi to što jesi jer život je kratak da pokušavaš biti netko drugi. Vječito se trudiš, a na kraju ćemo svi bit jednaki. Osjećaj neće biti osjećaj, zaboravit ćeš nekoga za koga si davno dao život. Zaboravit ćeš sve... Zamišljajući raj, živiš u vječitom paklu. Sve uspomene, događaji, plašim se da će sve nestati. Razmišljajući o kraju uvijek se vratiš na početak. Razmišljajući o budućnosti živiš prošlost. Ljudi te neće pamtit dugo, godinu dana tvoj grob će biti pun cvijeća, kasnije će sve zarasti. Ljudi koji su te voljeli ili barem glumili to nastavit će glumiti, al' ne dugo. Nestat ćeš...ti i vrijeme. Ti ćeš promatrati svijet i razmišljati što si sve mogao promijeniti. Svu tu mržnju i patnju, ali bit će kasno. Ostat će ti samo nada da se nešto promijeni, ali neće. Uvijek su te tješili da nije sve tako crno, ali jest. Ne možeš lagati sam sebe. Samo znaš jednu stvar, a to je da se sve događa s nekim razlogom. Sjeti se kada si još bio tu, htio si biti negdje drugo, sada si negdje drugo, a htio bi

Gubiš se u mislima. **BIT ŽIVOTA** zumiješ sebe. Pitaš to ti ili je to netko drugi. Pitaš se jesi li ti trebao biti netko drugi. Što bi bilo da si ti on ili on ti? Možda ti neće ostati ni sjećanje ni uspomene. Nekada si krivio sam sebe radi pogrešaka, a sada bi volio da ih ponoviš. Nekada si sa zemlje promatrao nebo i htio otići gore, sada si gore, a želiš biti dolje. Uvijek si čekao trenutak smrti da vidiš što se događa, a sada bi samo želio život. Čitav svoj život si vjerovao u neke stvari, a sada ne znaš ni sam jesu li te stvari istina. Razmišljaš kako ne trebamo umrijeti, ubit ćemo se sami. Sami sebi pravimo grob... Ako si još tu i ako čitaš ovo razmišljanje kako ćeš mijenjati sebe i svoj život. Kako ćeš od trenutka napraviti vječnost. Uživaj u životu... možda je to zadnja stvar u kojoj ćeš uživati. Znaš i sam da ima padova i uspona... Život je prljav, ali nikada ne znaš hoće li biti još gore... Zato uživaj u svakom padu i imaj volje dignuti se jer nikada ne možeš pasti tako duboko da ne možeš ustati. Ne daj da te spuštaju male stvari i male osobe. Nisu vrijedne toga! Pokušaj da ne plačeš, a ako ipak zaplačeš, istresi sve iz sebe. Dobro će ti doći... Imaj svoj cilj, svoj put i ne daj da ti netko mijenja mišljene. Stani iza onoga što si rekao. Bilo loše ili dobro, moraš vjerovati u sebe. Nikada nije kasno promijeniti sebe i živjeti... Anna-Mari Ezgeta, 1.a

U RAZGOVORU JE UVIJEK NAJBOLJE KORISTITI SE BLAGIM RIJEČIMA I JAKIM ARGUMENTIMA

Još od prvih dana, kada je Nebeski Kralj na svoju čudesnu sliku sve nas stvorio uz zrak života, dao nam je još jedan poseban dar. No, čim smo primili taj dar, Nebeski Kralj odmah nas je upozorio da budemo jako oprezni s njime, jer baš kao hladno oružje, on lako može povrijediti. Taj čudesan, a s druge strane opasan dar naziva se govor, a sastoji se od mnoštva manjih jedinica, riječi. Riječi, baš kao i sve naše misli i osjećaji, imaju svoje određene ciljeve. Neke riječi imaju cilj znatno uljepšati naše živote i ukasiti ih onim predivnim i ugodnim osjećajima, dok neke riječi imaju cilj zagorčati naše živote i napuniti naša srca zlobom, strahom i patnjom. Upravo su te riječi glavni krivci za moju tužnu priču koju ću vam upravo ispričati. Dogodilo se to prije tri godine, a sjećam se savršeno svakog detalja, kao da je bilo jučer. Bio je to jedan ne baš lijep dan. Tamni oblaci nadgledali su grad i slali su ogromne kapi kiše koje su oštro udarale po tlu. Stajala sam ispred glavnih vrata svoje bivše škole i pognute glave, razmišljala sam o životu sve dok me jedna oštra kap kiše nije pogodila u vrat i prisilila me na pogled prema gore. Pogledala sam pravo i vidjela svoju dragu bivšu razrednicu kako ulazi u dvorište škole. Kada sam je vidjela u mom je srcu, usprkos kišnom danu, sjalo sunce. Bila sam presretna što je vidim pa sam odlučila potrčati prema njoj i s ogromnim smiješkom na licu srdačno je pozdraviti. Kada sam je pozdravila, ona je samo šutjela, kao da se uopće nije obazirala. Pomislila sam da joj se nešto nije dogodilo pa sam je odlučila upitati je li sve u redu. Tada se ona okrenula prema meni i rekla mi je riječi hladnije od vjetra koji je zajedno s kišom "krasio" taj dan: "Ti bezvrijedna sanjarko, što se ti meni obraćaš, tvoje mjesto je u snovima", i samo je otišla prema vratima škole. Nakon tih riječi bila sam jako shrvana i povrijeđena i od tog trenutka više ništa nije bilo isto. Svoje razrednice užasno sam se plašila i svaki put kada bih je vidjela na hodniku, odmah bih bježala u toalet ili obližnju učionicu, a kada bih bila na njezinu satu, glava bi mi uvijek bila pognuta prema dolje i nikada je ne bih pogledala u oči. No, te njezine riječi, iako su mi srce na komade slomile, ipak su mi pokazale važnost blagih riječi i jakih argumenata. Shvatila sam da su blage riječi jedini ključ koji otvara sva moguća vrata naših života, a jaki argumenti jedino oružje s kojim ćemo se boriti protiv svake laži i klevete koje nas budu napadale. Zato, dragi ljudi, poslušajte me i uvijek se koristite blagim riječima i jakim argumentima jer oni su vaša jedina ulaznica za što sretniji i ispunjeniji život, a ako mi ne vjerujete, onda pročitate sljedeće stihove: "Blage riječi ljepše su od nebeskog sjaja, a jaki argumenti navode nas na borbu do kraja."

Ana Marić, 2.a

Eines der größten Volksfeste der Welt

Das Oktoberfest in München

Das Oktoberfest in München ist eines der größten Volksfeste der Welt. Es findet seit 1810 auf der Theresienwiese in München statt und wird Jahr für Jahr von rund sechs Millionen Menschen besucht. Für das Oktoberfest brauen die Münchner Brauereien ein spezielles Bier mit mehr Stammwürze und damit auch mit höherem Alkoholgehalt (rund 6,7 %).

200-jährige Geschichte

Oktoberfeste waren früher in Bayern keine Seltenheit. Sie dienten dazu, das eingelagerte Märzenbier vor dem Anfang der neuen Brausaison aufzubrauen. Das heute bekannte große Münchner Oktoberfest blickt mittlerweile auf eine 200-jährige Geschichte zurück. Es fand erstmals am 17. Oktober 1810 statt. Anlässlich der Hochzeit von Kronprinz

Ludwig und Prinzessin Therese am 12. Oktober 1810 veranstaltete der Bankier und Major Andreas Michael Dall'Armi auf einer Wiese vor den Stadtmauern Münchens ein großes Pferderennen. Seitdem heißt das Gelände Theresienwiese, woher die mundartliche Bezeichnung Wiesn für das Oktoberfest stammt. Als ein wachsendes Problem erwies sich in den letzten Jahren der übermäßige Alkoholkonsum der Wiesnbesucher. Um zu vermeiden, dass die Stimmung auf der Wiesn immer mehr der Stimmung auf dem Ballermann (Mallorca) gleicht, entwickelten 2005 die verantwortlichen Organisatoren das Konzept der Ruhigen Wiesn. Die Zeltbetreiber sind dazu angehalten, bis 18:00 Uhr nur traditionelle Blasmusik zu spielen und die Musiklautstärke zu begrenzen. Erst abends werden auch Schlager und Popmusik gespielt.

Traditionelle Atmosphäre

Dadurch ist das Oktoberfest auch für Familien und ältere Besucher wieder zugänglicher und die traditionelle Atmosphäre bleibt erhalten. 1887 lag die Theresienwiese noch vor den Toren der Stadt und erstmals zogen die Wirte und Schausteller gemeinsam zur Wiesn, um das Fest zu eröffnen. Seitdem ist der Einzug der Wiesnwirte der offizielle Auftakt des Oktoberfests. Heute führen das Münchner Kindl und der amtierende Münchner Oberbürgermeister den Zug an. Ihnen folgen die prachtvoll geschmückten Pferdegespanne und Festwagen der Brauereien sowie die Kutschen der Wirte und Schausteller. Begleitet wird der Zug von den Musikkapellen der Festzelte. Nach dem Einzug der Wiesnwirte auf Kutschen von der Innenstadt zur Festwiese sticht um Punkt 12:00 Uhr der Oberbürgermeister im Schottenhamel-Festzelt das erste Bierfass an. Mit dem Anstich und dem Ruf „O'zapft is!“ („Es ist angezapft!“) gilt das Oktoberfest als eröffnet. Danach werden auch in den anderen Festzelten die ersten Fässer angezapft und Bier an die Wiesnbesucher ausgeteilt. Auf dem Oktoberfest gibt es an die 200 Schaustellerbetriebe, davon sind knapp 80 Fahrgeschäfte. Viele Schaustellerfamilien sind seit Beginn des 20. Jahrhunderts auf der Wiesn vertreten. Zu den beliebten, nostalgischen Attraktionen kommen jedes Jahr neue Fahrbetriebe, die auf dem Stand modernster Technik für Nervenkitzel sorgen.

Uredila: Dajana Jozić, I.a

Was ist typisch Deutsch?

Deutsche halten sich für pessimistisch

Die Deutschen sind zuverlässig, fleißig und haben keinen Humor. Das denken sie jedenfalls über sich selbst. Doch was sagen Nachbarn und Besucher über die Bewohner der Bundesrepublik?

Die europäischen Nachbarn halten die Deutschen vor allem für gut organisiert, akkurat und leicht pedantisch. Das ergab eine Studie der GfK Marktforschung, in der rund 12 000 Bürger in Deutschland, Frankreich, Großbritannien, Italien, den Niederlanden, Österreich, Polen, Russland, Tschechien und der Türkei befragt wurden. Zuverlässigkeit, Umgänglichkeit und Geselligkeit sind Eigenschaften, die oft in den Deutschen gesehen werden. Jeder fünfte Niederländer beschreibt die Deutschen als nette und freundliche Menschen, immerhin ein Fünftel der Franzosen betont die Partnerschaft mit den europäischen Nachbarn. In Russland geben acht Prozent der Menschen an, dass sie die Deutschen mögen. Allerdings: Nahezu jeder fünfte Tscheche hält die Deutschen für arrogant, acht Prozent der Österreicher sagen spontan, dass sie die Deutschen nicht mögen, und knapp jeder zehnte Italiener verbindet Deutschland immer noch mit Hitler und den Nazis. Allerdings sind es aber vor allem die

Deutschen selbst, die dazu neigen, sich in übertriebenem Maße Sorgen zu machen und vor allem die eigenen Schwächen sehen: So antworten rund sieben Prozent der Bundesbürger auf die Frage „Was ist deutsch?“, dass die Deutschen pessimistisch seien und viel

Cucina italiana, così... mmm

Pizza

La pizza è un pane a forma di disco in genere conditi con un sugo di pomodoro, formaggi e condimenti vari. Originaria della cucina napoletana, il piatto è diventato popolare in molte parti del mondo. Una struttura che produce e vende pizze si chiama "pizzeria".

Storia della pizza

Gli antichi Greci coperto il loro pane con oli, erbe e formaggio. In greco bizantino la parola è stato scritto πίτα o pita, che significa torta. La parola è ora diffuso in turco come pide, nelle lingue balcaniche: pita serbo-croato, albanese Pite, pita bulgaro. Gli antichi Romani hanno sviluppato un foglio di farina condita con formaggio e miele e aromatizzata con foglie di alloro. Pizza moderna è nata in Italia, come la torta napoletana con pomodoro. Nel 1889, il formaggio è stato aggiunto.

Re Ferdinando I (1751-1825) si dice che in modo clandestino, ha visitato un quartiere povero di Napoli. Si racconta che voleva affondare i denti in un alimento che la regina aveva bandito dal Royal Court-pizza.

Nel 1889, durante una visita a Napoli, alla Regina Margherita di Savoia è stata servita una pizza che assomiglia i colori della bandiera italiana, rosso (pomodoro), bianco (mozzarella) e verde (basilico). Questo tipo di pizza è stato nominato dopo che la Regina ha visitato Napoli come Pizza Margherita.

Pizza di oggi è uno dei piatti più venduto al mondo. In alcuni paesi, ha raggiunto prezzi record, ma perché la sua popolarità non è diminuita. Oggi in mondo ci sono centinaia e centinaia tipi di pizza, chiunque può trovare in esso esattamente ciò che ama. Si può dire che il mondo è impazzito per la pizza.

Lasagne

Lasagna è un piatto di pasta molto ampio. Essa è tipicamente servita a strati alternati con formaggio e salsa, e spesso altri ingredienti, come carne macinata di manzo, salsiccia o spinaci. Tipici della cucina d'Italia, esistono molte variazioni regionali. In alcune zone, soprattutto nelle regioni meridionali d'Italia, la salsa è probabile un semplice sugo di pomodoro o uno stufato, mentre in altri settori, in particolare nel Nord Italia, una besciamella viene utilizzato. Anche se è una lasagna classica cucina d'Italia, è diventato un piatto popolare in altre parti del mondo, come il Nord America e parte dell'Europa.

Storia delle lasagne

Sono due teorie sull'origine delle lasagne. La teoria principale è che la lasagna viene dal greco. Un foglio piatto di pasta tagliati a striscioline. L'altra teoria è che la lasagna parola deriva dal greco λάσσανα (Lasana) o λάσανον (lasanon) che significa "sottopentola o in piedi per un piatto". I Romani hanno preso in prestito la parola come "lasanum" in latino significa "pentola". Gli italiani hanno usato la parola per fare riferimento al piatto in cui è fatto le lasagne. Più tardi il nome del cibo ha assunto il nome del piatto di portata.

Marko Džakula i Danijela Soldo, 4.a

La mia vita in Italia

L'Italia è un bel paese in cui vivere, uno dei paesi più belli d'Europa. I paesaggi di montagna sono molto belli, a dir poco magnifici. L'Italia, come tutti gli altri paesi, è ricca di monumenti antichi, e città storiche. Non ci sono parole per descrivere l'Italia, bisogna viverci per vedere com'è veramente, non la si può immaginare. A me manca l'Italia, perché lì ho lasciato tutto, scuola, casa ed amici, e soprattutto ci ho lasciato il cuore. Vivere in Italia tutti i giorni per anni è differente rispetto ad andarci in gita per una settimana. Dopo un po' di tempo che vivi in Italia ti abitui ed è tutto sempre uguale, ma se ci vai per pochi giorni la trovi semplicemente bellissima. Questo non è un lavoro esagerato, lo so, ma l'ho scritto col cuore questo piccolo testo, perché è così che si parla del proprio paese natale. Sergio Martinović, 1.b

Maybe the World's Oldest Pub?!

Earning the title of The Oldest Pub In Ireland, and perhaps soon The Oldest Pub in the World, Sean's Bar's history is a fascinating tale

Sean's Bar is located in the very heart of Ireland

ATHLONE, translated into Irish is Atha Luain, meaning "the Ford of Luain." Luain was an innkeeper who guided people across the treacherous waters of the ancient ford. The crossing point and the pub date back to the year 900AD. Later, a settlement was established around the Crossing Point and King Turlough O' Connor built the first wooden castle in 1129.

Located in the heart of Ireland

Sean's Bar has been researched thoroughly by the Guinness Book of Records and proudly holds the record for "The Oldest Pub in Ireland" with an official dating of 900AD. Research is ongoing into the title of "The Oldest Pub in the World"; so far, nothing older has been found. No wonder, Sean's Bar is located in the very heart of Ireland, on the banks of the beautiful River Shannon at its intersection with the Esker Riada - the ancient route carved by glaciers that allowed travellers safe passage across the bog for thousands of years. You can find it just next to Athlone Castle, a 12th century Norman Castle whose residents may have frequented the pub!

The oldest debate continues

Actually, the archaeological dating of the walls of the current building tell us that people have been enjoying a drink here since 900 A.D. - making us the oldest pub not just in Ireland, but all of Europe! This fact is humbly confirmed by the framed Guinness Book of World records certificate hung just next to our open fireplace. It's true that there are other pubs in Ireland and England that have tried to lay claim to the title. In England Ye Olde Trip to Jerusalem (established in 1189 A.D.) claims to be the oldest in the world.

The debate even went before popular RTE 2 radio host Gerry Ryan in which the owners of Sean's Bar and the owners of The Brazen Head came face to face for the title. The result - The Brazen Head owner admitted, given archeological evidence, that Sean's Bar precedes The Brazen head by 200 years. In fact, according to the folks at Guinness, Sean's Bar is the oldest pub in Europe - and they are currently waiting for the completion of investigations to confirm that it's the oldest pub in the world!!

Uredili: V. Jurić, A. Kalčić i M. Jelčić (4.a)

Sean's Bar has been researched thoroughly by the Guinness Book of Records

KEANE

When I listen to that band
All the power is in my hand
I listen to Tom, Rich and Tim
My good friend thinks about them
Hopes and fears
Bring my friend to tears
I buried my heart too deep under the iron sea
Where lives a creature drinking tea
Somewhere only we know that is where I go
I look to my way like it is a foe
In my hand I hold a Crystal Ball
In my dreams from a bridge I fall
Everybody's changing and I don't feel the same
I don't want to live in fortune and fame
We are spiralling we are thumbling down
Tied up to the ground
That is where I make my last sound
Miran Kohnić, 2.a

UTOPIA

In my dreams there is a land
Which lives in my hand
I dream about a time
When there is no crime
Living in harmony and love
Looking in the stars above
And that country would be nice
Growing vegetables and rice
Schools would have no F rule
Everything would be dandy and cool
But that is just Utopia I dream of!
Miran Kohnić, 2.a

IF I WERE A TEACHER

If I were a teacher I would tell jokes
I wouldn't allow smokes
I would give aces
And would make funny faces
I would create a bend and name it TEACH
At the end of the school year we would go on

the beach
But we aren't close to that school
But it would be pretty cool.....
Miran Kohnić, 2.a

IN THE STREETS OF MY WORLD

There is a place in outer space
A place better than your neighbourhood
A place called My World.
In the streets of My World,
Nobody feels old
In the streets of My World
Only good things are told.
Reality is so horrible and cruel,
Because in reality, only bad things rule
You are just a little girl in reality
Surrounded by politics and huge animosity.
In the streets of My World
Nobody is bad,
In the streets of My World
Nothing is ever sad
In the streets of my world
Every bride has her groom
In the streets of my world
There are no evil witches with brooms
In the streets of my world
There is no place for fake promises of darkness
In the streets of my world
There are only love and happiness
In the streets of my love
Children run, smile and play
In the streets of my world
Love is the only way
In the streets of my world
Everybody is right
In the streets of my love
Everybody is listening to their heart
In the streets of my world
It's raining miracle every day
In the streets of love
Everybody believes in prayer
Mermaids, dwarfs and pots of gold

They all make streets of my world
In the streets of my love
Everyone has a pair of golden wings
In the streets of my love
Everyone can be a king
In the streets of my love
There is only one deal:
if you have a dream
make it real!

Ana Marić, 2.a

LET'S BE THE BEST

Every day there is something
And I can't get a rest
Everybody wants to be better in their test
Let's be the best
And try to conquer the whole world
Be the best
And get rid of all the mould
We have to believe in a power of prayer
We have to listen to what they have to say
We are all together and nothing is ever bother,
We just have to be strong and nothing will go wrong.
Let's be the best
And they won't have a chance,
Be the best, we will scare them of their pants
Nobody knows how far we can go, nobody knows
I guess we will have to show
Everybody will remember our face
Because we're gonna be the best
In this space with our success
We will reach the stars with our success
We will be bigger than Mars
Knowledge lives deep inside our heart
And it makes us smarter
It is without a doubt our greatest power
And thanks to it
We are on the top of the tower east, north, south and west,
Everybody let's be the best

Ana Marić, 2.a

The origin of word sandwich

The sandwich in fact is an English invention and owes its name to an Earl of Sandwich who lived in the 18th century and was such passionate card player that he did not have time for set meals. His butler, therefore, served him sliced meat and fish placed between thin slices of bread, which the Earl could eat without having to leave the card player.

English Customs and Traditions

A good start to gaining some understanding of the lives of people living in a country is to look at their cherished customs and traditions. These illustrate

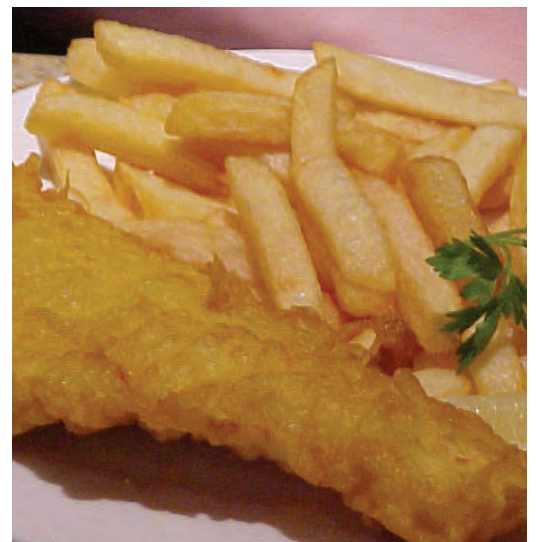
not only what is important to the people living there, but also how they relax and have fun. What is a custom? A custom is the usual way of behaving or

acting. What is a tradition? A tradition is a custom, opinion or belief handed down from a generation to another, often orally or by practice.

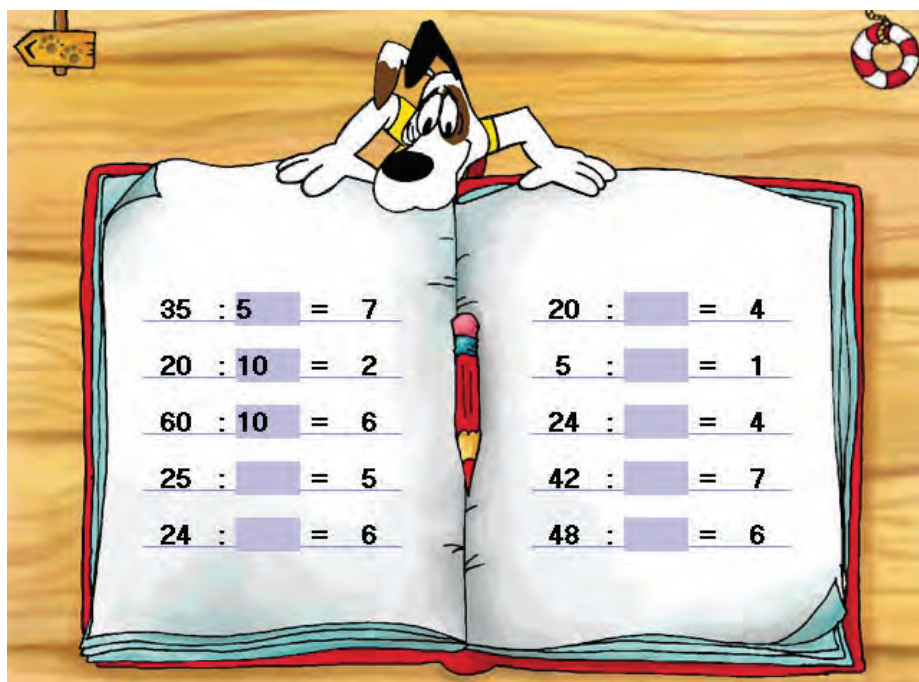
Fish and chips

Fish and chip is the traditional English take-away food and is the traditional national food of England. It became popular in the 1860s when railways began to bring fresh fish straight from the east coast to cities overnight. The fish (haddock, cod, huss, plaice) is deep fried in flour batter and is eaten with chips. Traditionally, the fish and chips are covered with salt and malt vinegar and, using your fingers, eaten straight out of the newspaper which they were wrapped in. Nowadays small wooden forks are provided and the fish and chips are wrapped in more hygienic paper. In the north of England, fish and chips is often served with "mushy peas" (mashed processed peas).

Uredila: Sanja Miletić, prof.

Matematički trikovi

Trik množenja s brojem 11

Svi znamo trik kad množimo s 10 - dodamo 0 na kraj broja, ali jeste li znali da postoji jednako tako jednostavan trik za množenje dvoznamenkastog broja s 11? Evo ga:

Uzmite originalan broj i zamislite da ima prazninu između svojih dviju znamenki (u ovom primjeru upotrijebit ćemo broj 52):

5 _ 2

Sad zbrojite ta dva broja i dodajte zbroj u sredinu:

5 (5+2) 2

To je to - imate rješenje: 572.

Ako zbroj brojeva u sredini ima dvije

znamenke (tj. prelazi 9), samo umetnite drugi broj, i dodajte jedan broju na početku:

9 (9+9) 9

(9+1) 8 9

10 8 9

1089 - Ovo radi svaki put. Probajte! :)

Brzo kvadriranje

Ako trebate kvadrirati dvoznamenkasti broj koji završava s brojem 5, možete to učiniti vrlo jednostavno koristeći ovaj trik. Pomnožite prvi broj sam sa sobom i dodajte + 1 te stavite 25 na kraj. To je sve! Imate točan rezultat.

$252 = (2 \times (2+1)) \& 25$

$2 \times 3 = 6$

625

Množenje sa 5

Većina ljudi zapamti tablicu množenja sa 5 vrlo lako, ali kad dođu do većih brojeva postaje malo kompliciranije - ili ne? Ovaj trik je super jednostavan i lak. Zamislite bilo koji broj, podijelite ga sa 2 (drugim riječima - prepola-

vite broj). Ako je rezultat cijeli broj, dodajte nulu na kraj. Ako nije, ignorirajte ostatak i dodajte 5 na kraj. Radi svaki put:

$2682 \times 5 = (2682 / 2) \& 5$ ili 0

$2682 / 2 = 1341$ (cijeli broj, pa dodajte 0) 13410

Probajmo drugi:

5887×5

2943.5 (decimalni broj (zanemarite ostatak, dodajte 5)

29435

Množenje s 9

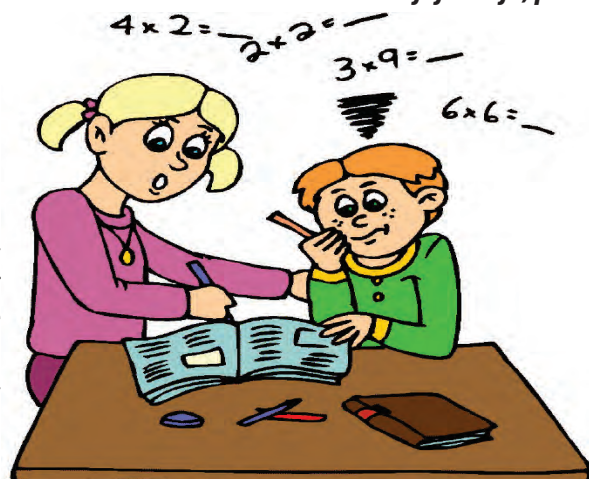
Ovaj trik je jednostavan - da biste pomnožili bilo koji broj između 1 i 9 s 9, držite obje ruke ispred vašeg lica - spustite prst koji odgovara broju koji množite s 9 (na primjer 9×3 - spustite svoj treći prst) - zbrojite prste prije spuštenog (u slučaju 9×3 ima ih 2), a zatim zbrojite one iza (u našem slučaju 7) - odgovor je 27. Zanimljivo? :)

Množenje s 4

Ovo je vrlo jednostavan trik koji je mnogima očit, no ima i onih kojima baš i nije. Trik je da jednostavno pomnožimo broj prvo sa 2 pa rezultat opet sa 2:

$58 \times 4 = (58 \times 2) + (58 \times 2) = (116) + (116) = 232$

Uredila: Ljilja Drljo, prof.

Razgovor s matematičarom Antonijem Marićem

Vježbanje + trud = uspješan rezultat

Razgovarala: Ana Marić

Učenik 2.a Antonio Marić osvojio je 5. mjesto na županijskom natjecanju iz matematike koje se održalo 12. ožujka 2011. u Mostaru te je to bio povod našeg razgovora s njim.

Antonio, osvojio si prilično visoko mjesto na natjecanju, kako se osjećaš zbog toga?

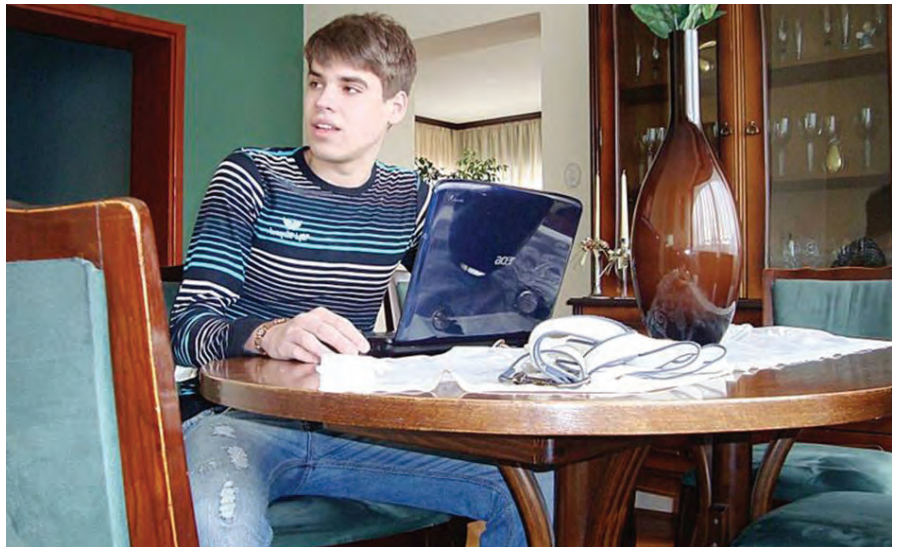
Osjećam se prilično sretno i ispunjeno što sam osvojio tako visoko mjesto i najviše zbog toga što sam imao priliku predstavljati svoju školu.

Koliko si se s profesoricom pripremao za županijsko natjecanje?

Pripremali smo se oko dva tjedna i izvježbali smo dosta zadataka, uložili smo jako velik trud kako bismo pokazali da se vježbom postižu uspješni rezultati, odnosno vježba + trud = uspješan rezultat.

Jesi li pri dolasku na natjecanje bio uzbuđen ili si imao tremu?

Bio sam jako uzbuđen, nisam uopće imao tremu jer sam s nestrpljenjem išče-

Antonio: Sretan sam što sam imao priliku predstavljati svoju školu

kivao da što prije počnemo.

Iskreno nam reci, kojem si se mjestu nadao?

Iskreno, nisam baš razmišljao o tome koje ću mjesto biti, ali opet drago mi je što sam osvojio 5. mjesto.

Što imaš poručiti našim čitateljima?

Poručio bih im da se trude, da uporno rade i vjeruju u sebe jer s takvom formulom može se postići svaki rezultat.

Antonio, hvala ti mnogo na ovom razgovoru, želimo ti svu sreću ovog svijeta i da se nastaviš ovako truditi i možda će sljedeće godine prvo mjesto biti upravo tvoje.

[illegible]

Jedno od najvažnijih povijesno-turističkih središta Hrvatske

Dubrovnik – biser Jadrana

Od 1979. Dubrovnik je na UNESCO-ovu popisu svjetske kulturne baštine

Dubrovnik je jedno od najvažnijih povijesno-turističkih središta Hrvatske. Grad se razvio na istočnoj obali Jadranskog mora, gdje prestaje niz jadranskih otoka i počinje otvoreno more. Leži na južnim padinama i u podnožju brda Srđ. Toplo i čisto more te bogatstvo spomenika kulture omogućili su izniman razvoj dubrovačkog turizma. Već između dva svjetska rata Dubrovnik postaje najposjećenije jadransko mjesto. Grad je osobito teško nastradao u Domovinskom ratu, ali i u potresu koji ga je zadesio 1667. Uz Zagreb, Dubrovnik je svakako najpoznatiji hrvatski grad u svijetu.

Brojni spomenici

Zbog izvrsno očuvane stare gradske jezgre i brojnih kulturno-povijesnih spomenika stara jezgra Dubrovnika unutar zidina je od 1979. na UNESCO-ovu popisu svjetske kulturne baštine. U srednjem vijeku postao je kao Dubrovačka Republika jedini grad-država na istočnoj obali Jadrana koji je konkurirao Veneciji. Libertas je slogan i simbol Dubrovačke Republike. To je latinska riječ za slobodu. S prosječno 2774 sunčana sata godišnje, Dubrovnik se ubraja među najsunčanije gradove u Europi. Karakteristika mora u Dubrovniku je njegova čistoća pa možemo reći da Dubrovnik i okolica imaju najbistrije i najčišće more na Mediteranu. Područje Dubrovnika i obližnjih otoka su bogato obdareni darežljivošću prirode, kako zbog kulturnog, tako i zbog svog prirodnog naslijeđa. Dubrovnik je poznato kulturno središte. Njegove mnogobrojne

crkve i drugi sakralni objekti, gradske zidine i tvrđave, muzeji svojom iznimnom povijesnom vrijednosti očaravaju svakog posjetitelja ovog drevnog grada. Poznati muzeji u gradu su: Kulturno-povijesni muzej, Muzej Franjevačkog samostana, Riznica Katedrale, Pomorski muzej, Etnografski muzej, Arheološki muzej, Muzej sinagoge i brojni drugi. Dubrovnik je grad s bogatom kulturnom ponudom u kojoj se uz brojne izložbe, koncerte, kazališne predstave, razne festivale, među kojima se posebice ističu tradicionalne Dubrovačke

ljetne igre u okviru kojih se pod vedrim nebom i na raznim lokacijama u gradu odvijaju brojni koncerti i kazališne predstave. Osim Dubrovačkih ljetnih igara tu su brojni festivali kao što su: filmski festival Libertas, Dubrovački međunarodni filmski festival, Karantena, ali i karnevali koji su također dio dubrovačke tradicije.

Tradicionalna dalmatinska kuhinja

Osim toga, najpoznatije i najprivlačnije atrakcije koje bi se trebale posjetiti su: Gradske zidine, Kula Minčeta, Gradska vrata od Pila, Gradska vrata od Ploča, Dubrovačka katedrala, crkva sv. Vlaho, Knežev dvor, Sponza palača, Onofrijeva fontana, gradska ulica Stradun... Osim Starog grada, današnji Dubrovnik obuhvaća i suvremene gradske četvrti: Ploče, Pile, Lapad i Gruž. U Pločama i Lapadu su brojni poznati hoteli Argentina, Excelsior, Libertas, Neptun, Lero, Bellevue... Osim navedenih hotela tu su ostali smještajni kapaciteti koji mogu zadovoljiti sve potrebe, a tu ubrajamo motele, apart hotele, prenočišta, gostionice, kampove, pansionere... Kapaciteti za pružanje usluga jela, pica i napitaka su također na visokoj razini kvalitete specijaliteta koje nude, komfora i samog osoblja. U tim restoranima se osim tradicionalne dalmatinske kuhinje mogu kušati razne delicije i specijalitete internacionalnih jela.

Za sve one koji u Dubrovnik dolaze po prvi put preporučamo da probaju neka od tipičnih specijaliteta koja se pripremaju na tradicionalan način.

Marko Džakula, Danijela Soldo i Valentina Jurić (4.a)

Izvršno očuvana stara gradska jezgra

Salveta - ubrus kao važan dekorativni dio stola

BONTON UBRUSA

Na ispravno postavljenom stolu ubrus ne smije nedostajati. Doduše, to nije uvijek bilo tako. Kultura jedenja i običaji za stolom kroz povijest su se mijenjali. Što je nekad bio privilegij za bogate i moćne, danas je svakodnevno i uobičajeno za svakoga

Davno, još dok je čovjek živio nekakav nomadski život, jeo korijenje, skupljao bobice i sirovo meso životinja koje bi uhvatio, nije bilo kulture jedenja (korištenje bilo kakvog pribora za jelo, ubrusa-salveta, čaša i slično). Tek pronalaskom vatre, meso je počeo peći iznad vatre i kako bi zaštitio ruke od toplote mesa pri jedenju, koristio je deblje lišće, krzno i sl. Tako nekako nastaje potreba za korištenjem nečega što danas nazivamo ubrus (negdje i salveta). Rimljani i Grci su jelo smatrali ne samo zadovoljenjem za hranom nego i prigodom za druženje pa su te gozbe i nazivali „syndeiption“ (jesti zajedno). Pribor za jelo nije bio uobičajen i zbog toga su se koristili ubrusi. Tek u razdoblju renesanse (od 14. do 16. stoljeća) jelo-obrok je značio zadovoljenje najrazličitijih potreba. Jelo je moralo djelovati jednako na nepce i na intelekt onoga tko ga konzumira. Tada već možemo govoriti o „kulturi jedenja“.

Kultura jedenja

Tijekom povijesti mijenjala se i kultura jedenja - ponašanja za stolom. Način jedenja za bogate i moćne istovremeno je bio i statusni simbol. Tako su se i izdvajali od običnog puka. Povijesne knjige i govore o veličanstvenim gozbama, dok se svakodnevni objedi skoro i ne spominju. Obični i svakodnevni obroci su se sastojali uglavnom od kruha, vina, kaše, maslina i malo mesa. Sjedilo se za stolom, posebno muškarci, posebno žene, ali uporaba pribora za jelo

još je bila nepoznanica. Raznim utjecajima Sicilije i Bliskog istoka kultura za stolom se polako mijenjala. Juha se počela jesti žlicom, prsti su se brisali s pomoću udubljenih komadića kruha, nekih tkanina i slično. Rimljani su običavali brisati ruke o kosu svojih robinja. Već se poznavala uporaba zdjelica s vodom za pranje prstiju i ubrusa. Tek u 16. st. kralj Henrik III. donio je na francuski dvor iz Venecije prvu vilicu i koristio je na početku samo kao ukras. Tek kasnije vilica se upotrebljavala kao dio jedaćeg pribora. Stolovi su se prekrivali lanenim stolnjacima, postavljao se plemeniti porculan,

srebrni pribora za jelo, raskošni svijećnjaci, a i ubrus je postao obavezni dio postave.

Objed kao užitek

Riječ salveta potječe iz francuskog jezika i izvorno znači „predmet koji je potreban pri posluživanju“. U starom vijeku ubrus se su oko vrata nosile sluškinje ili žene i vitezovi bi njima brisali ruke. U današnje vrijeme doživljavamo pravu renesansu kada je u pitanju kultura jedenja, izgled postavljanog stola, vrsta pribora za jelo, vrsta i izgleda čaša, način slaganja ubrusa, cvjetne dekoracije stola itd. Tada objed postaje užitek za sva osjetila. Gostoprimstvo i lijepo dekorirani stol opet su postali jako važni. Međutim, danas često u svakodnevnom brzom načinu života na te detalje nimalo rijetko obraćamo pozornost. Danas je salveta - ubrus važan ukras stola. Jako je važno znati ga pravilno i lijepo postaviti, a i koristiti. Nekada je bilo normalno vezivati ubrus oko vrata gosta ili ga stavljati u ovratnik, a danas to pravilo prihvaćaju samo ležerniji. Danas se ubrus uglavnom postavlja na postavni i ukrasni tanjur lijepo posložen u neki elegantni i dekorativni oblik, pazeći da se pridržavamo higijenskih normi pri slaganju i rukovanju ubrusom. Dva su zadatka koje ubrus mora ispuniti: njime brišemo usta kako na čaši ne bi ostao trag masnih usnica i njime možemo zaštititi odjeću od mrlja, mrvica i sl. Zato ubrus valja prije obroka raširiti, bez obzira kako je složen. Njegova svrha je da bude korišten, a estetski zadatak je ispunio kao važan dekorativni dio stola - postave. Inače, ubrus se drži u krilu. Ako se tijekom objeda dižemo od stola, ubrus valja odložiti lijevo od tanjura, lagano preklopljenog, tako da se tragovi brisanja okrenu unutra. Amerikanci ga u ovom slučaju ostavljaju na stolici. I nakon objeda ubrus se ostavlja lijevo od tanjura, lagano preklopljen, bilo da se radi o platnenom ili papirnatom ubrusu. Ubrus ostavljen na tanjuru, zgužvan i s vidljivim tragovima umaka odraz je lošeg odgoja. Pri konzumiranju ljuskara koristimo se prstima i tada na stol treba donijeti zdjelicu s vodom „finger bolu“ i dodatni ubrus. Zdjelicu postavljamo s lijeve strane tanjura, a ubrus se nakon objeda ostavlja lagano preklopljen ispod zdjelice s vodom.

Vlado Jurić, stručni nastavnik

Razgovor s Marijem Petrićem, učenikom 2.a i jednim od najperspektivnijih košarkaša u BiH

Želja mi je zaigrati u Barceloni

Mario je član HKK Zrinjski

Razgovarao: Miran Kohnić

Razgovarali smo s Marijem Petrićem, jednim od najperspektivnijih košarkaša u BiH. On nam je ispričao o svojem timu i karijeri u HKK Zrinjski.

- Mario, molim te predstavi se našim čitateljima.

Ja sam Mario Petrić, imam 16 godina i već 10 godina treniram košarku. Igram na poziciji playmakera i uživam igrajući košarku. Ne bih mogao zamisliti život bez nje.

- Od 6. godine treniraš i član si HKK

Zrinjski. Kakav je tvoj odnos s trenerom, a kakav sa suigračima?

Moj odnos s trenerom je odličan i uživam raditi s njim. Osim što nas uči da postanemo bolji košarkaši, on nas također uči da postanemo bolji ljudi. Što se suigrača tiče, sa svima imam dobar odnos, a nadam se da će tako i ostati.

- Tko je tvoj košarkaški uzor?

Imam puno košarkaških uzora, ali ako moram birati, izabrao bih igrača Barcelone Rickyja Rubija. On sa svega 20 godina fascinira mnoge koji gledaju njegove nastupe, tako i mene. Volio bih ga jednoga dana

upoznati. Njegova ljubav prema košarci me inspirira.

- Scouti mnogih klubova redovito prate tvoje nastupe. Planiraš li napustiti HKK Zrinjski u skorijoj budućnosti?

Teško je to sada reći, ali mislim da je za mene najbolje ostati još jednu sezonu u Zrinjskom, iako imam dobrih ponuda. U Zrinjskom sam dobio obećanje da ću sljedeće godine imati pravo nastupa u A-timu i smatram da, ako budem marljivo vježbao, rezultat neće izostati. Želja mi je jednoga dana zaigrati u Barceloni.

- Da dobiješ poziv za reprezentaciju BiH ili Hrvatske uoči EP-a u Litvi, bi li ga prihvatio?

Naravno da bih ga prihvatio i bila bi mi čast igrati za reprezentaciju, ali ako ne dobijem poziv, neću tugovati, nego ću još više raditi i trenirati kako bih sljedeće sezone bio još kvalitetniji. Međutim, poziv očekujem i nadam se da ću biti na popisu za Litvu.

- Što bi poručio našim čitateljima za kraj?

Poručio bih da rade ono što vole i u čemu uživaju, da imaju vjeru u sebe jer je vjera uz rad ključni faktor za uspjeh. Mislim da se svatko može pronaći u nečemu, samo je bitno da vjeruješ u sebe i uživaš u poslu. Ovim putem bih još želio pozdraviti vaše čitatelje.

Ženski odbojkaški klub naše škole zauzeo 5. mjesto na županijskom natjecanju

Uspjeh odbojkašica STUŠ-a

Na ovogodišnjem natjecanju srednjih škola u odbojci ženski odbojkaški klub naše škole postigao je dobar uspjeh za razliku od prošlih godina. Kao prve u skupini suočile su se s ovogodišnjim pobjednicama - Srednjom medicinskom školom Sestara milosrdnica, protiv kojih su i izgubili. Od ukupno šest utakmica samo su tu utakmicu doživjele poraz. Od 16 srednjih škola zauzele su 5. mjesto na ukupnom županijskom natjecanju. Odbojkaški klub su činile: Monika Jelčić (kapetan), Ana Bošnjak, Jelena Bošnjak, Kristijana Jurić, Ana Subašić, Martina Vidović, Ivana Batista, Doris Bebek, Martina Kvesić, Martina Petrić i Mara Brković. Curama želimo čestitati na postignutom uspjehu, a odbojkašima naše škole želimo svu sreću u nadolazećim utakmicama.

Martina Petrić, 1.a

Ženska odbojkaška ekipa 2010./2011.

Natjecanje srednjih škola grada Mostara u atletici Jeleni Bošnjak 3. mjesto u bacanju diska

Jelena je aktivna športašica

Na ovogodišnjem natjecanju srednjih škola grada Mostara u atletici učenica 3.a Jelena Bošnjak osvojila je u disciplini bacanje diska prestižno 3. mjesto. Jelena je aktivna športašica, dugi niz godina trenira rukomet, točnije 11 godina, a trenutno nastupa za HŽRK Grude Đ Autoherc. Jelena je osim rukometa trenirala atletiku i skijanje. Za športsku školsku sekciju nastupala je u različitim športovima, a zapažene rezultate postigla je u disciplinama iz atletike. Važno je istaknuti da je i članica odbojkaške ekipe naše škole. I ove školske godine učenici naše škole

nastupali su na natjecanju iz košarke, gdje je epitet najboljeg strijelca za tri pogotka odnio učenik 2.a Mario Petrić koji je ujedno i aktivni član HKK Zrinjski iz Mostara. Nakon natjecanja ženske odbojkaške ekipe koja je zauzela 5. mjesto u ukupnom poretku, na redu je natjecanje za učenike u odbojci. Našim momcima želimo sreću i dobar plasman kao što su to postigle cure.

Svim učenicima koji su sudjelovali na školskim športskim natjecanjima iskrene čestitke od srca i još bolje plasmane do godine.
Ana Kovačević, prof.

Nogometna senzacija

Real Madrid je španjolsko športsko društvo, najveće u toj državi zajedno s Barcelona, te jedno od najvećih i najpoznatijih u svijetu. Nogometni klub Real Madrid CF, prema FIFA-i, proglašen je najboljim klubom 20. stoljeća. To društvo pamti velike rezultate još jednog Real Madrida, onog košarkaškog. Real igra na velebom stadionu Santiago Bernabéu, u Madridu, nazvanom po najvećem predsjedniku u povijesti kluba. U svojoj je povijesti rekorder po broju osvojenih naslova prvaka Europe, uspjelo im je to čak devet puta. Španjolsku Primera ligu (La Ligu) osvajali su 31 put, što je najviše od svih španjolskih klubova. Međutim, 2004. godine upali su u crnu seriju, gdje su sedam godina zaredom gubili u četvrtfinalu. U ovom klubu igraju igrači koji su među najboljima na svijetu, a među njima je i najbolji igrač svijeta Cristiano Ronaldo, reprezentativac i kapetan Portugala te dobitnik Zlatne lopte i FIFA-ine nagrade za nogometaša godine za 2008. Dana 11. lipnja 2009. objavljeno je da je Manchester United prihvatio ponudu madridskog Reala za Ronalda u iznosu od 80 milijuna funti (oko 94 milijuna eura), što je postao najveći nogometni transfer u povijesti.

Stefan Belović, 2.c

Cristiano Ronaldo

Priča nekad velikog NBA kluba

Milwaukee Bucks su osnovani u siječnju 1968. Igraju u Istočnoj konferenciji (Central divizija). Tim je u NBA od 1969. Najveći uspjeh postigli su već 1971., kada su bili prvaci NBA u finalu pobijedivši Baltimore Bulletse 4-0 u seriji. Najveći junak tog osvajanja titule bio je Oscar Robertson a.k.a "Veliki O". Godine 1974. bili su prvaci konferencije i sve do 2001. neće napraviti takav uspjeh. Tim je tijekom 80-ih prolazio kroz burno razdoblje da bi ga 1988. iz pepela izvuкао Herb Kohl, guverner Wisconsin u to vrijeme. Predvođeni Rayem Allenom i Georgeom Karlom došli su do finala Istoka 2001., no izgubili od Philadelphia 76-ersa. Nakon toga počela je era pada od 2003. do 2008. Iz te loše igre izvuкао ih je Scott Skiles koji je doveo Brandona Jenningsa, Coreya Maggettea, Ersana Ilyasovu i Johna Salmons. Od 2009. Bucks imaju moto: Fear The Deer, ali i novi amblem.

Miran Kohnić, 2.a

F1 opet u SAD-u

Formula 1 će se nakon četiri godine stanke vratiti u Sjedinjene Američke Države. Potvrđeno je to nakon što je Bernie Ecclestone dogovorio domaćinstvo utrke u Austinu (Teksas) 2012. Proteklo je trideset godina otkako se F1 u SAD-u vozio na namjenski izgrađenoj stazi u Watkins Glenu (1961. - 1980.) i ta je utrka uživala veliki uspjeh. Od tada vozilo se u Long Beachu, Las Vegasu, Dallasu i Phoenixu, sve odreda na privremeno pripremljenim uličnim stazama. Na listu domaćina 2000. godine uskočio je Indianapolis kada su na poznati oval dodali unutarnji dio staze. Lewis Hamilton pobijedio je na posljednjem VN-u SAD-a. I sada će se po prvi put dogoditi da je jedno moderno zdanje iz temelja izgrađeno namjenski za F1 u SAD-u.

Stefan Delić, 1.a

Jedna od najvećih svjetskih sila

Japan – zemlja izlazećeg sunca

Japanci su mjesto u gospodarskom vrhu svijeta postigli svojom marljivošću, iznimnom radnom disciplinom, izvrsnim organizacijskim sposobnostima

Japan je otočna država u istočnoj Aziji smještena na lancu otoka istočno od Azijskog kontinenta, na zapadnom rubu Pacifičkog oceana sjeverno od Istočnokineskog mora. Japan čini arhipelag od više od 3.000 otoka, a najveći otoci sa sjevera prema jugu su: Hokkaido, Honshu, Shikoku i Kyushu koji čine više od 97% površine. Veći broj manjih otoka okružuje ova četiri, kao i skupine udaljenih otoka Okinawa i Ryukyu.

MN: Jedna od vodećih svjetskih sila

Po državnom uređenju Japan je ustavna parlamentarna monarhija s carem na čelu. On je deseta zemlja svijeta po broju stanovnika, s nešto manje od 128 milijuna, od kojih 99% čine Japanci. Glavni grad je Tokio koji sa susjednim gradovima ima oko 32 milijuna stanovnika te je najveće metropolitansko područje svijeta. Japan je jedna od vodećih svjetskih sila. Po nominalnom BDP-u je treća najveća svjetska ekonomija, a po Paritetu kupovne moći treća iza SAD-a i Kine. Japan je četvrti svjetski izvoznik i šesti uvoznik. Jedan je od tehnološki najrazvijenijih država svijeta, vodeći na mnogim poljima znanstvenih istraživanja, posebice u elektronici i robotici. S više od 130 milijardi dolara ulaganja u znanstvena istraživanja, treći je u svijetu. Japan je član Ujedinjenih naroda, G8, G4, OECD-a i APEC-a.

MN: Vulkanska zona

Japan se nalazi u vulkanskoj zoni na Pacifičkom vatrenom krugu u tektonski vrlo dinamičnom području na dodiru litosfernih ploča. Dodiri i podvlačenja ovih ploča

uzrok su i više od 1.500 potresa na godinu. Uz te česte potrese prijeti i više od 70 aktivnih vulkana, dok je ugaslih čak 165. Razorni potresi, čiji su rezultat često tsunamiji, događaju se nekoliko puta u stoljeću. Mnogo je toplih izvora koji su se razvili u odmarališta. Japanci su mjesto u gospodarskom vrhu svijeta postigli svojom marljivošću, iznimnom radnom disciplinom, izvrsnim organizacijskim sposobnostima. U razdoblju početka izuzetnog gospodarskog rasta nakon Drugog svjetskog rata Japanci se nisu sramili učiti od drugih te su slali mnogobrojne studente i stručnjake na usavrša-

vanje u razvijenije zemlje, posebice u SAD. Japansko gospodarstvo karakterizira bliska suradnja vlade i privatnog industrijskog sektora posebice na razvoju znanosti i tehnologije te niski porezi i velika ekonomska sloboda. Japan je jedna od tehnološki najrazvijenijih zemalja svijeta. Za istraživanje i razvoj Japan ulaže više od 3% BDP-a, a s više od 130 milijardi dolara ima treći najveći proračun za znanstvena istraživanja.

MN: Najveći proizvođač brodova i automobila

Japan je najveći izvoznik čelika u svijetu te najveći proizvođač brodova i automobila. Jedna od najuspješnijih industrijskih grana je automobilska industrija koju predvodi šest velikih kompanija koje imaju brojne proizvodne pogone diljem svijeta. To su Toyota, Honda, Nissan, Mitsubishi, Mazda i Suzuki. Japan je također i proizvođač najrazličitijih električnih i elektroničkih aparata poput televizora, videokamera, telefona, mobitela, računala. Drži velik dio tržišta razmjene visoke tehnologije kao što su: poluvodiči, industrijske kemikalije te dijelovi strojeva. Graditeljstvo je dugo jedna od najvećih industrija Japana s pomoću vladinih ugovora s privatnim sektorom. Robotika je velika ekonomska snaga. Japan posjeduje 410.000 od svjetskih 720.000 radućih robota. Uslužni sektor broji do dvije trećine totalnog ekonomskog dobitka. Bankarstvo, osiguranje, posjedi, nekretnine, prijevoz i telekomunikacije su sve glavne industrije.

Priredila: Silvana Mikulić, prof.

Društvena mreža koja dobiva sve više korisnika

Muka vam je od Facebooka? Prijedite na Twitter!

Facebooku, koji trenutno drži tron najpopularnije društvene mreže s više od pola milijarde korisnika, polagano se približava i Twitter koji sa svojih 190 milijuna registriranih i 65 svakodnevno aktivnih cvrkutaša svojim minimalističkim konceptom dobiva sve više korisnika gladnih online socijalizacije i informiranja. Iako su obje društvene mreže sadržajno i konceptualno posve različite, svaka u svojem nosi niz prednosti i nedostataka koje su jednoj ili drugoj skupini korisnika privlačne/odbojne.

Kako koristiti Twitter?

Twitter dolazi od engleske riječi "tweet" što znači cvrkut ptice. Taj pojam predstavlja microblogging servis i društvenu mrežu koja se bazira na razmjenjivanju kratkih poruka i druženju, odnosno praćenju drugih korisnika. Korištenje je besplatno, a može se koristiti webom, raznim desktop aplikacijama i mobilnim telefonima. Čak 60 posto registriranih korisnika ovog mikroblog servisa dolazi izvan teritorija SAD-a, a tome doprinosi i dostupnost na drugim stranim jezicima poput francuskog, nemačkog ili španjolskog. Dovoljno je otići na twitter.com i nakon brze i jednostavne registracije

početi koristiti najbrže rastući web fenomen. Twitter ne traži nikakva podešavanja, instalacije, čeprkanje po kodu... nakon registracije imat ćeš svoj twitter profil s adresom "twitter.com/imekorisnika" i žeš početi cvrkutati do mile volje. S vremenom

pribavite krug prijatelja, odnosno "followersa" i s njima razmjenjujete poruke i statute. Možete postaviti sliku u pozadinu, svoju fotografiju i odrediti neke osnovne boje. Samo pazi na to da bude čitko i s ukusom, da napadnim izgledom ne odbiješ pratitelje.

Niz prednosti

Twitter posjeduje niz prednosti zbog kojih ga mnogi preferiraju više od gore spomenutog najpopularnijeg sitea za druženje. Osim što oduzima manje vremena za pregledavanje raznih sadržaja, fotografija i videa (kojih jednostavno nema), idealan je za sve koji ne žele pretjerano vremena trošiti na online druženja, hranjenja životinja na farmama ili bockanje prijatelja, a istodobno dati jasne i kratke informacije preko statusa. Dok se Facebook bazira na povezivanje s prijateljima i poznanicima, Twitter omogućava prijateljevanje sa svima čije informacije želimo pratiti, a samim time i povezivanje s daleko većim brojem korisnika. Daleko najveća prednost Twittera je nepostojanje ikakvog oglašavanja niti oglasnog prostora kojim je Facebook nakrcan, što bi nažalost mogla u konačnici dovesti do njegova propadanja. Istraživanja pokazuju da se kod nas najviše koristi Facebook, jer ako nemaš internet i neku društvenu mrežu, nisi IN. Trebamo prekinuti ovaj virtualni svijet i vratiti se u stvarnost. Trebamo izlaziti i družiti se vani na svježem zraku, a ne preko interneta i društvenih mreža!

Marija Žepić, 1.a

Skupina mladih ljudi iz BiH radi na jednoj FPS Creator X9 igrici

FPS CREATOR

Mladi Lee Bamber i njegov najbolji prijatelj Richard Vanner osnovali su 1999. u Lancashireu kompaniju nazvanu DarkBASIC limited software. Iako u početku ne baš toliko razvijeni i s programom koji nije baš naišao na neke pozitivne kritike. Unatoč svim problemima, oni su u veljači u prodaju pustili FPS CREATOR 1.01. Iako loše kvalitete, program je bio zavidno dobar za to vrijeme. No, unatoč prodavanosti prve verzije vlasnici TGC-a smatrali su da trebaju napraviti puno bolji program i tada je izišao. Instantno je stekao veliku popularnost među mladim gamerima te čak u jednom trenutku postao popularniji nego COD 2. Program je jako jednostavan za korištenje jer koristi drag-and-drop sustav. Igrač prolazi kroz prostore uređene namještajem, neprijateljima i saveznicima te oružjem i drugim stvarima koje igrač može pokupiti. Korisnik ovog program ne mora imati znanje pisanja kodova ili modeliranja da bi napravio jednu igru u ovom programu. Igra može sadržavati i do 50 nivoa koje će korisnik stvoriti. Program koristi različite zone u koje ako igrač uđe može prikazati film ili na primjer pustiti ton itd. Moguće je praviti i Multiplayer igre u koje ćete moći pozvati društvo i zabaviti se igrajući vlastitu igru.

Osim X9 programa o kojem sam sada pisao, postoji i X10 koji se

koristi na Windows Visti. Njegove su mogućnosti mnogo veće, no jako je neoptimiziran pa je težak za uporabu. Nadam se da će ovaj program otvoriti neko novo zanimanje u vama mladim čitateljima i još bi trebalo dodati da skupina mladih ljudi iz BiH radi na jednoj FPS Creator X9 igrici koja bi trebala izići u studenom ove godine. Svaka čast momci što promovirate našu zemlju!

Miran Kohnić, 2.a

RADIOAKTIVNOST

Nedavno smo bili svjedoci neželjenih nesreća u nuklearnim elektranama u Japanu. Zato je razumljivo što izgradnja nuklearnih elektrana izaziva opće nezadovoljstvo

Izvori zračenja na Zemlji su prirodni i umjetni.

Prirodna radioaktivnost

Na Zemlji potječe od radioaktivnosti izotopa koji su sastavni dio tkiva živih organizama, iz Zemljine kore i radioaktivnog zračenja iz svemira, tzv. kozmičkog zračenja. Intenzitet prirodnog zračenja uglavnom je stalan. To zračenje utjecalo je na nasljedne promjene, mutacije, a time i na evoluciju živih bića.

Umjetna radioaktivnost

Lančano cijepljenje atomske jezgre izazvano bombardiranjem protonima ili ne-

utronima otkriveno je 1939. Probudena se jezgra raspada i pri tome oslobađa veliku količinu energije. To je nuklearna energija. Raspad radioaktivnog elementa praćen je oslobađanjem čestica (alfa i beta) i elektromagnetskim zračenjem (gama-zra-

ke) velike energije. Zračenje ima višestruke specifične biološke učinke. Podatci o tome potječu iz tužnih događaja vezanih za bombardiranje Hiroshime i Nagasakija, zatim iz slučajnih nesreća kada su ljudi bili ozračeni velikim dozama, od bolesnika koji su zračeni i rudara koji rade u rudnicima uranija. Treba naglasiti da zračenje ne možemo osjetiti osjetilima i da su radioaktivne tvari zapravo najotrovnije tvari u prirodi. Radioaktivni izotopi opasni su zato što se mogu uključiti u kružni tok elemenata umjesto neradioaktivnih izotopa. Tako mogu dospjeti u tlo, vodu i atmosferu pa u žive organizme i u njima se nagomilavati. U živim organizmima zračenje izaziva promjene sa štetnim posljedicama,

npr. razvoj leukemije, a velike su doze smrtonosne.

Na zračenja su napose osjetljiva tkiva čije se stanice brzo dijele (primjerice sluznica probavila, krvotvorno tkivo, spolne stanice na različitim stupnjevima razvitka).

Nuklearni otpad

Nuklearna energija koristi se za dobivanje el.energije, a radioaktivni izotopi u znanosti, medicini i u drugim djelatnostima. Osnovni problem vezan

uz primjenu radioaktivnih tvari jest radioaktivni otpad. On zadržava radioaktivnost dugo vremena pa je problem kako ga sigurno pohraniti da ne ugrožava živa bića u okolišu. Kruti otpad obično se skuplja, preša i pohranjuje se na nepristupačna mjesta, primjerice zakopava se na nepristupačna mjesta, npr. u napuštenim rudnicima. Otpadna radioaktivna voda, koja služi za ispiranje, i zrak prolaze kroz posebne filtre i sustave za pročišćavanje. Pri izgradnji nuklearnih elektrana poduzimaju se višestruke mjere osiguravanja da bi se onemogućilo slučajno oslobodenje radioaktivnosti. Unatoč tomu bili smo svjedoci nedavne neželjenih nesreća u nuklearnim elektranama u Japanu. Zato je razumljivo što izgradnja nuklearnih elektrana izaziva opće nezadovoljstvo. Mateo Drinovac, 1.a

U Areni održan koncert najveće i najpopularnije američke pop zvijezde Spektakularan koncert Lady Gage u Zagrebu

Lady Gaga je obožavateljima poručila kako je najvažnije biti svoj i pratiti svoje snove

U zagrebačkoj se Areni 5. studenoga 2010. održao koncert najveće i najpopularnije američke pop-zvijezde, Lady Gage. U Zagreb sam došla nekoliko sati prije koncerta, sa svojim ocem i sestrom. Budući da mi je to bio prvi put u Zagrebu, bila sam jednostavno oduševljena i očarana mnogim prirodnim i kulturnim znamenitostima grada, među kojim me je najviše oduševio zoološki vrt Maksimir koji se nalazi odmah pokraj stadiona Maksimir. Nakon toga još smo se malo provozali predivnim ulicama Zagreba, a zatim smo otišli do hotela, gdje smo se odmorili i pripremili za koncert.

Iščekivanje koncertnog spektakla

Ispred zagrebačke Arene dočekalo nas je mnoštvo nestrpljivih obožavatelja. Te večeri također je bilo otvorenje Arena shopping centra pa su svi bili navalili na ulazak

u novootvoreni centar. Kada se približilo vrijeme za ulazak na koncert svi su pohrili prema glavnim ulazima. Oko 18.40 sati Arena je bila već prepuna obožavatelja, među kojim su bili i novinari te poznati stilist Neven Ciganović s prijateljima, kao i mnoga druga poznata lica s hrvatske estrade. Većina obožavatelja stajala je pred pozornicom te plešući i pjevajući dočekivala spektakl, dok je jako malen broj obožavatelja, uključujući i nas, sjedio na svojim mjestima i razgovarao o večerašnjem događaju. Arena je također bila prepuna raznih performerera koji su po načinu odijevanja i načinu pokreta dosta sličili Lady Gagi pa se većina ljudi s njima slikala i tražila od njih autogram. Točno u 19.00 sati počela je pjevati predgrupa Semi Precious Weapons iz New Yorka koja je svojim nevjerovatnim izrazima, odjevnim kombinacijama i pjesmama oduševila cijelu Arenu.

Nezaboravan događaj

Zatim se ogromni plavi zastor spustio na pozornicu i svi su se začudili što li je to. Nakon sat vremena gledanja na projektoru su se počele prikazivati njezine slike iz privatnog i poslovnog života. Nakon toga projektor se podigao i vidjela se potpuno promijenjena i ukrašena pozornica koja je bila puna raznih plesača i plesačica koji su i najavili dolazak neokrunjene kraljice popa. Tada je izašla na pozornicu pred tisuće obožavatelja koji su je pozdravili gromoglasnim pljeskom i prodornim vriskom. Svoj nastup je počela jednim od svojih prvih i najpoznatijih hitova "Just dance", zatim je nastavila sa svojim još većim hitovima kao što su: "Poker face", "Love game", "Telephone", "Alejandro" i mnogim drugim hitovima kod kojih je u potpunosti promijenila pozornicu i odjeću. Jedan od najboljih događaja na cijelom koncertu bilo je ogromno sivo čudovište koje je opsjedalo Lady Gagu pri izvedbi pjesme "Paparazzi" i naravno njezin govor upućen svima nama, kojim nas je htjela poučiti kako je u životu najvažnije biti svoj i pratiti svoje snove i kako nikada ne smijemo dopustiti da nas grube riječi i zle osobe u životu sputavaju. Taj govor rasplakao je većinu obožavatelja, uključujući i mene. Završila je svoj koncert svojim najvećim hitom "Bad romance", uz koji su se svi razišli sretnih lica i upaljenih grla. Koncert Lady Gage bio je nešto najljepše u mom životu jer sam napokon upoznala svoju najdražu pjevačicu.

Ana Marić, 2.a

Rihanna 25. lipnja nastupa u Splitu!

Hrvatski mediji javljaju da je potpisan ugovor s jednom od najpopularnijih pjevačica današnjice - Rihannom. Još se ne zna gdje će pjevačica nastupiti, no jedno je sigurno: Rihanna 25. lipnja dolazi u Split. Slavna 22-godišnja pjevačica s Barbadosa novom svjetskom turnejom promovira album "Loud". Još uvijek se ne zna gdje će Rihanna pjevati hitove "Pon deReplay", "Umbrella" i "Only Girl (In The World)" jer se organizatori dvoume između Spaladium Arene i Poljuda. Kada se odabere mjesto koncerta, znat će se i više podataka o cijeni ulaznice za spektakl. Zanimljivo je da Rihanna svoju službenu svjetsku turneju, kojom promovira novi album, započinje 23. rujna u Brazilu pa će hrvatski obožavatelji biti jedni od prvih koji će imati priliku vidjeti novu scenografiju i cjelokupni show.

Nika Abramović, 2.a

Rihanna novom svjetskom turnejom promovira album "Loud"

U našoj školi donesen kodeks oblačenja

Svi smo bili protiv pravila

Naš stil odijevanja svakako ovisi od osobe do osobe jer nemamo svi isti ukus i ne pridajemo svi istu važnost tomu

Kad smo dobili obavijest o novom kodeksu oblačenja isprva nismo pridavali veliku pozornost tomu, ali kad je bio pročitao do kraja, svi smo ostali šokirani. Mislili smo da će naš ormar zamijeniti stare nemoderne krpice jer mnogo odjevnih predmeta za koje smo mislili da ne možemo bez njih, kao što su izderane farmerice, tajice za cure, trenirke u kojima se možda najbolje osjećamo (jer ipak tu provodimo 7-8 h svaki dan), postalo je zabranjeno. Manje-više svi smo bili protiv pravila, ali što je, tu je. Ispočetak se bilo teško naviknuti na promjene pa smo često kršili pravila, no na kraju smo se prilagodili i ipak uspjeli uskladiti kodeks s modnim trendovima. Naš stil odijevanja svakako ovisi od osobe do osobe jer nemamo svi isti ukus i ne pridajemo

svi istu važnost tomu. Iako smo ograničeni, ipak se možemo obući lijepo, a da to izgleda pristojno i u skladu s pravilima. Sigurno da svi volimo lijepo izgledati, ali dosta ovisi i o količini vremena koju izdvojimo za to. Najbolje je nositi ono u čemu se dobro osjećamo. Sigurno da se cure više uređuju, kreativnije su, maštovitije, iako i dečki u posljednje vrijeme sve više brinu o izgledu. Sada su u trendu kratke bijele haljine, muške bijele košulje i uske bijele hlače. Crna boja je gotovo svake sezone u trendu tako da sigurno ni ova sezona neće biti drukčija. U crnoj odjeći izgledamo elegantnije i mršavije i zato je svi i volimo. Mornarski odjevni predmeti i modni detalji neizostavni su dio ove sezone. Cijeli spektar duginih boja, primarne i sekundarne, ali i one koje nastaju

ju njihovim miješanjem, obilježiti će modno proljeće i ljeto 2011. Cvjetne i prugaste kreacije pojavile su se u većini dizajnerskih zbirki. Točkaste kreacije jako lijepo izgledaju, a kreću se u rasponima malih točica do velikih. Što god da odaberemo, skoro da ne možemo pogriješiti jer u trendu je toliko raznovrsnih kolekcija da svatko može pronaći nešto u čemu se osjeća dobro.

Ines Martinović i Marija Moro, 1.a

Najbolji filmovi u 2011. godini

Stranica coedmagazine.com sastavila je listu 20 najboljih filmova u 2011. godini. Naime, za ovu su godinu najavljeni brojni zanimljivi filmovi pa ako budete u prilici svakako ih pogledajte kada dođu u kina:

- 20. Source Code
- 19. Red Dawn
- 18. Your Highness
- 17. The Rum Diary
- 16. Green Lantern
- 15. Contagion
- 14. The Muppets

- 13. Immortals
- 12. X-Men: First Class
- 11. Moneyball
- 10. Captain America: The First Avenger
- 9. Battle: Los Angeles
- 8. Hugo Cabret
- 7. Cowboys & Aliens
- 6. Girl With The Dragon Tattoo
- 5. Sucker Punch
- 4. Red Riding Hood
- 3. Thor
- 2. Super 8
- 1. The Hangover 2

Andelko Pandža, 1.c

Scena iz filma Crvenkapica (Red Riding Hood)

Najluđe i najzabavnije fore iz školskih klupa!

PROFESORSKI BISERI

*Profesor: Ni tri nacrtane ovce ne znaš pričuvati' do podneva! Nije ovo Njemačka, ljudi moji, ovdje se radi!

*Profesor: Mladi kolega, izvolite izići da odgovarate!

Učenik: Ne želim odgovarati, nisam naučio!

Profesor: Hajde, hajde, izidi da izmislimo dvcu.

*Profesor: Žali, Bože, gaća i opanaka što idu u školu, a tebe boli čošak od općine!

*Profesor: A, evo, dat ćemo ti jednu mršavu dvojku s obzirom na bezobzir.

*Profesorica: Izvadite udžbenik iz knjige.

*Profesorica: Zatvorite prozor, puše pro-puh.

UČENIČKI BISERI

*Profesor: Što je tijelo?

Učenik: Tijelo je masa nekog volume-na.

*Profesorica: U kakvom se stanju nalazi voda?

Učenik: Voda se nalazi u mokrom stanju.

*Profesorica: Marijane, što pričaš?

Učenik: Ma ništa profesorice, samo nešto pričam.

*Učenica se muči s rješavanjem problemskih zadataka.

Učenik: Sad mi je drago što nisam pametan!

*Učenik: Kako si mogla dobiti četvorku?

Učenica: A kako si ti jedinicu?

Učenik: Pa, ja uvijek dobijem jedan.

*Profesorica: Što vam prvo padne na pamet kad spomenem Mažuranića?

Učenik: Novac.

*Učenica: Što su to mamuti?

Učenica 2: To ti je mješavina crnaca i bijelaca.

*Učenica: Vidi ove ženske pravo muško.

*Učenik: Zamisli da se sutra probudiš mrtav.

*Profesor: Tko je izumio prvi kompjutor?

Učenica: Hitler!

*Učenica ulazi na engleski: Je l' me netko tražio?

ZAŠTO JE PILE PREŠLO NA DRUGU STRANU CESTE?

Na to pitanje odgovaraju naši slavni i poznati:

*Učiteljica: Da bi došlo na drugu stranu.

*Gaj Julije Cezar: Da dođe, vidi i pobijedi.

*Dragan Čović (HDZ): Jer je bilo majorizirano!

*Haris Silajdžić (SBIH): Ja sam osobno doveo investitore iz Kuvajta da mu sagrade cestu!

*Marjan Mijajlović: Kakav prolaz preko ceste! Pileeeeeee dijamantu!

*Ekrem Jevrić: Pile cesta, cesta pile!

*Bakir Izetbegović: Čestitam piletu na prelasku ceste i poručujem da Bošnjaci nemaju ništa protiv toga.

*Neil Armstrong: Ovo je mali korak za

pile, ali veliki za kokošji rod!

*Bakir Hadžiomerović (60 minuta): Skandalozno! Laktaški vođa protjerao pile na drugu stranu ceste (Milorad Dodik)!

*Lana (vremenska prognoza): Pile je prešlo cestu jer na drugoj strani, dragi moji, ima više stepenčića. Pozdravlja vas vaša Lana!

*Milorad Dodik (SNSD): Jest, prešlo je cestu i ponosno je jer zna da će to isprovocirati vas iz FBiH!

*Bob Marley: No chicken, no cry....

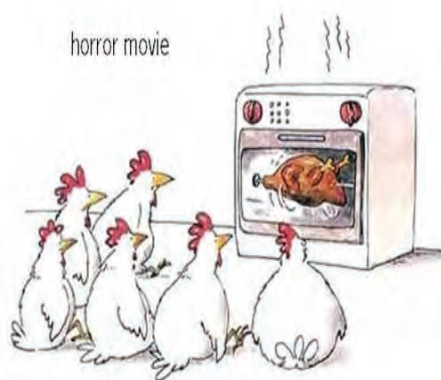
*UEFA/FIFA: Respect, pile!

*Jonathan Swift: Pile je hrana za budale!

*Živko Budimir (HSP): Neću pile izdat ja!

Priredili: Matej Marković i Miran Kohnić

Kako u Bosni zovu Alisu u zemlji čuda?
Fata u Mercatoru.

Bosanac radio kao pilot i zovu ga iz kontrolnog tornja:

- Molimo vas recite nam svoju visinu i položaj?
- Metar i osamdeset, sjedim.

Kaže mama Perici:

- Kako smiješ Perice sestri reći da je glupa?!
- Odmah joj reci da ti je žao!
- Perica će:
- Seko, žao mi je što si glupa...

Pita Perica mamu: - Mama, lete li anđeli?

- Da, dušo, lete
- Sinoć je tata rekao dadilji 'anđele'. Kad će ona letjeti?
- Sutra, dušo.

Mali Perica se spremao da izađe u grad pa pita:

- Tata, imaš li para?
- Stari mu odgovori:
- Ja imam, ne sekiraj se ti za mene.

Ulazi plavuša u prodavaonicu pa pita:

- Imate li naočale?
- Prodavačica pita: Za sunce?
- Ma jok, za mene.

Drži plavuša bebu iznad lonca kipuće vode i čita:

- "Ako dijete neće piti mlijeko, prokuhajte ga."

- Kada žena od muža može stvoriti milijunaša?
- Samo onda kada je muž milijarder.

Uhvatili Fatu trudovi. Kako je bilo prekasno da je voze u bolnicu, zovu doktora da dođe kući. Stiže doktor sav zadihan i pita:

- Gde je Fata?
- Evo je u sobi - sav uzbuđen će Mujo.
- Doktor uđe u sobu i zatvori vrata. Nakon pet minuta ih otvori i poviče Muji.
- Imate li kakav nož?
- Mujo sav pretrnu, al' šta će, ode po nož i da ga doktoru. Nakon pet minuta opet se otvaraju vrata.
- Imate li možda kakvu polugu? - upita uznemireno doktor.
- Muji se popne želudac u grlo, ali otrči i donese doktoru polugu. Za koju minutu se ponovno pojavi doktor na vratima.
- A da nemate možda sjekiru?
- Jao, čovječe, govori šta mi je s Fatom! - poviče Mujo uzrujano.
- Ma bolan Mujo, Fata je dobro, samo ne mogu otvoriti torbu!

Pita Mujo Hasu:

- Je li bolan, jesi li ti čuo za grupu Duran Duran?
- Jesam iz prve, ne moraš mi dva puta govoriti - reče Haso.

Zavodi Mujo Fatu:

- Fato, ljubavi moja jedina, za tebe bih otišao i na kraj svijeta!
- Mujo, dragi - uzdahne Fata - a bi li ti meni za ljubav ondje i ostao?

Fićo ne uspijeva zakočiti na crveno svjetlo i svom silinom udara u zadnji kraj najnovijeg BMW-a sedme serije koji stoji na križanju. Na displeju BMW-a pojavljuje se informacija: "Found new hardware. Install?"

Ispunjavaju Suljo i Mujo križaljku.

- Mujo: Vrsta povrća?
- Suljo: Kupus.
- Mujo: Ne može stati.
- Suljo: Stavi onda malo manju glavicu.

Kaže Mujo Hasi:

- Znaš li ti da je u New Yorku svake tri

minute jedna žena pregažena?

Na to će Haso:

- E, stvarno je izdržljiva!

Pitali Muju što bi htio biti, glup ili lijep.

On kaže: Glup, ljepota je prolazna...

Vozili se u avionu Bosanac, Amerikanac i Francuz. Prvi kaže Francuz:

- Nad Francuskom smo!
- Ostali pitaju:
- Kako znaš?
- Dodirnuo sam Eiffelov toranj, doda Francuz.
- Tako kaže i Amerikanac za Kip slobode.
- Došao red na Bosanca te on ispruži ruku i reče:
- Nad Bosnom smo!
- Kako znaš?
- Nema mi sata.

Mujo i Fata šeću obalom mora. Vide oni slikara kako slika zalazak sunca pa će Mujo:

- Vidiš, Fato, kako se čovjek muči kad nema fotoaparat..
- Mujo sretne Hasu i zaprepašten njegovim izgledom reče mu:
- Zaboga, Haso, kako to izgledaš?! Lice ti je puno ogrebotina i masnica. Još i posrćeš!
- Hajde, odvest ću te kući.
- Jesi li poludio, pa od kuće i dolazim.

Kako se zove kralj svih cigana?
Alfa romeo.

Huso i Haso se nalaze u Africi u šatoru. Odjednom uđe u šator lav. Kaže Huso Hasi:

- Ustaj Haso, evo počinju crtati!

Idu ulicom dva programera. Prođe pored njih neka dobra ženska. Jedan od njih kaže:

- Pogledaj kakve properties ova ima!
- A drugi programer će na to:
- Ma zaboravi, ona je READ ONLY!

Priredili: Marko Džakula i Matej Marković

STUŠKOVA KRIŽALJKA

S.G.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														

VODORAVNO:

1. Ime i prezime profesora njemačkoga jezika u našoj školi; 2. Svojstvo onoga koji daje obilježje epohi; tukac; 3. Rikanje; koji ima svojstvo kiselosti; albanska telegrafska agencija; 4. Kata Tomić; konjska snaga, kem. simbol za anštajnij; dva ista suglasnika; prvak, pobjednik; 5. Ulje; industrijski kombinat Rama; kinematograf; metar; 6. Oznaka za Portugal; lijevi pritok Drave; okruglo slovo; Vindijin proizvod; 7. Elza Čavar; žensko ime; vojna organizacija; znak za jedinicu rada, džul, 8. Snažan; vrsta jakog oružja; neupotrebljavan; osobna zamjenica; 9. Indoeuropska etnička skupina koja je u antičko doba obitavala i na Balkanu; Davor Nižić; muško ime; kem. oznaka za dušik; 10. Nadimak Miroslava Blaževića; oznaka za Švedsku; sve uredi; veznik; osobna zamjenica; 11. Hrvatski predsjednik (lvo); kraći oblik prijedloga; kem. znak za sumpor; 12. Veznik; onaj koji otima; ovitak; 13. Oznaka za Španjolsku; 21. slovo abecede; ime Newtona; Ivan (dalm.); prijedlog; 14. Mali rov; oznaka za Rumunjsku; Srednja turističko-ugostiteljska škola (skr.); 15. Vojna medicinska akademija; Ivan Vukoja; veznik; 28. slovo abecede; rimski bog smrti i podzemlja; 16. Ante Čuljak; znak za kalij; predavač u osnovnoj školi; dva samoglasnika; 17. Predavač u osnovnoj školi; svečana plesna zabava.

USPRAVNO:

1. Ime i prezime str. nastavnika kuharstva u našoj školi; prezime našeg ravnatelja; 2. Pitanje da bi se dobio odgovor (mn.); prezime naše nedavno umirovljene profesorice (Jadranka); petlja na užetu za vješanje; 3. Određeno vrijeme; Lidija Marić; ime bivšeg makedonskog predsjednika (Gligorov); pokazna zamjenica; 24. slovo abecede; 4. Uzvik; znak za karat; jedinica za mjerenje električnog otpora; prezime generala Hrvatske vojske (Ante); veznik; Kata Topić; 5. Slati fax; napiši: itići; prvo slovo abecede; 6. Veznik koji povezuje rečenice; boja igraće karte; pisani službeni dokument; Vanja Udovičić Volarević; 7. Uređaj za stvaranje ili pojačavanje svjetlosnih valova; informativno-promidžbena djelatnost; ime glumca Šarifa; Často Nikić; 8. Žensko ime; osobna zamjenica; platežno sredstvo; tri najtanja slova; 9. Portugal; oznaka za induktivnost i svjetljivost; oznaka za kralja u šahu; Ana Ančić; šund; znak za bolnicu; Tomislav Kožul; 10. Onaj koji se može opisati; grčko slovo; peto slovo abecede; veznik; Vijeće Europe; 11. Vojna udruga; sanjati; odbojkaški klub Sarajevo; Ljubo Babić; 12. Irish Republican Army; pokazna zamjenica; znak za kisik; 'smotan' čovjek; 13. Pisar (tur.); Njemačka; jod; tona; okruglo slovo; rijeka u Rusiji; 14. Vaš najomiljeniji školski list.

Stjepan Galić, prof.

SREDNJA TURISTIČKO-UGOSTITELJSKA ŠKOLA U MOSTARU

U povodu 15. svibnja, Dana naše škole i njezina 57. rođendana,
u p u ć u j e m o

ZAHVALNICU

kao pismenu izjavu duboke zahvalnosti svim našim dragima suradnicima,
poslovnim prijateljima i sponzorima:

- Soling, Mostar
- OBI, Mostar
- Atlas Ambassador, poslovnica Mostar
- G-Tours Međugorje
- Zapadnohercegovačka županija
- Turistička zajednica HNŽ-a
- Agencija Autoherc
 - Vlada HNŽ-a
 - Grad Mostar
 - Monet d.o.o
- Herceg etno selo – Međugorje
 - Gospoda:
 - Dijana Gupta
 - Ilija Vrljić
 - Zdenko Ćosić
 - Martin Raguž
 - Miro Kraljević
 - Vlado Leko
 - Jozo Martić
 - Andrija Kikaš
 - Vlado Sopta

**Svoju zahvalnost kao uzdarje izražavamo mišlju:
Poslije ovoga života ne ostaje ono što smo sakupili, nego ono što smo dali!**

RAVNATELJ, NASTAVNIČKO VIJEĆE,
ŠKOLSKI ODBOR, DJELATNICI I UČENICI
Srednje turističko-ugostiteljske škole u Mostaru

razrednica
Monika Filipović

Ana Bošnjak

3.C

KUHARI

Generacija 2010./2011.

Ana Kvesić

Anđelina Petričević

Andrija Čavar

Ante Radić

Antonija Krišto

Antonija Talijanac

Bartol Beljo

Darijo Rozić

Dragan Zović

Goran Vrančić

Ivana Nikolić

Josipa Tule

Leo Vučić

Maja Jakovljević

Marija Beljo

Marija Bokšić

Marija Džidić

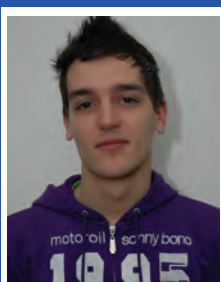
Marijo Sesar

Marin Golemac

Marko Perko

Martin Markić

Martina Žilić

Matea Spužević

Slavko Marinčić

Stipo Tomić

Stjepan Crepulja

Tajma Šunje

Tomislav Vučur

Žanina Filipović

Zdravka Božić

4.a

HOTELIJERSKO - TURISTIČKI TEHNIČARI

Generacija 2010. /2011.

razrednik Robert Buhić

Ana Čavar

Ana Jelić

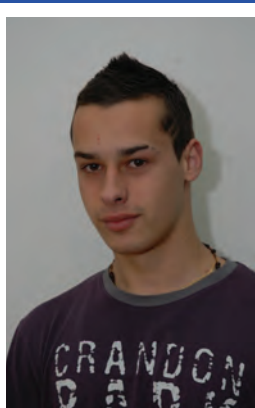
Andrea Kalfić

Antonio Kikaš

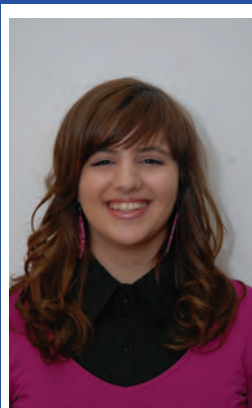
Danijela Soldo

Davor Komšić

Davor Stanić

Ina Glibo

Marko Džakula

Mia Torlo

Monika Jelčić

Monja Batista

Patrick Balalić

Valentina Jurić